

CONVENIS INTERNACIONALS DE DRETS DELS TREBALLADORS MIGRANTS

ÍNDEX

VERSIÓ EN CATALÀ

Conveni sobre les migracions en condicions abusives i la promoció de la igualtat d'oportunitats i de tracte dels treballadors migrants (1975).

07

Convenció internacional sobre la protecció dels drets de tots els treballadors migratoris i dels seus familiars (1990)

17

VERSIÓ EN CASTELLÀ

Convenio sobre las migraciones en condiciones abusivas y la promoción de la igualdad de oportunidades y de trato de los trabajadores migrantes , (1975).

57

Convención internacional sobre la protección de los derechos de todos los trabajadores migratorios y sus familiares (1990)

67

VERSIÓ EN CATALÀ

C143 CONVENI SOBRE ELS TREBALLADORS MIGRANTS (DISPOSICIONS COMPLEMENTÀRIES), 1975

Conveni sobre les migracions en condicions abusives i la promoció de la igualtat d'oportunitats i de tracte dels treballadors migrants (Nota: Data d'entrada en vigor: 09:12:1978)

Descripció: (Conveni)

Conveni: C143

Lloc: Ginebra

Data d'adopció: 24:06:1975

Sessió de la Conferència: 60

Estatut: Instrumento actualizado

La Conferència General de l'Organització Internacional del Treball:

Convocada a Ginebra pel Consell d'Administració de l'Oficina Internacional del Treball, i congregada en aquesta ciutat el 4 juny de 1975 en la seva seixantena reunió.

Considerant que el preàmbul de la Constitució de l'Organització Internacional del Treball li encomana la tasca de defensar els interessos dels treballadors ocupats a l'estranger.

Considerant que la Declaració de Filadèlfia reafirma entre els principis sobre els quals està basada l'Organització que el treball no és una mercaderia i que la pobresa, en qualsevol lloc, constitueix un perill per a la prosperitat de tots, i reconeix l'obligació solemne de l'Organització de contribuir a l'execució de programes per a aconseguir la plena ocupació, en especial gràcies a mitjans per al trasllat de treballadors, incloses les migracions de mà d'obra.

Considerant el Programa Mundial de l'Ocupació de l'OIT i el Conveni i la Recomanació sobre la política de l'ocupació, 1964, i destacant la necessitat d'evitar els augments dels moviments migratoris que siguin excessius, incontrolats o no assistits, per les conseqüències negatives que ocasionen en els àmbits social i humà.

Considerant, a més a més, que a fi de vèncer el subdesenvolupament i la desocupació estructural i crònica, els governs de molts països insisteixen cada vegada més en la conveniència d'estimular el desplaçament de

capitals i de tecnologies més que el dels treballadors, en funció de les necessitats i sol·licituds d'aquests països en l'interès recíproc dels països d'emigració i dels països d'ocupació.

Considerant igualment el dret de tota persona a sortir de qualsevol país, fins i tot del propi, i a tornar al seu país, tal com es disposa en la Declaració Universal de Drets Humans i en el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics.

Recordant les disposicions del Conveni i de la Recomanació sobre els treballadors migrants (revisats), 1949, i de la Recomanació sobre la protecció dels treballadors migrants (països insuficientment desenvolupats), 1955, així com del Conveni i la Recomanació sobre la política de l'ocupació, 1964; del Conveni i de la Recomanació sobre el servei de l'ocupació, 1948, i del Conveni sobre les agències retribuïdes de col·locació (revisat), 1949, que tracten de qüestions com ara la reglamentació del reclutament, la introducció i col·locació dels treballadors migrants, la difusió d'informacions precises sobre les migracions, les condicions mínimes que han de gaudir els migrants durant el seu viatge i la seva arribada, l'adopció d'una política activa de l'ocupació i la col·laboració internacional en aquestes qüestions.

Considerant que l'emigració dels treballadors motivada per les condicions del mercat de l'ocupació s'hauria de dur a terme sota la responsabilitat dels organismes oficials de l'ocupació o conforme als acords bilaterals o multilaterals pertinents i, en particular, amb els que permeten la lliure circulació dels treballadors.

Considerant que, atesa l'existència de tràfics il·licits o clandestins de mà d'obra, serien oportunes noves normes especialment dirigides contra aquests abusos.

Recordant que el Conveni sobre els treballadors migrants (revisat), 1949, disposa que tot membre que ho ratifiqui s'obliga a aplicar als migrants que estan legalment en el seu territori un tracte no menys favorable que el que apliqui als seus propis nacionals en relació amb certes matèries enumerades en l'instrument, en la mesura que aquestes matèries estiguin reglamentades per la legislació o depenguin de les autoritats administratives.

Recordant que la definició del terme "discriminació" en el Conveni sobre la discriminació (treball i ocupació), 1958, no inclou obligatòriament distincions basades en la nacionalitat.

Considerant que serien desitjables noves normes, que compreguin també la Seguretat Social, per a promoure la igualtat d'oportunitats i de tracte dels treballadors migrants, i, pel que fa a les qüestions reglamentades per la legislació o que depenen de les autoritats administratives, per a garantir-los un tracte almenys igual al dels nacionals.

Prenent nota que les activitats relatives als problemes molt diversos que concerneixen als treballadors migrants no poden assolir plenament els seus objectius si no hi ha una cooperació estreta amb les Nacions Unides i els organismes especialitzats.

Prenent nota que per a l'elaboració d'aquestes normes s'han tingut en compte els treballs de les Nacions Unides i dels organismes especialitzats, i que per a evitar duplicació i garantir una coordinació apropiada es cooperarà sobre una base continuada per a promoure i garantir l'aplicació d'aquestes normes.

Després d'haver decidit adoptar diverses proposicions relatives als treballadors migrants, que constitueix el cinquè punt de la seva ordre del dia, i després d'haver decidit que aquestes proposicions revesteixin la forma d'un conveni que complementi el Conveni sobre els treballadors migrants (revisat), 1949, i el Conveni sobre la discriminació (treball i ocupació), 1958, adopta, amb data vint-i-quatre de juny de mil nou-cents setanta-cinc, aquest Conveni, que podrà ser citat com el Conveni sobre els treballadors migrants (disposicions complementàries), 1975:

Part I. Migracions en condicions abusives

Article 1

Tot membre per al qual estigui en vigor aquest Conveni es compromet a respectar els drets humans fonamentals de tots els treballadors migrants.

Article 2

1. Tot membre per al qual estigui en vigor aquest Conveni ha de tractar de determinar sistemàticament si en el seu territori hi ha treballadors migrants ocupats il·legalment i si hi ha moviments migratoris amb fins d'ocupació provinents o amb destinació al seu territori, o en trànsit, en els quals els migrants estiguin sotmesos durant el viatge, quan arribin

o mentre hi romanen i treballen, a condicions que infringeixin els instruments internacionals o acords multilaterals o bilaterals pertinents, o la legislació nacional.

2. Les organitzacions representatives d'ocupadors i de treballadors hauran de ser consultades plenament i hauran de tenir la possibilitat de proporcionar la informació que en tinguin.

Article 3

Tot membre ha d'adoptar totes les mesures necessàries i convenients, tant en l'àmbit de la seva pròpia jurisdicció com en col·laboració amb altres membres:

- a) per a suprimir les migracions clandestines amb fins d'ocupació i l'ocupació il·legal de migrants;
- b) contra els organitzadors de moviments il·legals o clandestins de migrants amb fins d'ocupació, que procedeixin del seu territori, s'hi dirigeixin o hi transitin, i contra els que ocupin treballadors que hagin immigrat en condicions il·legals, a fi d'evitar i suprimir els abusos a què es refereix l'article 2 d'aquest Conveni.

Article 4

Els membres han d'adoptar, en particular, les mesures necessàries en els àmbits nacional i internacional per a establir en aquesta matèria contactes i intercanvis sistemàtics d'informació amb els altres estats, en consulta amb les organitzacions representatives d'ocupadors i de treballadors.

Article 5

Les mesures previstes en els articles 3 i 4 han de tenir especialment com objectiu que els traficants de mà d'obra puguin ser objecte d'una acció en justícia sigui quin sigui el país que serveix de base a les seves operacions.

Article 6

1. Han d'adoptar-se disposicions en la legislació nacional per a arribar a investigar eficaçment l'ocupació il·legal de treballadors migrants així com per a la definició i aplicació de sancions administratives, civils i penals, incloent la presó, per a l'ocupació il·legal de treballadors migrants, per a l'organització de migracions amb fins d'ocupació que es defineixen com abusives en l'article 2 d'aquest Conveni i per a l'assistència deliberadament prestada, amb fins lucratiu o no, a aquestes migracions.

2. Quan un ocupador sigui objecte d'una acció en justícia en aplicació de

les disposicions que s'adoptin en virtut d'aquest article, haurà de tenir el dret d'establir la prova de la seva bona fe.

Article 7

Les organitzacions representatives d'ocupadors i de treballadors han de ser consultades sobre la legislació i les altres mesures previstes en aquest Conveni a fi d'evitar o suprimir els abusos esmentats abans, i se'ls ha de reconèixer la possibilitat de prendre iniciatives en aquest àmbit.

Article 8

A condició d'haver residit legalment en el país amb fins d'ocupació, el treballador migrant no pot ser considerat en situació il·legal o irregular pel fet mateix de la pèrdua de la seva ocupació, que no ha de comportar per ella mateixa que li retirin el seu permís de residència o, arribat el cas, el seu permís de treball.

En conseqüència, ha de beneficiar-se d'un tracte igual al dels nacionals, especialment pel que fa a les garanties en matèria de seguretat en l'ocupació, obtenció d'un altre treball, obres per a absorbir la desocupació i readaptació.

Article 9

1. Sense perjudici de les mesures adoptades per a controlar els moviments migratoris amb fins d'ocupació, que assegurin que els treballadors migrants ingressin en el territori nacional i siguin admesos en l'ocupació de conformitat amb la legislació pertinent, el treballador migrant, en els casos que la legislació esmentada no hagi estat respectada i en els que la seva situació no pugui regularitzar-se, ha de gaudir, tant ell com la seva família, d'igualtat de tracte pel que fa als drets derivats d'ocupacions anteriors en matèria de remuneració, seguretat social i altres beneficis.

2. En cas de controvèrsia sobre els drets a què es refereix el paràgraf anterior, el treballador ha de tenir la possibilitat de defensar els seus drets davant d'un organisme competent, ja sigui personalment o mitjançant els seus representants.

3. En cas d'expulsió del treballador o la seva família, aquests no haurien de fer-se càrrec dels costos de l'expulsió.

4. No hi ha res en aquest Conveni que impedeixi als membres la concessió, a les persones que resideixen o treballen de manera il·legal en el país, del dret a romandre-hi i a treballar legalment.

Part II. Igualtat d'oportunitats i de tracte

Article 10

Tot membre per al qual estigui en vigor aquest Conveni es compromet a formular i a aplicar una política nacional adreçada a promoure i a garantir, pels mètodes adaptats a les circumstàncies i usos nacionals, la igualtat d'oportunitats i de tracte en matèria d'ocupació i professió, seguretat social, drets sindicals i culturals i llibertats individuals i col·lectives per a les persones que, en la seva condició de treballadors migrants o com a membres de la seva família, estiguin legalment en el seu territori.

Article 11

1. A l'efecte de l'aplicació d'aquesta part del Conveni, l'expressió treballador migrant comprèn tota persona que emigra o ha emigrat d'un país a un altre per a ocupar un treball que no sigui per compte propi; inclou també tota persona admesa regularment com a treballador migrant.

2. Aquesta part del Conveni no s'aplica a:

- a) els treballadors fronterers;
- b) els artistes i les persones que exerceixen una professió liberal i que entren en el país per un període de curta durada;
- c) la gent de mar;
- d) les persones que hagin entrat al país amb fins especials de formació o d'educació;
- e) les persones ocupades en organitzacions o empreses que operen en el territori d'un país que han estat admeses temporalment en aquest país, a sol·licitud dels seus ocupadors, per a complir treballs o funcions específics per un període definit o limitat de temps i que estan obligades a abandonar el país quan finalitzin els seus treballs o funcions.

Article 12

Mitjançant mètodes adequats a les condicions i a les pràctiques nacionals, tot membre ha de:

- a) fer el que es pugui per obtenir la col·laboració de les organitzacions d'ocupadors i de treballadors i d'altres organismes apropiats per a promoure l'acceptació i observança de la política prevista en l'article 10 d'aquest Conveni;
- b) adoptar les mesures legislatives i promoure els programes educatius que calguin per a aconseguir l'acceptació i l'observança esmentades;
- c) adoptar mesures, promoure programes d'educació i fomentar altres activitats per què els treballadors migrants coneguin tan bé com sigui possible la política adoptada, els seus drets i obligacions,

i les activitats adreçades a facilitar-los ajuda efectiva en l'exercici dels seus drets i per a la seva protecció;

d) derogar qualsevol disposició legislativa i modificar tota norma o pràctica administrativa que sigui incompatible amb aquesta política;

e) elaborar i posar en pràctica, en consulta amb les organitzacions representatives d'ocupadors i de treballadors, una política social adequada a les condicions i pràctiques nacionals que permeti als treballadors migrants i a les seves famílies gaudir dels beneficis acordats amb els seus nacionals, tenint en compte, sense infringir el principi de la igualtat d'oportunitats i de tracte, les necessitats particulars que puguin tenir fins al moment en què la seva adaptació a la societat del país d'ocupació s'hagi completat;

f) prendre les mesures necessàries a fi d'ajudar i estimular els esforços que facin els treballadors migrants i les seves famílies per a preservar la seva identitat nacional i ètnica, així com els seus vincles culturals amb el seu país d'origen, incloent la possibilitat que els seus fills rebin ensenyament de la seva llengua materna;

g) garantir la igualtat de tracte en matèria de condicions de treball a tots els treballadors migrants que exerceixen la mateixa activitat, siguin quines siguin les condicions particulars del seu treball.

Article 13

1. Tot membre pot adoptar totes les mesures necessàries, que depenguin de la seva pròpia competència, i col·laborar amb altres membres a fi de facilitar la reunió de famílies de tots els treballadors migrants que resideixin legalment en el seu territori.

2. Aquest article es refereix al cònjuge del treballador migrant i, en la mesura que estiguin al seu càrrec, als fills, al pare i a la mare del migrant.

Article 14

Tot membre pot:

a) subordinar la lliure elecció de l'ocupació, sense deixar d'assegurar el dret a la mobilitat geogràfica, a la condició que el treballador migrant hagi residit legalment en el país amb fins d'ocupació durant un període prescrit, que no ha de ser superior a dos anys o, si la legislació exigeix un contracte de durada determinada inferior a dos anys, que el treballador hagi complert el seu primer contracte de treball.

b) després de consultar degudament les organitzacions d'ocupadors i de treballadors representatives, reglamentar les condicions de reconeixement en el país de les qualificacions laborals adquirides

a fora, inclosos els certificats i diplomes obtinguts a l'estranger;
c) restringir l'accés a categories limitades d'ocupacions o de funcions, quan així ho exigeixi l'interès de l'Estat.

Part III. Disposicions finals

Article 15

Aquest Conveni no impedeix als membres celebrar acords multilaterals o bilaterals amb vista a resoldre els problemes que puguin sorgir a l'hora d'aplicar-lo.

Article 16

1. Tot membre que ratifiqui aquest Conveni pot, mitjançant una declaració annexa a la seva ratificació, excloure una de les parts I o II de la seva acceptació del Conveni.

2. Tot membre que hagi formulat una declaració d'aquesta índole pot, en qualsevol moment, anul·lar aquesta declaració mitjançant una declaració posterior.

3. Tot membre per al qual estigui en vigor una declaració formulada de conformitat amb el paràgraf 1 d'aquest article ha d'indicar en les seves memòries subsegüents sobre l'aplicació d'aquest Conveni l'estat de la seva legislació i pràctica respecte de les disposicions de la part exclosa de l'acceptació, el grau en què hagi executat o es proposi executar aquestes disposicions i les raons per les quals no les ha inclòs encara en la seva acceptació del Conveni.

Article 17

Les ratificacions formals d'aquest Conveni s'han de comunicar, a efectes de registre, al director general de l'Oficina Internacional del Treball.

Article 18

1. Aquest Conveni obliga únicament aquells membres de l'Organització Internacional del Treball que tinguin registrades la seva ratificació pel director general.

2. Entra en vigor dotze mesos després de la data en què les ratificacions de dos membres hagin estat registrades pel director general.

3. Des d'aquell moment, aquest Conveni entrarà en vigor, per a cada membre, dotze mesos després de la data en què hagi estat registrada la seva ratificació.

Article 19

Tot membre que hagi ratificat aquest Conveni pot denunciar-lo quan expiri un període de deu anys, a partir de la data en què hagi entrat inicialment en vigor, mitjançant una acta comunicada, a efectes de registre, al director general de l'Oficina Internacional del Treball. La denúncia no produirà efecte fins a un any després de la data en què s'hagi registrat.

Tot membre que hagi ratificat aquest Conveni i que, en el termini d'un any després de l'expiració del període de deu anys esmentat en el paràgraf precedent, no faci ús del dret de denúncia previst en aquest article, quedarà obligat durant un nou període de deu anys, i en endavant podrà denunciar aquest Conveni quan expiri cada període de deu anys, en les condicions previstes en aquest article.

Article 20

1. El director general de l'Oficina Internacional del Treball ha de notificar a tots els membres de l'Organització Internacional del Treball el registre de totes les ratificacions, declaracions i denúncies, que li comuniquin els membres de l'Organització.

2. En notificar als membres de l'Organització el registre de la segona ratificació que li hagi estat comunicada, el director general cridarà l'atenció dels membres de l'Organització sobre la data en què entrarà en vigor aquest Conveni.

Article 21

El director general de l'Oficina Internacional del Treball ha de comunicar al secretari general de les Nacions Unides, als efectes del registre i de conformitat amb l'article 102 de la Carta de les Nacions Unides, una informació completa sobre totes les ratificacions, declaracions i actes de denúncia que hagi registrat d'acord amb els articles precedents.

Article 22

Cada vegada que ho estimi necessari, el Consell d'Administració de l'Oficina Internacional del Treball presentarà a la Conferència una memòria sobre l'aplicació del Conveni, i considerarà la conveniència d'incloure en l'ordre del dia de la Conferència la qüestió de la seva revisió total o parcial.

Article 23

1. En el cas que la Conferència adopti un nou conveni que impliqui una revisió total o parcial d'aquest, i si no és que el nou conveni conté disposicions en contra:

- a) La ratificació, per un membre, del nou conveni revisor implicarà, ipso jure, la denúncia immediata d'aquest Conveni, no obstant les disposicions contingudes en l'article 19, sempre que el nou

conveni revisor hagi entrat en vigor.

b) A partir de la data que entri en vigor el nou conveni revisor, aquest Conveni deixarà d'estar obert a la ratificació pels membres.

2. Aquest Conveni continuarà en vigor en tot cas, en la seva forma i contingut actuals, per als membres que l'hagin ratificat i no ratifiquin el conveni revisor.

Article 24

Les versions anglesa i francesa del text d'aquest Conveni són igualment autèntiques.

CONVENCIÓ INTERNACIONAL SOBRE LA PROTECCIÓ DELS DRETS DE TOTS ELS TREBALLADORS MIGRATORIS I DELS SEUS FAMILIARS

Adoptada per l'Assemblea General en la seva Resolució 45/158, de 18 de desembre de 1990

Preàmbul

Els estats part en aquesta Convenció,

Tenint en compte els principis consagrats en els instruments fonamentals de les Nacions Unides en matèria de drets humans, en particular la Declaració Universal de Drets Humans, el Pacte internacional de drets econòmics, socials i culturals, el Pacte internacional de drets civils i polítics, la Convenció internacional sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació racial, la Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona i la Convenció sobre els drets del nen.

Tenint en compte també els principis i normes establerts en els instruments pertinents elaborats en el marc de l'Organització Internacional del Treball, en especial el Conveni relatiu als treballadors migrants (núm. 97), el Conveni sobre les migracions en condicions abusives i la promoció de la igualtat d'oportunitats i de tracte dels treballadors migrants (núm. 143), la Recomanació sobre els treballadors migrants (núm. 86), la Recomanació sobre els treballadors migrants (núm. 151), el Conveni relatiu al treball forçós o obligatori (núm. 29) i el Conveni relatiu a l'abolició del treball forçós (núm. 105).

Reafirmant la importància dels principis consagrats en la Convenció relativa a la lluita contra les discriminacions en l'esfera de l'ensenyament, de l'Organització de les Nacions Unides per a l'educació, la ciència i la cultura, recordant la Convenció contra la tortura i altres tractes o penes cruels, inhumans o degradants, la Declaració del Quart Congrés de les Nacions Unides sobre Prevenció del Delicte i Tractament del Delinqüent, el Codi de conducta per a funcionaris encarregats de fer complir la llei i les convencions sobre l'esclavitud.

Recordant que un dels objectius de l'Organització Internacional del Treball, com s'estableix en la seva Constitució, és la protecció dels interessos dels treballadors ocupats en països diferents del propi, i tenint en compte els coneixements i experiència d'aquesta organització en les qüestions relacionades amb els treballadors migratoris i els seus familiars.

Reconeixent la importància del treball realitzat en relació amb els treballadors migratoris i els seus familiars en diferents òrgans de les Nacions Unides, particularment en la Comissió de Drets Humans i la Comissió de Desenvolupament Social, així com en l'Organització de les Nacions Unides per a l'Agricultura i l'Alimentació, l'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura i l'Organització Mundial de la Salut i en altres organitzacions internacionals.

Reconeixent també els progressos d'alguns estats mitjançant acords regionals o bilaterals per a la protecció dels drets dels treballadors migratoris i dels seus familiars, així com la importància i la utilitat dels acords bilaterals i multilaterals en aquesta esfera.

Comprentent la importància i la magnitud del fenomen de les migracions, que comprèn milions de persones i afecta un gran nombre d'estats de la comunitat internacional.

Conscients de la repercussió que els corrents de treballadors migratoris tenen sobre els estats i els pobles interessats, i desitjosos d'establir normes que puguin contribuir a harmonitzar les actituds dels estats mitjançant l'acceptació dels principis fonamentals relatius al tractament dels treballadors migratoris i dels seus familiars.

Considerant la situació de vulnerabilitat en què ben sovint es troben els treballadors migratoris i els seus familiars a causa, entre altres, de la seva absència de l'Estat d'origen i a les dificultats que es troben en l'Estat on treballen.

Convençuts que els drets dels treballadors migratoris i dels seus familiars no han estat degudament reconeguts a tot arreu i, per tant, requereixen una protecció internacional apropiada.

Tenint en compte que sovint la migració és causa de greus problemes per als familiars dels treballadors migratoris, així com per als mateixos treballadors, particularment a causa de la dispersió de la família.

Tenint present que els problemes humans que planteja la migració són encara més greus en el cas de la migració irregular, i convençuts, per tant, que s'ha d'encoratjar l'adopció de mesures adequades a fi d'evitar i eliminar els moviments i el trànsit clandestins dels treballadors migratoris, assegurant-los alhora la protecció dels seus drets humans fonamentals. Considerant que els treballadors no documentats o que estan en situació irregular són ocupats sovint en condicions de treball menys favorables que les d'altres treballadors i que per a determinades empreses

això constitueix un al·luciant per a buscar aquest tipus de mà d'obra a fi d'obtenir els beneficis d'una competència deslleial.

Considerant també que la pràctica d'ocupar treballadors migratoris que estan en situació irregular es frenarà si es reconeixen més àmpliament els drets humans fonamentals de tots els treballadors migratoris i, a més a més, que la concessió de determinats drets addicionals als treballadors migratoris i als seus familiars que estan en situació regular encoratjarà tots els treballadors migratoris a respectar i complir les lleis i procediments establerts pels estats interessats.

Convençuts, per això, de la necessitat d'aconseguir la protecció internacional dels drets de tots els treballadors migratoris i dels seus familiars, reafirmant i establint normes fonamentals en una convenció àmplia que tingui aplicació universal.

Han convingut a:

PART I: Abast i definicions

Article 1

1. Aquesta Convenció s'aplicarà, excepte quan s'hi disposi una altra cosa, a tots els treballadors migratoris i als seus familiars sense cap distinció per motius de sexe, raça, color, idioma, religió o convicció, opinió política o d'una altra índole, origen nacional, ètnic o social, nacionalitat, edat, situació econòmica, patrimoni, estat civil, naixement o qualsevol altra condició.

2. Aquesta Convenció s'aplicarà durant tot el procés de migració dels treballadors migratoris i els seus familiars, que comprèn la preparació per a la migració, la partida, el trànsit i tot el període d'estada i d'exercici d'una activitat remunerada en l'Estat de treball, així com la tornada a l'Estat d'origen o a l'Estat de residència habitual.

Article 2

A l'efecte d'aquesta Convenció:

1. S'entén per "treballador migratori" tota persona que exercirà, exerceixi o hagi exercit una activitat remunerada en un Estat on no sigui nacional.

a) S'entén per "treballador fronterer" tot treballador migratori que conservi la seva residència habitual en un Estat veí, on normalment torni cada dia o almenys una vegada per setmana.

b) S'entén per "treballador de temporada" tot treballador migratori que tingui un treball que, per la seva mateixa naturalesa, depengui de condicions estacionals i només es dugui a terme durant

part de l'any.

c) S'entén per "marí", terme que inclou els pescadors, tot treballador migratori empleat a bord d'una embarcació registrada en un Estat on no sigui nacional.

d) S'entén per "treballador en una estructura marina" tot treballador migratori ocupat en una estructura marina que estigui sota la jurisdicció d'un Estat on no sigui nacional.

e) S'entén per "treballador itinerant" tot treballador migratori que, fins i tot tenint la seva residència habitual en un Estat, hagi de viatjar a un altre Estat o altres estats per períodes breus, a causa de la seva ocupació.

f) S'entén per "treballador vinculat a un projecte" tot treballador migratori admès a un Estat de treball per un termini definit per a treballar només en un projecte concret que realitzi en aquest Estat el seu ocupador.

g) S'entén per "treballador amb ocupació concreta" tot treballador migratori:

i) que hagi estat enviat pel seu ocupador per un termini limitat i definit a un Estat de treball per a realitzar una tasca o funció concreta;

ii) que realitzi, per un termini limitat i definit, un treball que requereix coneixements professionals, comercials, tècnics o altament especialitzats d'una altra índole; o

iii) que, a sol·licitud del seu ocupador en l'Estat de treball, realitzi per un termini limitat i definit un treball de caràcter transitori o breu;

i que hagi de sortir de l'Estat de treball en expirar el termini autoritzat de la seva estada, o abans, si deixa de realitzar la tasca o funció concreta o el treball a què s'ha fet referència.

h) S'entén per "treballador per compte propi" tot treballador migratori que realitzi una activitat remunerada sense tenir un contracte de treball i obtingui la seva subsistència mitjançant aquesta activitat, treballant normalment sol o amb els seus familiars, així com tot altre treballador migratori reconegut com a treballador per compte propi per la legislació aplicable de l'Estat de treball o per acords bilaterals o multilaterals.

Article 3

Aquesta Convenció no s'aplicarà a:

a) Les persones enviades o ocupades per organitzacions i organismes internacionals i les persones enviades o ocupades per un Estat fora del seu territori per a exercir funcions oficials, l'admissió i condició jurídica del qual estiguin regulades pel dret internacional general o per acords o convenis internacionals concrets.

- b) Les persones enviades o ocupades per un Estat fora del seu territori, o per un ocupador en nom seu, que participin en programes de desenvolupament i en altres programes de cooperació, l'admissió i condició jurídica del qual estiguin regulades per un acord amb l'Estat de treball i que, de conformitat amb aquest acord, no siguin considerats treballadors migratoris.
- c) Les persones que s'instal·lin en un país diferent del seu Estat d'origen en qualitat d'inversionistes.
- d) Els refugiats i els apàtrides, si no és que està previst que s'apliqui a aquestes persones en la legislació nacional pertinent de l'Estat o en instruments internacionals vigents en aquest Estat.
- e) Els estudiants i les persones que reben capacitació.
- f) Els marins i els treballadors en estructures marines que no hagin estat autoritzats a residir i exercir una activitat remunerada en l'Estat de treball.

Article 4

A l'efecte d'aquesta Convenció, el terme “familiars” es refereix a les persones casades amb treballadors migratoris o que hi mantinguin una relació que, de conformitat amb el dret aplicable, produeixi efectes equivalents al matrimoni, així com als fills a càrrec seu i a altres persones a càrrec seu reconegudes com a familiars per la legislació aplicable o per acords bilaterals o multilaterals aplicables entre els estats.

Article 5

A l'efecte d'aquesta Convenció, els treballadors migratoris i els seus familiars:

- a) Es consideren documentats o en situació regular si han estat autoritzats a ingressar, a romandre i a exercir una activitat remunerada en l'Estat de treball de conformitat amb les lleis d'aquest Estat i els acords internacionals en què aquest Estat sigui part.
- b) Es consideren no documentats o en situació irregular si no compleixen les condicions establertes en l'incís a) d'aquest article.

Article 6

A l'efecte d'aquesta Convenció:

- a) Per “Estat d'origen” s'entén l'Estat d'on és nacional la persona de qui es parla.
- b) Per “Estat de treball” s'entén l'Estat on el treballador migratori exercirà, exerceixi o hagi exercit una activitat remunerada, segons el cas.
- c) Per “Estat de trànsit” s'entén qualsevol Estat pel qual passi l'interessat en un viatge a l'Estat de treball o de l'Estat de treball a l'Estat d'origen o a l'Estat de residència habitual.

PART II: No-discriminació en el reconeixement de drets

Article 7

Els estats part es comprometen, de conformitat amb els instruments internacionals sobre drets humans, a respectar i assegurar a tots els treballadors migratoris i els seus familiars que estiguin en el seu territori o sotmesos a la seva jurisdicció els drets previstos en aquesta Convenció, sense cap distinció per motius de sexe, raça, color, idioma, religió o convicció, opinió política o d'una altra índole, origen nacional, ètnic o social, nacionalitat, edat, situació econòmica, patrimoni, estat civil, naixement o qualsevol altra condició.

PART III: Drets humans de tots els treballadors migratoris i dels seus familiars

Article 8

1. Els treballadors migratoris i els seus familiars poden sortir lliurement de qualsevol Estat, inclòs el seu Estat d'origen. Aquest dret no està sotmès a cap restricció, excepte les que estableixi la llei, les que siguin necessàries per a protegir la seguretat nacional, l'ordre públic, la salut o la moral públiques o els drets i llibertats aliens i siguin compatibles amb altres drets reconeguts en aquesta part de la Convenció.
2. Els treballadors migratoris i els seus familiars tenen dret a tornar en qualsevol moment al seu Estat d'origen i a romandre-hi.

Article 9

El dret a la vida dels treballadors migratoris i els seus familiars està protegit per llei.

Article 10

Cap treballador migratori o familiar seu no ha de ser sotmès a tortures ni a tractes o penes cruels, inhumans o degradants.

Article 11

1. Cap treballador migratori o familiar seu no ha de ser sotmès a esclavitud ni servitud.
2. No s'ha d'exigir als treballadors migratoris ni als seus familiars que facin treballs forçats o obligatoris.
3. El paràgraf 2 d'aquest article no obsta perquè els estats que tinguin una legislació que admeti per a certs delictes penes de presó amb treballs forçats puguin imposar-los en compliment de sentència dictada per un

tribunal competent.

4. A l'efecte d'aquest article, l'expressió "treballs forçats o obligatoris" no inclou:

- a) Cap treball o servei no previst en el paràgraf 3 d'aquest article, que normalment hagi de realitzar una persona que, en virtut d'una decisió de la justícia ordinària, estigui detinguda o hagi estat posada ulteriorment en situació de llibertat condicional.
- b) Cap servei exigit en casos d'emergència o de desastre que amenacin la vida o el benestar de la comunitat.
- c) Cap treball o servei que formi part de les obligacions civils normals, en la mesura que s'imposi també als ciutadans de l'Estat que es tracti.

Article 12

1. Els treballadors migratoris i els seus familiars tenen dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió. Aquest dret inclou la llibertat de professar o d'adoptar la religió o creença que elegeixin, així com la llibertat de manifestar la seva religió o creença, individualment o col·lectivament, tant en públic com en privat, mitjançant el culte, la celebració de ritus, les pràctiques i l'ensenyament.
2. Els treballadors migratoris i els seus familiars no han de ser sotmesos a cap coacció que limiti la seva llibertat de professar i adoptar una religió o creença que triïn.
3. La llibertat d'expressar la pròpia religió o creença només pot quedar sotmesa a les limitacions que s'estableixin per llei i que siguin necessàries per a protegir la seguretat, l'ordre, la salut i la moral públics o els drets i les llibertats fonamentals dels altres.
4. Els estats part en aquesta Convenció es comprometen a respectar la llibertat dels pares, quan almenys un d'ells sigui treballador migratori, i, si és el cas, dels tutors legals, per a fer que els fills rebin l'educació religiosa i moral que estigui d'acord amb les seves pròpies conviccions.

Article 13

1. El dret d'opinió dels treballadors migratoris i els seus familiars no ha de ser objecte de cap ingerència.
2. Els treballadors migratoris i els seus familiars tenen dret a la llibertat d'expressió; aquest dret comprèn la llibertat de demanar, rebre i difondre informació i idees de tota índole, sense limitacions de fronteres, ja sigui oralment, per escrit o en forma impresa o artística, o per qualsevol altre mitjà que elegeixin.
3. L'exercici del dret previst en el paràgraf 2 d'aquest article conté obligacions i responsabilitats especials. Per tant, pot ser sotmès a certes restriccions, amb la condició que hagin estat establertes per llei i siguin necessàries per a:

- a) Respectar els drets o el bon nom aliens;
- b) Protegir la seguretat nacional dels estats, l'orde públic o la salut o la moral públiques;
- c) Prevenir tota propaganda a favor de la guerra;
- d) Prevenir tota apologia de l'odi nacional, racial o religiós que constitueixi incitació a la discriminació, l'hostilitat o la violència.

Article 14

Cap treballador migratori o familiar seu no ha de ser sotmès a ingerències arbitràries o il·legals en la seva vida privada, família, llar, correspondència o altres comunicacions ni a atacs il·legals contra el seu honor i bon nom. Tots els treballadors migratoris tenen dret a la protecció de la llei contra aquestes ingerències o atacs.

Article 15

Cap treballador migratori o familiar seu no ha de ser privat arbitràriament dels seus béns, ja siguin de propietat personal exclusiva o en associació amb altres persones. Quan, en virtut de la legislació vigent en l'Estat de treball, els béns d'un treballador migratori o d'un familiar seu siguin expropiats totalment o parcialment, la persona interessada té dret a una indemnització justa i apropiada.

Article 16

1. Els treballadors migratoris i els seus familiars tenen dret a la llibertat i la seguretat personals.
2. Els treballadors migratoris i els seus familiars tenen dret a la protecció efectiva de l'Estat contra tota violència, dany corporal, amenaça o intimidació per part de funcionaris públics o de particulars, grups o institucions.
3. La verificació pels funcionaris encarregats de fer complir la llei de la identitat dels treballadors migratoris o dels seus familiars s'ha de fer d'acord amb els procediments establerts per llei.
4. Els treballadors migratoris i els seus familiars no han de ser sotmesos, individualment ni col·lectivament, a detenció o presó arbitràries; no han de ser privats de la seva llibertat, excepte pels motius i de conformitat amb els procediments que la llei estableixi.
5. Els treballadors migratoris i els seus familiars que siguin detinguts han de ser informats en el moment de la detenció, i si és possible en un idioma que compreguin, dels motius d'aquesta detenció, i els han de notificar promptament, en un idioma que compreguin, les acusacions que els hagin formulat.
6. Els treballadors migratoris i els seus familiars detinguts o presos a causa d'una infracció penal han de ser portats sense demora davant d'un jutge o un altre funcionari autoritzat per la llei per a exercir funcions judicials

i han de tenir dret a ser jutjats en un termini raonable o a ser posats en llibertat. La presó preventiva de les persones que hagin de ser jutjades no ha de ser la regla general, però la seva llibertat pot estar subordinada a garanties que assegurin la compareixença de l'acusat en l'acte del judici o en qualsevol altre moment de les diligències processals i, si és el cas, per a l'execució de la resolució.

7. Quan un treballador migratori o un familiar seu sigui arrestat, reclus a la presó o detingut en espera de judici o sotmès a qualsevol altra forma de detenció:

a) Les autoritats consulars o diplomàtiques del seu Estat d'origen, o d'un Estat que representi els interessos de l'Estat d'origen, han de ser informades sense demora, si ho sol·licita el detingut, de la detenció o presó i dels motius d'aquesta mesura.

b) La persona interessada té dret a comunicar-se amb aquestes autoritats. Tota comunicació que l'interessat adreci a aquestes autoritats ha de ser remesa sense demora, i l'interessat ha de tenir també dret a rebre sense demora les comunicacions d'aquestes autoritats.

c) S'ha d'informar sense demora a l'interessat d'aquest dret i dels drets derivats dels tractats pertinents, si són aplicables entre els estats, a intercanviar correspondència i reunir-se amb representants d'aquestes autoritats i a fer-hi gestions per a la seva representació legal.

8. Els treballadors migratoris i els seus familiars que siguin privats de la seva llibertat per detenció o presó tenen dret a incoar procediments davant d'un tribunal, a fi que aquest pugui decidir sense demora sobre la legalitat de la seva detenció i ordenar-ne la llibertat si la detenció no és legal. En l'exercici d'aquest recurs, han de rebre l'assistència, gratuïta si és necessari, d'un intèrpret quan no puguin entendre o parlar l'idioma que es faci servir.

9. Els treballadors migratoris i els seus familiars que hagin estat víctimes de detenció o presó il·legal tenen dret a exigir una indemnització.

Article 17

1. Tot treballador migratori o familiar seu privat de llibertat ha de ser tractat humanament i amb el respecte degut a la dignitat inherent a l'ésser humà i a la seva identitat cultural.

2. Els treballadors migratoris i els seus familiars acusats han d'estar separats dels condemnats, excepte en circumstàncies excepcionals, i sotmesos a un règim diferent, adequat a la seva condició de persones no condemnades. Si són menors d'edat, han d'estar separats dels adults i la vista de la seva causa ha de tenir lloc de seguida que sigui possible.

3. Tot treballador migratori o familiar seu que estigui detingut en un Estat

de trànsit o en l'Estat de treball per violació de les disposicions sobre migració ha de ser allotjat, en la mesura que sigui possible, en locals diferents dels destinats a les persones condemnades o a les persones detingudes que esperen ser jutjades.

4. Durant tot període de presó en compliment d'una sentència imposada per un tribunal, el tractament del treballador migratori o familiar seu ha de tenir com a finalitat essencial la seva reforma i readaptació social. Els menors delinqüents han d'estar separats dels adults i sotmesos a un tractament adequat a la seva edat i condició jurídica.

5. Durant la detenció o presó, els treballadors migratoris i els seus familiars han de tenir el mateix dret que els nacionals a rebre visites de membres de la seva família.

6. Quan un treballador migratori sigui privat de la seva llibertat, les autoritats competents de l'Estat han de prestar atenció als problemes que es plantegin als seus familiars, en particular al cònjuge i els fills menors.

7. Els treballadors migratoris i els seus familiars sotmesos a qualsevol forma de detenció o presó prevista per les lleis vigents de l'Estat de treball o l'Estat de trànsit han de gaudir dels mateixos drets que els nacionals dels estats esmentats que estiguin en la mateixa situació.

8. Si un treballador migratori o un familiar seu és detingut a fi de verificar una infracció de les disposicions sobre migració, no han de fer-se càrrec de les despeses que ocasioni aquest procediment.

Article 18

1. Els treballadors migratoris i els seus familiars tenen els mateixos drets que els nacionals de l'Estat davant dels tribunals i les corts de justícia. Tenen dret a ser escoltats públicament i amb les degudes garanties per un tribunal competent, independent i imparcial, establert per la llei, en la substanciació de qualsevol acusació de caràcter penal formulada contra ells o per a la determinació dels seus drets o obligacions de caràcter civil.

2. Tot treballador migratori o familiar seu acusat d'un delicte té dret que se'n presumeixi la innocència mentre no se'n provi la culpabilitat d'acord amb la llei.

3. Durant el procés, tot treballador migratori o familiar seu acusat d'un delicte té dret a les garanties mínimes següents:

a) A ser informat sense demora, en un idioma que compregui i en forma detallada, de la naturalesa i les causes de l'acusació formulada en contra seu.

b) A disposar del temps i dels mitjans adequats per a la preparació de la seva defensa i comunicar-se amb un defensor que ell hagi triat.

c) A ser jutjat sense dilacions indegudes.

- d) A ser present en el procés i a defensar-se personalment o ser assistit per un defensor que triï ell mateix; a ser informat, si no té defensor, del dret a tenir-lo, i, sempre que l'interès de la justícia ho exigeixi, que se li nomeni defensor d'ofici, gratuïtament si no té mitjans per a pagar-lo.
 - e) A interrogar o fer interrogar els testimonis de càrrec i a obtenir la compareixença dels testimonis de descàrrec i que aquests siguin interrogats en les mateixes condicions que els testimonis de càrrec.
 - f) A ser assistit gratuïtament per un intèrpret, si no comprèn o no parla l'idioma emprat en el tribunal.
 - g) A no ser obligat a declarar contra ell mateix ni a confessar-se culpable.
4. En el procediment aplicable als menors, s'ha de tenir en compte la seva edat i la importància de promoure la seva readaptació social.
5. Tot treballador migratori o familiar seu declarat culpable d'un delictes té dret que la resolució condemnatòria i la pena que se li hagi imposat siguin examinades per un tribunal superior, d'acord amb el que prescriu la llei.
6. Quan una sentència condemnatòria ferma contra un treballador migratori o un familiar seu hagi estat ulteriorment revocada o el condemnat hagi estat indultat per haver-se produït o descobert un fet plenament probatori de la comissió d'un error judicial, qui hagi patit una pena com a resultat de la sentència ha de ser indemnitzat d'acord amb la llei, si no és que es demostra que li és imputable en tot o en part no haver-se revelat oportunament el fet desconegut.
7. Cap treballador migratori o familiar seu pot ser jutjat ni sancionat per un delictes pel qual hagi estat ja condemnat o absolt mitjançant sentència ferma d'acord amb la llei i el procediment penal de l'Estat interessat.

Article 19

1. Cap treballador migratori o familiar seu no ha de ser condemnat per actes o omissions que en el moment de cometre's no fossin delictius segons el dret nacional o internacional; tampoc no s'ha d'imposar una pena més greu que l'aplicable en el moment de la comissió. Si després de la comissió del delictes, la llei disposa la imposició d'una pena més lleu, l'interessat es beneficiarà d'aquesta disposició.
2. En dictar una sentència condemnatòria per un delictes comès per un treballador migratori o un familiar seu, s'han de considerar els aspectes humanitaris relacionats amb la seva condició, en particular respecte al seu dret de residència o de treball.

Article 20

1. Cap treballador migratori o familiar seu no ha de ser empresonat pel sol fet de no complir una obligació contractual.

2. Cap treballador migratori o familiar seu no ha de ser privat de la seva autorització de residència o permís de treball ni expulsat pel sol fet de no complir una obligació emanada d'un contracte de treball, si no és que el compliment d'aquesta obligació constitueix condició necessària per a l'autorització o permís.

Article 21

Cap persona que no sigui un funcionari públic degudament autoritzat per la llei no pot confiscar, destruir o intentar destruir documents d'identitat, autoritzacions d'entrada, estada, residència o permanència en el territori d'un país ni permisos de treball. En els casos que la confiscació d'aquests documents estigui autoritzada, no pot efectuar-se sense la prèvia entrega d'un rebut detallat. En cap cas està permès destruir el passaport o document equivalent d'un treballador migratori o d'un familiar seu.

Article 22

1. Els treballadors migratoris i els seus familiars no poden ser objecte de mesures d'expulsió col·lectiva. Cada cas d'expulsió ha de ser examinat i decidit individualment.

2. Els treballadors migratoris i els seus familiars només poden ser expulsats del territori d'un Estat part en compliment d'una decisió adoptada per l'autoritat competent d'acord amb la llei.

3. La decisió els ha de ser comunicada en un idioma que puguin entendre. Els ha de ser comunicada per escrit, si ho sol·liciten i això no és obligatori per un altre concepte i, excepte en circumstàncies excepcionals justificades per raons de seguretat nacional, s'han d'indicar també els motius de la decisió. S'ha d'informar els interessats d'aquests drets abans que es pronunciï la decisió o, com a molt tard, en aquest moment.

4. Excepte quan una autoritat judicial dicti una decisió definitiva, els interessats tenen dret a exposar les raons que els assisteixen per a oposar-se a la seva expulsió, així com a sotmetre el seu cas a revisió davant de l'autoritat competent, si no és que raons imperioses de seguretat nacional s'hi oposen. Fins que es faci aquesta revisió, tenen dret a sol·licitar que se suspengui l'execució de la decisió d'expulsió.

5. Quan una decisió d'expulsió ja executada sigui ulteriorment revocada, la persona interessada té dret a reclamar indemnització d'acord amb la llei, i no es farà valer la decisió anterior per a impedir a aquesta persona que torni a ingressar en l'Estat.

6. En cas d'expulsió, l'interessat té oportunitat raonable, abans o després de marxar, per a arreglar tot el que faci referència al pagament dels salaris i altres prestacions que se li deguin i al compliment de les seves

obligacions pendents.

7. Salvant l'execució d'una decisió d'expulsió, el treballador migratori o familiar seu que en sigui objecte pot sol·licitar autorització d'ingrés en un Estat que no sigui el seu Estat d'origen.

8. Les despeses a què doni lloc el procediment d'expulsió d'un treballador migratori o un familiar seu no aniran al seu càrrec. Es pot exigir que pagui les seves pròpies despeses de viatge.

9. L'expulsió de l'Estat de treball no ha de menyscar cap dels drets que hagi adquirit de conformitat amb la legislació d'aquest Estat un treballador migratori o un familiar seu, inclòs el dret a rebre els salaris i altres prestacions que se li deguin.

Article 23

Els treballadors migratoris i els seus familiars tenen dret a recórrer a la protecció i l'assistència de les autoritats consulars o diplomàtiques del seu Estat d'origen, o de l'Estat que representi els interessos d'aquest Estat, en tots els casos que quedin menyscabats els drets reconeguts en aquesta Convenció. En particular, en cas d'expulsió, s'ha d'informar sense demora d'aquest dret a la persona interessada, i les autoritats de l'Estat que hagi disposat l'expulsió han de facilitar l'exercici d'aquest dret.

Article 24

Els treballadors migratoris i els seus familiars tenen dret, a tot arreu, al reconeixement de la seva personalitat jurídica.

Article 25

1. Els treballadors migratoris han de gaudir d'un tracte que no sigui menys favorable que el que reben els nacionals de l'Estat de treball pel que fa a remuneració i de:

a) altres condicions de treball, és a dir, hores extraordinàries, horari de treball, descans setmanal, vacances pagades, seguretat, salut, fi de la relació d'ocupació i qualssevol altres condicions de treball que, d'acord amb la legislació i la pràctica nacionals, estiguin compreses en aquest terme;

b) altres condicions de treball, és a dir, edat mínima d'ocupació, restricció del treball a domicili i qualssevol altres assumptes que, d'acord amb la legislació i la pràctica nacionals, es considerin condicions de treball.

2. No és legal menyscar en els contractes privats d'ocupació el principi d'igualtat de tracte que s'esmenta en el paràgraf 1 d'aquest article.

3. Els estats part han d'adoptar totes les mesures adequades per a assegurar que els treballadors migratoris no siguin privats de cap dels drets derivats d'aquest principi a causa d'irregularitats en la seva permanència o ocupació. En particular, els ocupadors no queden exempts de cap obligació jurídica ni contractual, ni les seves obligacions es veuen

limitades en cap forma a causa de qualsevol d'aquestes irregularitats.

Article 26

1. Els estats part han de reconèixer el dret dels treballadors migratoris i els seus familiars a:

a) Participar en les reunions i activitats dels sindicats o de qualsevol altres associacions establertes d'acord amb la llei, amb vista a protegir els seus interessos econòmics, socials, culturals i d'una altra índole, amb subjecció només a les normes de l'organització pertinent.

b) Afiliar-se lliurement a qualsevol sindicat o a qualsevol de les associacions esmentades, amb subjecció només a les normes de l'organització pertinent.

c) Sol·licitar ajuda i assistència de qualsevol sindicat o de qualsevol de les associacions esmentades.

2. L'exercici d'aquests drets només pot estar subjecte a les restriccions previstes per la llei que siguin necessàries en una societat democràtica en interès de la seguretat nacional o l'orde públic o per a protegir els drets i llibertats dels altres.

Article 27

1. Els treballadors migratoris i els seus familiars gaudiran en l'Estat de treball, respecte a la seguretat social, del mateix tracte que els nacionals en la mesura que compleixin els requisits previstos en la legislació aplicable d'aquest Estat o en els tractats bilaterals i multilaterals aplicables. Les autoritats competents de l'Estat d'origen i de l'Estat de treball poden prendre en qualsevol moment les disposicions necessàries per a determinar les modalitats d'aplicació d'aquesta norma.

2. Quan la legislació aplicable no permeti que els treballadors migratoris o els seus familiars gaudeixin d'alguna prestació, l'Estat, sobre la base del tracte atorgat als nacionals que estiguin en situació semblant, ha de considerar la possibilitat de reembossar-los la suma de les contribucions que hagin aportat en relació amb aquestes prestacions.

Article 28

Els treballadors migratoris i els seus familiars tenen dret a rebre qualsevol tipus d'atenció mèdica urgent que sigui necessària per a preservar la seva vida o per a evitar danys irreparables a la seva salut en condicions d'igualtat de tracte amb els nacionals de l'Estat. Aquesta atenció mèdica d'urgència no pot negar-se per motius d'irregularitat pel que fa a la permanència o al treball.

Article 29

Tots els fills dels treballadors migratoris tenen dret a tenir un nom, a registrar el seu naixement i a tenir una nacionalitat.

Article 30

Tots els fills dels treballadors migratoris han de gaudir del dret fonamental d'accés a l'educació en condicions d'igualtat de tracte amb els nacionals de l'Estat. L'accés dels fills de treballadors migratoris a les institucions d'ensenyament preescolar o les escoles públiques no es pot denegar ni limitar a causa de la situació irregular pel que fa a la permanència o al treball de qualsevol dels pares, ni del caràcter irregular de la permanència del fill en l'Estat de treball.

Article 31

1. Els estats part han de vetllar que es respecti la identitat cultural dels treballadors migratoris i dels seus familiars i no han d'impedir que mantinguin vincles culturals amb els seus estats d'origen.
2. Els estats part poden prendre les mesures apropiades per a ajudar i encoratjar els esforços en aquest sentit.

Article 32

Els treballadors migratoris i els seus familiars, en acabar la seva permanència en l'Estat de treball, tenen dret a transferir els seus ingressos i estalvis i, de conformitat amb la legislació aplicable dels estats, els seus efectes personals i altres pertinences.

Article 33

1. Els treballadors migratoris i els seus familiars tenen dret que l'Estat d'origen, l'Estat de treball o l'Estat de trànsit, segons correspongui, els proporcionï informació sobre:
 - a) Els seus drets d'acord amb aquesta Convenció.
 - b) Els requisits establerts per a la seva admissió, els seus drets i obligacions d'acord amb la llei i la pràctica de l'Estat interessat i qualsevol altres qüestions que els permetin complir formalitats administratives o d'una altra índole a l'Estat.
2. Els estats part han d'adoptar totes les mesures que considerin apropiades per a difondre la informació esmentada o vetllar que sigui subministrada per ocupadors, sindicats o altres òrgans o institucions apropiats. Segons correspongui, cooperaran amb els altres estats interessats.
3. La informació adequada ha de ser subministrada als treballadors migratoris, i els seus familiars que la sol·licitin, gratuïtament i, en la mesura que sigui possible, en un idioma que puguin entendre.

Article 34

Cap de les disposicions d'aquesta Part de la Convenció no té per efecte eximir els treballadors migratoris i els seus familiars de l'obligació de complir les lleis i reglamentacions de tots els estats de trànsit i de l'Estat de treball, ni de l'obligació de respectar la identitat cultural dels habitants d'aquests estats.

Article 35

Cap de les disposicions d'aquesta Part de la Convenció no s'ha d'interpretar en el sentit que impliqui la regularització de la situació de treballadors migratoris o de familiars seus no documentats o en situació irregular o el dret que la seva situació sigui així regularitzada, ni menyscaba les mesures encaminades a assegurar les condicions satisfactòries i equitatives per a la migració internacional previstes en la part VI d'aquesta Convenció.

PART IV: Altres drets dels treballadors migratoris i els seus familiars que estiguin documentats o estiguin en situació regular

Article 36

Els treballadors migratoris i els seus familiars que estiguin documentats o estiguin en situació regular a l'Estat de treball gaudeixen dels drets esmentats en aquest Part de la Convenció, a més dels esmentats a la part III.

Article 37

Abans de marxar, o com a molt tard en el moment de la seva admissió en l'Estat de treball, els treballadors migratoris i els seus familiars tenen dret a ser plenament informats per l'Estat d'origen o per l'Estat de treball, segons correspongui, de totes les condicions aplicables a la seva admissió i, particularment, de les relatives a la seva estada i a les activitats remunerades que podran realitzar, així com dels requisits que hauran de complir en l'Estat de treball i les autoritats a les quals han d'adreçar-se, perquè es modifiquin aquestes condicions.

Article 38

1. Els estats de treball faran tot el que es pugui per autoritzar els treballadors migratoris i els seus familiars a absentar-se temporalment sense que això afecti l'autorització que tinguin de permanència o treball, segons sigui el cas. En fer-ho, els estats de treball han de tenir presents les necessitats i obligacions especials dels treballadors migratoris i els

seus familiars, particularment en els seus estats d'origen.

2. Els treballadors migratoris i els seus familiars tenen dret a ser informats plenament de les condicions en què estiguin autoritzades aquestes absències temporals.

Article 39

1. Els treballadors migratoris i els seus familiars tenen dret a la llibertat de moviment en el territori de l'Estat de treball i a triar-hi lliurement la seva residència.

2. Els drets esmentats en el paràgraf 1 d'aquest article no estan subjectes a cap restricció, excepte les que estiguin establertes per llei, siguin necessàries per a protegir la seguretat nacional, l'ordre públic, la salut o la moral públiques o els drets i les llibertats dels altres i siguin congruents amb els altres drets reconeguts en aquesta Convenció.

Article 40

1. Els treballadors migratoris i els seus familiars tenen el dret a establir associacions i sindicats en l'Estat de treball per al foment i la protecció dels seus interessos econòmics, socials, culturals i d'una altra índole.

2. No poden imposar-se restriccions a l'exercici d'aquest dret, excepte les que prescriu la llei i siguin necessàries en una societat democràtica en interès de la seguretat nacional o l'ordre públic o per a protegir els drets i llibertats dels altres.

Article 41

1. Els treballadors migratoris i els seus familiars tenen dret a participar en els assumptes públics del seu Estat d'origen i a votar i ser elegits en eleccions celebrades en aquest Estat, de conformitat amb la seva legislació.

2. Els estats han de facilitar, segons correspongui i de conformitat amb la seva legislació, l'exercici d'aquests drets.

Article 42

1. Els estats part han de considerar la possibilitat d'establir procediments o institucions que permetin tenir en compte, tant en els estats d'origen com en els estats de treball, les necessitats, aspiracions o obligacions especials dels treballadors migratoris i els seus familiars i han de considerar també, segons sigui procedent, la possibilitat que els treballadors migratoris i els seus familiars tinguin en aquestes institucions els seus propis representants elegits lliurement.

2. Els estats de treball han de facilitar, de conformitat amb la seva legislació nacional, la consulta o la participació dels treballadors migratoris i els seus familiars en les decisions relatives a la vida i l'Administració de les comunitats locals.

3. Els treballadors migratoris poden gaudir de drets polítics en l'Estat de treball si aquest Estat, en l'exercici de la seva sobirania, els concedeix aquests drets.

Article 43

1. Els treballadors migratoris han de gaudir d'igualtat de tracte respecte dels nacionals de l'Estat de treball en relació amb:

- a) L'accés a institucions i serveis d'ensenyament, amb subjecció als requisits d'admissió i altres reglamentacions de les institucions i serveis.
- b) L'accés a serveis d'orientació professional i col·locació.
- c) L'accés a serveis i institucions de formació professional i reen-sinistrament.
- d) L'accés a l'habitatge, incloent-hi els plans socials d'habitatge, i la protecció contra l'explotació en matèria de lloguers.
- e) L'accés als serveis socials i de salut, sempre que s'hagin satisfet els requisits establerts per a la participació en els plans corresponents.
- f) L'accés a les cooperatives i empreses en règim d'autogestió, sense que això impliqui un canvi de la seva condició de treballadors migratoris i amb subjecció a les normes i els reglaments pels quals es regeixin els òrgans interessats.
- g) L'accés a la vida cultural i la participació en aquest àmbit.

2. Els estats part han de promoure condicions que garanteixin una efectiva igualtat de tracte, a fi que els treballadors migratoris puguin gaudir dels drets enunciats en el paràgraf 1 d'aquest article, sempre que les condicions establertes per a la seva estada, d'acord amb l'autorització de l'Estat de treball, satisfacin els requisits corresponents.

3. Els estats de treball no impediran que un ocupador de treballadors migratoris instal·li habitatges o serveis socials o culturals per a ells. D'acord al que disposa l'article 70 d'aquesta Convenció, l'Estat de treball pot subordinar la instal·lació d'aquests serveis als requisits generalment exigits en aquest Estat en relació amb la seva instal·lació.

Article 44

1. Els estats part, reconeixent que la família és el grup bàsic natural i fonamental de la societat i té dret a protecció per part de la societat i de l'Estat, han d'adoptar les mesures apropiades per a assegurar la protecció de la unitat de la família del treballador migratori.

2. Els estats part han de prendre les mesures que estimin apropiades i entrin en l'esfera de la seva competència per a facilitar la reunió dels treballadors migratoris amb els seus cònjuges o amb aquelles persones que mantinguin amb el treballador migratori una relació que, de conformitat amb el dret aplicable, produeixi efectes equivalents al

matrimoni, igual que amb els seus fills solters menors d'edat que estiguin a càrrec seu.

3. Els estats de treball, per raons humanitàries, consideraran favorablement concedir un tracte igual al que preveu el paràgraf 2 d'aquest article a altres familiars dels treballadors migratoris.

Article 45

1. Els familiars dels treballadors migratoris han de gaudir, en l'Estat de treball, d'igualtat de tracte respecte dels nacionals d'aquest Estat en relació amb:

- a) L'accés a institucions i serveis d'ensenyament, subjecte als requisits d'ingrés i a altres normes de les institucions i els serveis.
- b) L'accés a institucions i serveis d'orientació i capacitació vocacional, a condició que es compleixin els requisits per a participar-hi.
- c) L'accés a serveis socials i de salut, a condició que es compleixin els requisits per a la participació en els plans corresponents.
- d) L'accés a la vida cultural i la participació en aquest àmbit.

2. Els estats de treball, en col·laboració amb els estats d'origen quan correspongui, aplicaran una política encaminada a facilitar la integració dels fills dels treballadors migratoris en el sistema escolar local, particularment pel que fa a l'ensenyament de l'idioma local.

3. Els estats de treball han de procurar facilitar als fills dels treballadors migratoris l'ensenyament de la seva llengua i cultura maternes i, quan correspongui, els estats d'origen han de col·laborar a aquest efecte.

4. Els estats de treball poden establir plans especials d'ensenyament en la llengua materna dels fills dels treballadors migratoris, en col·laboració amb els estats d'origen si això és necessari.

Article 46

Els treballadors migratoris i els seus familiars estaran exempts, subjecte a la legislació aplicable dels estats i als acords internacionals pertinents i les obligacions d'aquests estats dimanants de la seva participació en unions duaneres, del pagament de drets i impostos en concepte d'importació i exportació pels seus efectes personals i efectes domèstics, així com per l'equip necessari per a l'exercici de l'activitat remunerada per què hagin estat admesos a l'Estat de treball:

- a) En el moment de sortir de l'Estat d'origen o de l'Estat de residència habitual.
- b) En el moment de la seva admissió inicial en l'Estat de treball.
- c) En el moment de la seva sortida definitiva de l'Estat de treball.
- d) En el moment de la seva tornada definitiva a l'Estat d'origen o a l'Estat de residència habitual.

Article 47

1. Els treballadors migratoris tenen dret a transferir els seus ingressos i estalvis, en particular els fons necessaris per al suport dels seus familiars, de l'Estat de treball al seu Estat d'origen o a qualsevol altre Estat. Aquestes transferències s'han de fer d'acord amb els procediments establerts en la legislació aplicable de l'Estat interessat i de conformitat amb els acords internacionals aplicables.

2. Els estats interessats han d'adoptar les mesures apropiades per a facilitar aquestes transferències.

Article 48

1. Salvant els acords aplicables sobre doble tributació, els treballadors migratoris i els seus familiars, pel que fa als ingressos en l'Estat de treball:

a) No han de pagar impostos, drets ni gravàmens de cap tipus que siguin més elevats o onerosos que els que hagin de pagar els nacionals en circumstàncies anàlogues.

b) Tenen dret a deduccions o exempcions d'impostos de qualsevol tipus i a les desgravacions tributàries aplicables als nacionals en circumstàncies anàlogues, incloses les desgravacions tributàries per familiars a càrrec seu.

2. Els estats part han de procurar adoptar les mesures apropiades per a evitar que els ingressos i estalvis dels treballadors migratoris i els seus familiars siguin objecte de doble tributació.

Article 49

1. En els casos que la legislació nacional exigeixi autoritzacions separades de residència i de treball, els estats de treball han d'atorgar als treballadors migratoris una autorització de residència almenys pel mateix període de durada del seu permís per a exercir una activitat remunerada.

2. En els estats de treball que els treballadors migratoris tinguin la llibertat de triar una activitat remunerada, no es considerarà que els treballadors migratoris estan en situació irregular, ni se'ls retirarà la seva autorització de residència, pel sol fet del cessament de la seva activitat remunerada abans del venciment del seu permís de treball o autorització anàloga.

3. A fi de permetre que els treballadors migratoris esmentats al paràgraf 2 d'aquest article tinguin temps suficient per a trobar una altra activitat remunerada, no se'ls retirarà la seva autorització de residència, almenys per un període corresponent al que tinguin dret a prestacions de desocupació.

Article 50

1. En cas de defunció d'un treballador migratori o de dissolució del matrimoni, l'Estat de treball ha de considerar favorablement concedir

autorització per a romandre-hi als familiars d'aquest treballador migratori que resideixin en aquest Estat en consideració de la unitat de la família; l'Estat de treball ha de tenir en compte el període de temps que aquests familiars hi hagin residit.

2. Als familiars que no es concedeixi aquesta autorització se'ls ha de donar temps raonable per a arreglar els seus assumptes en l'Estat de treball abans de marxar-ne.

3. No es pot interpretar que les disposicions dels paràgrafs 1 i 2 d'aquest article afectin adversament el dret d'estada i treball concedit a aquests familiars per la legislació de l'Estat de treball o per tractats bilaterals i multilaterals aplicables a aquest Estat.

Article 51

No es considera que estiguin en situació irregular els treballadors migratoris que en l'Estat de treball no estiguin autoritzats a triar lliurement la seva activitat remunerada, ni tampoc se'ls retirarà la seva autorització de residència pel sol fet que hagi cessat la seva activitat remunerada abans del venciment del seu permís de treball, excepte en els casos que l'autorització de residència depengui expressament de l'activitat remunerada específica per a la qual hagin estat acceptats. Aquests treballadors migratoris tenen dret a buscar altres ocupacions, participar en programes d'obres públiques i reensinistrar-se durant el període restant del seu permís de treball, subjecte a les condicions i limitacions que s'estableixin en aquest permís.

Article 52

1. Els treballadors migratoris tenen, en l'Estat de treball, llibertat d'elegir la seva activitat remunerada, subjecte a les restriccions o condicions següents.

2. Respecte de qualsevol treballador migratori, l'Estat de treball pot:

a) Restringir l'accés a categories limitades de treball, funcions, serveis o activitats, quan això sigui necessari en benefici de l'Estat i estigui previst per la legislació nacional.

b) Restringir la lliure elecció d'una activitat remunerada de conformitat amb la seva legislació relativa a les condicions de reconeixement de qualificacions professionals adquirides fora del territori de l'Estat de treball. No obstant això, els estats part interessats han de tractar de reconèixer aquestes qualificacions.

3. En el cas dels treballadors migratoris que tinguin un permís de treball limitat, l'Estat de treball també pot:

a) Subordinar el dret de lliure elecció d'una activitat remunerada a la condició que el treballador migratori hagi residit legalment en el territori de l'Estat de treball a l'efecte d'exercir una activitat remunerada per un període de temps determinat en la legislació

nacional de l'Estat que no sigui superior a dos anys.

b) Limitar l'accés del treballador migratori a una activitat remunerada en aplicació d'una política d'atorgar prioritat als seus nacionals o a les persones que estiguin assimilades als seus nacionals per a aquests fins en virtut de la legislació vigent o d'acords bilaterals o multilaterals. Les limitacions d'aquest tipus no s'aplicaran a un treballador migratori que hagi residit legalment en el territori de l'Estat de treball amb la finalitat d'exercir una activitat remunerada per un període determinat en la legislació nacional de l'Estat que no sigui superior a cinc anys.

4. L'Estat de treball ha de fixar les condicions en virtut de les quals un treballador migratori que hagi estat admès per a exercir un treball pugui ser autoritzat a realitzar treballs per compte propi. S'ha de tenir en compte el període durant el qual el treballador hagi residit legalment en l'Estat de treball.

Article 53

1. Els familiars d'un treballador migratori amb una autorització de residència o admissió que no tingui límit de temps o es renovi automàticament poden elegir lliurement una activitat remunerada en les mateixes condicions aplicables al treballador migratori esmentat de conformitat amb l'article 52 d'aquesta Convenció.

2. Quant als familiars d'un treballador migratori als quals no es permeti triar lliurement la seva activitat remunerada, els estats part han de considerar favorablement donar-los prioritat, a l'efecte d'obtenir permís per a exercir una activitat remunerada, respecte d'altres treballadors que tractin d'aconseguir admissió en l'Estat de treball, subjecte als acords bilaterals i multilaterals aplicables.

Article 54

1. Salvant les condicions de la seva autorització de residència o del seu permís de treball i dels drets previstos en els articles 25 i 27 d'aquesta Convenció, els treballadors migratoris han de gaudir d'igualtat de tracte respecte dels nacionals de l'Estat de treball en relació amb:

- a) La protecció contra els acomiadaments.
- b) Les prestacions de desocupació.
- c) L'accés als programes d'obres públiques adreçats a combatre la desocupació;
- d) L'accés a una altra ocupació en cas de quedar-se sense feina o finalitzar una altra activitat remunerada, d'acord amb el que disposa l'article 52 d'aquesta Convenció.

2. Si un treballador migratori al·lega que el seu ocupador ha violat les condicions del seu contracte de treball, té dret a recórrer davant de les autoritats competents de l'Estat de treball, segons el que disposa el

paràgraf 1 de l'article 18 d'aquesta Convenció.

Article 55

Els treballadors migratoris que hagin obtingut permís per a exercir una activitat remunerada, subjecte a les condicions adscrites a aquest permís, tenen dret a igualtat de tracte respecte dels nacionals de l'Estat de treball en l'exercici d'aquesta activitat remunerada.

Article 56

1. Els treballadors migratoris i els seus familiars a què es refereix aquesta part de la Convenció no poden ser expulsats d'un Estat de treball excepte per raons definides en la legislació nacional d'aquest Estat i amb subjecció a les salvaguardes establertes a la part III.
2. No es pot recórrer a l'expulsió com a mitjà de privar un treballador migratori o un familiar seu dels drets emanats de l'autorització de residència i el permís de treball.
3. Quan es consideri si s'ha d'expulsar un treballador migratori o un familiar seu, s'han de tenir en compte consideracions de caràcter humanitari i també el temps que la persona fa que resideix a l'Estat de treball.

PART V: Disposicions aplicables a categories particulars de treballadors migratoris i els seus familiars

Article 57

Els treballadors migratoris i els seus familiars inclosos en les categories particulars enumerades en aquesta Part de la Convenció que estiguin documentats o en situació regular gaudiran dels drets establerts a la part III, i, d'acord amb les modificacions que s'especifiquen a continuació, dels drets establerts a la part IV.

Article 58

1. Els treballadors fronterers, definits en l'incís a) del paràgraf 2 de l'article 2 d'aquesta Convenció, gaudiran dels drets reconeguts a la part IV que els poden correspondre en virtut de la seva presència i el seu treball en el territori de l'Estat de treball, tenint en compte que no han establert la seva residència habitual en aquest Estat.
2. Els estats de treball consideraran favorablement la possibilitat d'atorgar als treballadors fronterers el dret a elegir lliurement una activitat remunerada després d'un període determinat. L'atorgament d'aquest dret no afecta la seva condició de treballadors fronterers.

Article 59

1. Els treballadors de temporada, definits en l'incís b) del paràgraf 2 de l'article 2 d'aquesta Convenció, gaudiran dels drets reconeguts en la part IV que els puguin correspondre en virtut de la seva presència i el seu treball en el territori de l'Estat de treball i que siguin compatibles amb la seva condició de treballadors de temporada en aquest Estat, tenint en compte que romanen en aquest Estat només una part de l'any.

2. L'Estat de treball, subjecte al paràgraf 1 d'aquest article, ha d'examinar la conveniència de concedir als treballadors de temporada que hagin estat ocupats en el seu territori durant un període de temps considerable la possibilitat de realitzar altres activitats remunerades, atorgant-los prioritats respecte d'altres treballadors que tractin d'aconseguir admissió en aquest Estat, subjecte als acords bilaterals i multilaterals aplicables.

Article 60

Els treballadors itinerants, definits en l'incís e) del paràgraf 2 de l'article 2 d'aquesta Convenció, gaudiran de tots els drets reconeguts a la part IV que els puguin correspondre en virtut de la seva presència i el seu treball en el territori de l'Estat de treball i que siguin compatibles amb la seva condició de treballadors itinerants en aquest Estat.

Article 61

1. Els treballadors vinculats a un projecte, definits en l'incís f) del paràgraf 2 de l'article 2 d'aquesta Convenció i els seus familiars gaudiran dels drets reconeguts a la part IV, excepte els establerts en els incisos b) i c) del paràgraf 1 de l'article 43, en l'incís d) del paràgraf 1 de l'article 43 pel que fa als plans socials d'habitatge, en l'incís b) del paràgraf 1 de l'article 45 i en els articles 52 a 55.

2. Si un treballador vinculat a un projecte al·lega que el seu ocupador ha violat les condicions del seu contracte de treball, té dret a recórrer davant de les autoritats competents de l'Estat que tingui jurisdicció sobre l'ocupador, segons el que disposa el paràgraf 1 de l'article 18 d'aquesta Convenció.

3. D'acord amb els acords bilaterals o multilaterals que s'apliquin, els estats part han de procurar aconseguir que els treballadors vinculats a un projecte estiguin degudament protegits pels sistemes de seguretat social dels seus estats d'origen o de residència habitual durant el temps que estiguin vinculats al projecte. Els estats part interessats han de prendre mesures apropiades a fi d'evitar tota denegació de drets o duplicació de pagaments.

4. Salvant el que disposa l'article 47 d'aquesta Convenció i en els acords bilaterals o multilaterals pertinents, els estats part interessats permetran que els ingressos dels treballadors vinculats a un projecte s'abonin en el seu Estat d'origen o de residència habitual.

Article 62

1. Els treballadors amb ocupació concreta, definits en l'incís g) del paràgraf 2 de l'article 2 d'aquesta Convenció, gaudiran dels drets reconeguts en la part IV, a excepció del que disposen els incisos b) i c) del paràgraf 1 de l'article 43, en l'incís d) del paràgraf 1 de l'article 43 pel que fa als plans socials d'habitatge, en l'article 52 i en l'incís d) del paràgraf 1 de l'article 54.

2. Els familiars dels treballadors amb ocupació concreta gaudiran dels drets que es reconeixen als familiars dels treballadors migratoris a la part IV d'aquesta Convenció, a excepció del que disposa l'article 53.

Article 63

1. Els treballadors per compte propi, definits en l'incís h) del paràgraf 2 de l'article 2 d'aquesta Convenció, gaudiran dels drets reconeguts a la part IV, excepte els que siguin aplicables exclusivament als treballadors que tenen contracte de treball.

2. Salvant el que disposen els articles 52 i 79 d'aquesta Convenció, la finalització de l'activitat econòmica dels treballadors per compte propi no ocasiona la retirada de l'autorització per què ells o els seus familiars romanguin a l'Estat de treball o s'hi dediquin a una activitat remunerada, excepte quan l'autorització de residència depengui expressament de l'activitat remunerada concreta per a la qual van ser admesos.

PART VI: Promoció de condicions satisfactòries, equitatives, dignes i lícites en relació amb la migració internacional dels treballadors i els seus familiars

Article 64

1. Salvant les disposicions de l'article 79 d'aquesta Convenció, els estats part interessats s'han de consultar i col·laborar entre ells, segons sigui apropiat, amb vista a promoure condicions satisfactòries, equitatives i dignes en relació amb la migració internacional de treballadors i els seus familiars.

2. A aquest efecte, s'han de tenir degudament en compte no sols les necessitats i recursos de mà d'obra, sinó també les necessitats socials, econòmiques, culturals i d'un altre tipus, dels treballadors migratoris i els seus familiars, així com les conseqüències de la migració per a les comunitats.

Article 65

1. Els estats part han de mantenir serveis apropiats per a atendre les qüestions relacionades amb la migració internacional de treballadors i els seus familiars. Les seves funcions són, entre altres:

- a) La formulació i l'execució de polítiques relatives a aquesta classe de migració.
- b) L'intercanvi d'informació, les consultes i la cooperació amb les autoritats competents d'altres estats part interessats en aquesta classe de migració.
- c) El subministrament d'informació apropiada, en particular a ocupadors, treballadors i les seves organitzacions, sobre les polítiques, lleis i reglaments relatius a la migració i l'ocupació, els acords sobre migració concertats amb altres estats i altres temes pertinents.
- d) El subministrament d'informació i assistència apropiada als treballadors migratoris i els seus familiars quant a les autoritzacions i formalitats i acords requerits per a la sortida, el viatge, l'arribada, l'estada, les activitats remunerades, la sortida i la tornada, i quant a les condicions de treball i de vida en l'Estat de treball, les normes duaneres, monetàries i tributàries i altres lleis i reglaments pertinents.

2. Els estats part han de facilitar, segons correspongui, la provisió de serveis consulars adequats i altres serveis que siguin necessaris per a atendre les necessitats socials, culturals i d'una altra índole dels treballadors migratoris i els seus familiars.

Article 66

1. D'acord amb el que disposa el paràgraf 2 d'aquest article, el dret a realitzar operacions per a la contractació de treballadors en un altre Estat només correspon a:

- a) Els serveis o organismes públics de l'Estat en què tinguin lloc aquestes operacions.
- b) Els serveis o organismes públics de l'Estat de treball sobre la base d'un acord entre els estats interessats.
- c) Un organisme establert en virtut d'un acord bilateral o multilateral.

2. D'acord a l'autorització, l'aprovació i la supervisió de les autoritats públiques dels estats part interessats que s'estableixin d'acord amb les legislacions i pràctiques d'aquests estats, es pot permetre també que organismes, futurs ocupadors o persones que actuen en nom seu facin les operacions esmentades.

Article 67

1. Els estats part interessats cooperaran de la manera que sigui apropiada

en l'adopció de mesures relatives a la tornada ordenada dels treballadors migratoris i els seus familiars a l'Estat d'origen quan decideixin tornar, quan expiri el seu permís de residència o treball, o quan estiguin en situació irregular en l'Estat de treball.

2. Pel que fa als treballadors migratoris i els seus familiars que estiguin en situació regular, els estats part interessats cooperaran de la manera que sigui apropiada, en les condicions convingudes per aquests estats, amb vista a fomentar condicions econòmiques adequades per al seu reestabliment i per a facilitar la seva reintegració social i cultural duradora en l'Estat d'origen.

Article 68

1. Els estats part, inclosos els estats de trànsit, col·laboraran amb vista a impedir i eliminar els moviments i el treball il·legal o clandestins dels treballadors migratoris en situació irregular. Entre les mesures que s'adoptin a aquest efecte en la jurisdicció de cada Estat interessat, s'hi han de comptar:

a) Mesures adequades contra la difusió d'informació enganyosa pel que fa a l'emigració i la immigració.

b) Mesures per a detectar i eliminar els moviments il·legals o clandestins de treballadors migratoris i els seus familiars i per a imposar sancions efectives a les persones, grups o entitats que organitzin o dirigeixin aquests moviments o prestin assistència a aquest efecte.

c) Mesures per a imposar sancions efectives a les persones, grups o entitats que facin ús de la violència o d'amenaques o intimidació contra els treballadors migratoris o els seus familiars en situació irregular.

2. Els estats de treball han d'adoptar totes les mesures necessàries i efectives per a eliminar la contractació en el seu territori de treballadors migratoris en situació irregular, fins i tot, si escau, mitjançant la imposició de sancions als ocupadors d'aquests treballadors. Aquestes mesures no menyscaben els drets dels treballadors migratoris davant dels seus ocupadors en relació amb el seu treball.

Article 69

1. Els estats part que tinguin en el seu territori treballadors migratoris i familiars seus en situació irregular han de prendre mesures apropiades per a assegurar que aquesta situació no persisteixi.

2. Quan els estats part interessats considerin la possibilitat de regularitzar la situació d'aquestes persones de conformitat amb la legislació nacional i els acords bilaterals o multilaterals aplicables, es tindran degudament en compte les circumstàncies de la seva entrada, la durada de la seva estada als estats de treball i altres consideracions pertinents, en particular les

relacionades amb la seva situació familiar.

Article 70

Els estats part han de prendre mesures no menys favorables que les aplicades als seus nacionals per a garantir que les condicions de treball i de vida dels treballadors migratoris i els seus familiars en situació regular estiguin d'acord amb les normes d'idoneïtat, seguretat i salut, així com amb els principis de la dignitat humana.

Article 71

1. Els estats part han de facilitar, sempre que sigui necessari, la repatriació a l'Estat d'origen de les restes mortals dels treballadors migratoris o dels seus familiars.

2. Pel que fa a les qüestions relatives a la indemnització per causa de defunció d'un treballador migratori o d'un dels seus familiars, els estats part, segons sigui procedent, han de prestar assistència a les persones interessades amb vista a aconseguir l'arranjament ràpid d'aquestes qüestions. L'arranjament d'aquestes qüestions es fa sobre la base del dret nacional aplicable de conformitat amb les disposicions d'aquesta Convenció i dels acords bilaterals o multilaterals pertinents.

PART VII: Aplicació de la Convenció

Article 72

1. a) A fi d'observar l'aplicació d'aquesta Convenció s'establirà un Comitè de protecció dels drets de tots els treballadors migratoris i dels seus familiars (denominat d'ara en endavant "el Comitè");

b) El Comitè estarà compost, en el moment que entri en vigor aquesta Convenció, de deu experts, i després de l'entrada en vigor de la Convenció per al quaranta-unè Estat part, de catorze experts de gran integritat moral, imparcials i de reconeguda competència en el sector comprès per la Convenció.

2. a) Els membres del Comitè es triaran en votació secreta pels estats part d'una llista de persones designades pels estats part. Es prestarà la deguda consideració a la distribució geogràfica equitativa, incloent tant estats d'origen com estats de treball, i a la representació dels principals sistemes jurídics. Cada Estat part podrà proposar la candidatura d'una persona triada entre els seus propis nacionals.

b) Els membres s'elegiran i exerciran les seves funcions a títol personal.

3. L'elecció inicial s'ha de celebrar com a molt tard sis mesos després de la data d'entrada en vigor d'aquesta Convenció, i les eleccions subsegüents se celebraran cada dos anys. Almenys quatre mesos abans de la data

de cada elecció, el secretari general de les Nacions Unides adreçarà una carta a tots els estats part per a convidar-los que presentin les seves candidatures en un termini de dos mesos. El secretari general prepararà una llista per orde alfabètic de tots els candidats, i hi indicarà els estats part que els han designat, i la transmetrà als estats part com a molt tard un mes abans de la data de l'elecció corresponent, junt amb les notes biogràfiques dels candidats.

4. Els membres del Comitè s'elegiran en una reunió dels estats part que convocarà el secretari general i se celebrarà a la seu de les Nacions Unides. A la reunió, per a la qual constituïran quòrum dos terços dels estats part, es consideraran elegits per al Comitè els candidats que obtinguin el nombre més alt de vots i la majoria absoluta dels vots dels estats part presents i votants.

5. a) Els membres del Comitè s'elegiran per quatre anys. No obstant això, el mandat de cinc dels membres elegits en la primera elecció expirarà al cap de dos anys; immediatament després de la primera elecció, el president de la reunió dels estats part designarà per sorteig els noms d'aquests cinc membres.

b) L'elecció dels quatre membres addicionals del Comitè es realitzarà, de conformitat amb les disposicions dels paràgrafs 2, 3 i 4 d'aquest article, immediatament després de l'entrada en vigor de la Convenció per al quaranta-unè Estat part. El mandat de dos dels membres addicionals elegits en aquesta ocasió expirarà al cap de dos anys; el president de la reunió dels estats part designarà per sorteig el nom d'aquests membres.

c) Els membres del Comitè poden ser reelegits si la seva candidatura torna a presentar-se.

6. Si un membre del Comitè mor o renuncia o declara que per algun altre motiu no pot continuar exercint les seves funcions en el Comitè, l'Estat part que va presentar la candidatura d'aquest expert ha de nomenar un altre expert d'entre els seus propis nacionals, perquè compleixi la part restant del mandat. El nou nomenament quedarà subjecte a l'aprovació del Comitè.

7. El secretari general de les Nacions Unides ha de proporcionar el personal i els serveis necessaris per a l'exercici eficaç de les funcions del Comitè.

8. Els membres del Comitè percebran emoluments a càrrec dels recursos de les Nacions Unides en els termes i condicions que decideixi l'Assemblea General.

9. Els membres del Comitè tenen dret a les facilitats, prerrogatives i immunitats dels experts en missió de les Nacions Unides que s'estipulen en les seccions pertinents de la Convenció sobre Prerrogatives i Immunitats de les Nacions Unides.

Article 73

1. Els estats part presentaran el secretari general de les Nacions Unides, perquè ho examini el Comitè, un informe sobre les mesures legislatives, judicials, administratives i d'altra índole, que hagin adoptat per a donar efecte a les disposicions d'aquesta Convenció:

a) En el termini d'un any a partir de l'entrada en vigor de la Convenció per a l'Estat part.

b) D'ara en endavant, cada cinc anys i cada vegada que el Comitè ho sol·liciti.

2. En els informes presentats d'acord amb aquest article s'indicaran també els factors i les dificultats, segons el cas, que afectin l'aplicació de la Convenció i es proporcionarà informació sobre les característiques dels corrents de migració que es produeixin en l'Estat part que es tracti.

3. El Comitè establirà les altres directrius que correspongui aplicar respecte del contingut dels informes.

4. Els estats part donaran una àmplia difusió pública als seus informes en els seus propis països.

Article 74

1. El Comitè examinarà els informes que presenti cada Estat part i transmetrà les observacions que consideri apropiades a l'Estat part interessat. Aquest Estat part podrà presentar al Comitè els seus comentaris sobre qualsevol observació feta pel Comitè d'acord amb aquest article. En examinar aquests informes, el Comitè podrà sol·licitar als estats part que presentin informació complementària.

2. El secretari general de les Nacions Unides, amb la deguda antelació a l'obertura de cada període ordinari de sessions del Comitè, transmetrà al director general de l'Oficina Internacional del Treball còpies dels informes presentats pels estats part interessats i la informació pertinent per a l'examen d'aquests informes, a fi que l'Oficina pugui proporcionar al Comitè els coneixements especialitzats que disposi respecte de les qüestions tractades en aquesta Convenció que siguin dins de l'àmbit de competència de l'Organització Internacional del Treball. El Comitè examinarà en les seves deliberacions els comentaris i materials que l'Oficina pugui proporcionar-li.

3. El secretari general de les Nacions Unides podrà també, després de celebrar consultes amb el Comitè, transmetre a altres organismes especialitzats, així com a les organitzacions intergovernamentals, còpies de les parts d'aquests informes que siguin de la seva competència.

4. El Comitè podrà convidar als organismes especialitzats i òrgans de les Nacions Unides, així com a les organitzacions intergovernamentals i la resta d'òrgans interessats, que presentin, perquè l'examini el Comitè, informació escrita respecte de les qüestions tractades en aquesta Convenció que siguin dins de l'àmbit de les seves activitats.

5. El Comitè convidarà l'Oficina Internacional del Treball que nomeni representants perquè participin, amb caràcter consultiu, en les seves sessions.

6. El Comitè podrà convidar representants d'altres organismes especialitzats i òrgans de les Nacions Unides, així com d'organitzacions intergovernamentals, a ser presents i escoltats en les sessions quan s'examinin qüestions que siguin dins de l'àmbit de la seva competència.

7. El Comitè ha de presentar un informe anual a l'Assemblea General de les Nacions Unides sobre l'aplicació d'aquesta Convenció, hi exposarà les seves pròpies opinions i recomanacions, basades, en particular, en l'examen dels informes dels estats part i en les observacions que aquests presentin.

8. El secretari general de les Nacions Unides transmetrà els informes anuals del Comitè als estats part en aquesta Convenció, al Consell Econòmic i Social, a la Comissió de Drets Humans de les Nacions Unides, al director general de l'Oficina Internacional del Treball i a altres organitzacions pertinents.

Article 75

1. El Comitè aprovarà el seu propi reglament.

2. El Comitè elegirà la seva Mesa per un període de dos anys.

3. El Comitè es reunirà ordinàriament tots els anys.

4. Les reunions del Comitè se celebraran ordinàriament a la seu de les Nacions Unides.

Article 76

1. Tot Estat part en aquesta Convenció podrà declarar en qualsevol moment, d'acord amb aquest article, que reconeix la competència del Comitè per a rebre i examinar les comunicacions en què un Estat part al·legui que un altre Estat part no compleix les seves obligacions dimanades d'aquesta Convenció. Les comunicacions presentades d'acord amb aquest article només es podran rebre i examinar si les presenta un Estat part que hagi fet una declaració per la qual reconeix respecte a ell mateix la competència del Comitè. El Comitè no rebrà cap comunicació que es refereixi a un Estat part que no hagi fet aquesta declaració. Les comunicacions que es rebin d'acord amb aquest article queden subjectes al procediment següent:

a) Si un Estat part en aquesta Convenció considera que un altre Estat part no està complint les seves obligacions dimanades d'aquesta Convenció, podrà, mitjançant comunicació per escrit, assenyalar l'assumpte a l'atenció d'aquest Estat part. L'Estat part podrà també informar al Comitè de l'assumpte. En un termini de tres mesos comptats des de la recepció de la comunicació, l'Estat receptor oferirà a l'Estat que va enviar la comunicació una expli-

cació o una altra exposició per escrit en què aclareixi l'assumpte i que, en la mesura que sigui possible i pertinent, faci referència als procediments i recursos interns fets valer, pendants o existents sobre la matèria.

b) Si l'assumpte no es resol a satisfacció d'ambdós estats part interessats a sis mesos de rebuda la comunicació inicial per l'Estat receptor, qualsevol d'ells podrà referir l'assumpte al Comitè, mitjançant notificació cursada al Comitè i a l'altre Estat.

c) El Comitè examinarà l'assumpte que se li hagi referit només després d'haver comprovat que s'han fet valer i s'han esgotat tots els recursos interns sobre la matèria, de conformitat amb els principis de dret internacional generalment reconeguts. No s'aplica aquesta norma si, a judici del Comitè, la tramitació d'aquests recursos es prolonga injustificadament.

d) D'acord amb el que disposa l'incís c) d'aquest paràgraf, el Comitè posarà els seus bons oficis a disposició dels estats part interessats amb vista a arribar a una solució amigable de la qüestió sobre la base del respecte a les obligacions establertes en aquesta Convenció.

e) El Comitè celebrarà sessions privades quan examini comunicacions d'acord amb aquest article.

f) En tot assumpte que se li refereixi de conformitat amb l'incís b) d'aquest paràgraf, el Comitè podrà demanar als estats part interessats, que s'esmenten en l'incís b), que facilitin qualsevol altra informació pertinent.

g) Ambdós estats part interessats, d'acord amb el que s'esmenta en l'incís b) d'aquest paràgraf, tindran dret a estar representats quan l'assumpte sigui examinat pel Comitè i a fer declaracions oralment o per escrit.

h) El Comitè, en un termini de dotze mesos a partir de la data de recepció de la notificació d'acord amb l'incís b) d'aquest paràgraf, presentarà un informe, com s'indica a continuació:

i) Si s'arriba a una solució d'acord amb el que disposa l'incís d) d'aquest paràgraf, el Comitè limitarà el seu informe a una breu exposició dels fets i de la solució a què s'hagi arribat.

ii) Si no s'arriba a una solució d'acord amb el que disposa l'incís d), el Comitè indicarà en el seu informe els fets pertinents relatius a l'assumpte entre els estats part interessats. S'annexaran a l'informe les declaracions per escrit i una relació de les declaracions orals fetes pels estats part interessats. El Comitè podrà també transmetre únicament als estats part interessats qualssevol observacions que consideri pertinents a l'assumpte entre ambdós.

En tots els casos l'informe es transmetrà als estats part interessats.

2. Les disposicions d'aquest article entraran en vigor quan deu estats part

en aquesta Convenció hagin fet una declaració d'acord amb el paràgraf 1 d'aquest article. Els estats part dipositaran les declaracions esmentades en poder del secretari general de les Nacions Unides, que en remetrà una còpia als altres estats part. Tota declaració podrà retirar-se en qualsevol moment mitjançant notificació adreçada al secretari general. Malgrat que es retiri, no serà obstacle perquè s'examini qualsevol assumpte que sigui objecte d'una comunicació ja transmesa en virtut d'aquest article; després que el secretari general hagi rebut la notificació de la retirada de la declaració, no es rebran noves comunicacions de cap Estat part d'acord amb aquest article, si no és que l'Estat part interessat hagi fet una nova declaració.

Article 77

1. Tot Estat part en aquesta Convenció pot declarar en qualsevol moment, d'acord amb aquest article, que reconeix la competència del Comitè per a rebre i examinar les comunicacions enviades per persones sotmeses a la seva jurisdicció, o en nom seu, que al·leguin que aquest Estat part ha violat els drets individuals que els reconeix aquesta Convenció. El Comitè no admetrà cap comunicació relativa a un Estat part que no hagi fet aquesta declaració.

2. El Comitè considerarà inadmissible tota comunicació rebuda de conformitat amb aquest article que sigui anònima o que, al seu parer, constitueixi un abús del dret a presentar les comunicacions esmentades o sigui incompatible amb les disposicions d'aquesta Convenció.

3. El Comitè no examinarà cap comunicació presentada per una persona de conformitat amb aquest article si no és que ha comprovat que:

a) La mateixa qüestió no ha estat, ni està essent, examinada en un altre procediment d'investigació o solució internacional.

b) La persona ha esgotat tots els recursos que existeixin en la jurisdicció interna; aquesta norma no s'aplicarà si, a judici del Comitè, la tramitació dels recursos es prolongui injustificadament o no ofereixi possibilitats de donar una empara eficaç a aquesta persona.

4. Salvant el que disposa el paràgraf 2 d'aquest article, el Comitè assenyalara les comunicacions que se li presentin de conformitat amb aquest article a l'atenció de l'Estat part en aquesta Convenció que hagi fet una declaració conforme al paràgraf 1 i respecte del qual s'al·legui que ha violat una disposició de la Convenció. En un termini de sis mesos, l'Estat receptor ha de proporcionar al Comitè una explicació o una altra exposició per escrit que aclareixi l'assumpte i exposi, si escau, la mesura correctiva que hagi adoptat.

5. El Comitè examinarà les comunicacions rebudes de conformitat amb aquest article tenint en compte tota la informació presentada per la persona o en nom seu i per l'Estat part.

6. El Comitè celebrarà sessions privades quan examini les comunicacions presentades conforme a aquest article.

7. El Comitè comunicarà les seves opinions a l'Estat part que es tracti i a la persona que hagi presentat la comunicació.

8. Les disposicions d'aquest article entraran en vigor quan deu estats part en aquesta Convenció hagin fet les declaracions a què es fa referència en el paràgraf 1 d'aquest article. Els estats part dipositaran les declaracions en poder del secretari general de les Nacions Unides, que en remetrà una còpia als altres Estats part. Tota declaració es pot retirar en qualsevol moment mitjançant notificació adreçada al secretari general. Aquesta retirada no serà obstacle perquè s'examini qualsevol assumpte que sigui objecte d'una comunicació ja transmesa en virtut d'aquest article; després que el secretari general hagi rebut la notificació de la retirada de la declaració no es rebran noves comunicacions presentades per una persona, o en nom seu, d'acord amb aquest article, si no és que l'Estat part hagi fet una nova declaració.

Article 78

Les disposicions de l'article 76 d'aquesta Convenció s'aplicaran salvat qualsevol procediment per a solucionar les controvèrsies o denúncies relatives a l'esfera d'aquesta Convenció establert en els instruments constitucionals de les Nacions Unides i els organismes especialitzats o en convencions que ells hagin aprovat, i no privaran els estats part de recórrer a altres procediments per a resoldre una controvèrsia de conformitat amb convenis internacionals vigents entre ells.

PART VIII. Disposicions generals

Article 79

Res del que disposa aquesta Convenció no afecta el dret de cada Estat part a establir els criteris que regeixen l'admissió dels treballadors migratoris i dels seus familiars. Quant a altres qüestions relacionades amb la seva situació legal i el tracte que se'ls dispensi com a treballadors migratoris i els seus familiars, els estats part estan subjectes a les limitacions establertes en aquesta Convenció.

Article 80

Res del que disposa aquesta Convenció no ha d'interpretar-se de manera que menyscabi les disposicions de la Carta de les Nacions Unides o de les constitucions dels organismes especialitzats en què es defineixen les responsabilitats respectives dels diversos òrgans de les Nacions Unides i

dels organismes especialitzats en relació amb els assumptes que s'ocupa aquesta Convenció.

Article 81

1. Res del que disposa aquesta Convenció no afecta cap dret o llibertat més favorable que es concedeixi als treballadors migratoris i als seus familiars en virtut de:

- a) El dret o la pràctica d'un Estat part; o
- b) tot tractat bilateral o multilateral vigent per a l'Estat part interessat.

2. Res del que disposa aquesta Convenció no pot interpretar-se en el sentit de concedir cap dret a un Estat, grup o individu per a emprendre activitats o realitzar actes que puguin menyscar qualsevol dels drets o llibertats reconeguts en aquesta Convenció.

Article 82

Els drets dels treballadors migratoris i dels seus familiars previstos en aquesta Convenció no poden ser objecte de renúncia. No es permetrà exercir cap forma de pressió sobre els treballadors migratoris ni sobre els seus familiars per a fer-los renunciar a qualsevol dels drets esmentats o privar-se d'algun d'ells. No es podran revocar mitjançant contracte els drets reconeguts en aquesta Convenció. Els estats part prendran mesures apropiades per a assegurar que es respecten aquests principis.

Article 83

Cada Estat part en aquesta Convenció es compromet a garantir que:

- a) Tota persona que vegi violats els seus drets o llibertats reconeguts en aquesta Convenció pugui obtenir una reparació efectiva, encara que la violació hagi estat comesa per persones que actuen en exercici de les seves funcions oficials.
- b) L'autoritat judicial, administrativa o legislativa competent, o qualsevol altra autoritat competent prevista en el sistema jurídic de l'Estat, decideixi sobre la procedència de la demanda de tota persona que interposi aquest recurs, i que s'ampliïn les possibilitats d'obtenir reparació per la via judicial.
- c) Les autoritats competents compleixin tota decisió en què el recurs s'hagi estimat procedent.

Article 84

Cada Estat part es compromet a adoptar les mesures legislatives i d'altra índole que siguin necessàries per a aplicar les disposicions d'aquesta Convenció.

PART IX. Disposicions finals

Article 85

El secretari general de les Nacions Unides és dipositari d'aquesta Convenció.

Article 861. Aquesta Convenció queda oberta a la signatura de tots els estats. Està subjecta a ratificació.

2. Aquesta Convenció queda oberta a l'adhesió de tots els estats.

3. Els instruments de ratificació o d'adhesió es dipositen en poder del secretari general de les Nacions Unides.

Article 87

1. Aquesta Convenció entrarà en vigor el primer dia del mes següent en un termini de tres mesos comptats a partir de la data en què hagi estat dipositat el vintè instrument de ratificació o d'adhesió.

2. Respecte de tot Estat que ratifiqui la Convenció o s'hi adhereixi després de la seva entrada en vigor, la Convenció entrarà en vigor el primer dia del mes següent a un termini de tres mesos comptats a partir de la data en què aquest Estat hagi dipositat el seu instrument de ratificació o adhesió.

Article 88

Els estats que ratifiquin aquesta Convenció o s'hi adhereixin no en podran excloure l'aplicació de cap part ni tampoc, salvant el que disposa l'article 3, podran excloure de la seva aplicació cap categoria determinada de treballadors migratoris.

Article 89

1. Tot Estat part podrà denunciar aquesta Convenció, una vegada transcorreguts cinc anys des de la data en què la Convenció hagi entrat en vigor per a aquest Estat, mitjançant comunicació per escrit adreçada al secretari general de les Nacions Unides.

2. La denúncia es farà efectiva el primer dia del mes següent a l'expiració d'un termini de dotze mesos comptats a partir de la data en què el secretari general de les Nacions Unides hagi rebut la comunicació.

3. La denúncia no tindrà l'efecte d'alliberar l'Estat part de les obligacions concretes en virtut d'aquesta Convenció respecte de cap acte o omisió que hagi ocorregut abans de la data en què es va fer efectiva la denúncia, ni impedirà de cap manera que continuï l'examen de qualsevol assumpte que s'hagi sotmès a la consideració del Comitè abans de la data en què es va fer efectiva la denúncia.

4. A partir de la data en què es faci efectiva la denúncia d'un Estat part,

el Comitè no podrà iniciar l'examen de cap nou assumpte relacionat amb aquest Estat.

Article 90

1. Passats cinc anys de la data en què aquesta Convenció hagi entrat en vigor, qualsevol dels estats part podrà formular una sol·licitud d'esmena de la Convenció mitjançant comunicació escrita adreçada al secretari general de les Nacions Unides. El secretari general comunicarà tot seguit les esmenes proposades als estats part i els sol·licitarà que li notifiquin si es pronuncien a favor de la celebració d'una conferència d'estats part per a examinar i sotmetre a votació les propostes. En el cas que, en un termini de quatre mesos a partir de la data de la comunicació, almenys un terç dels estats part es pronuncii a favor de la celebració de la conferència, el secretari general convocarà la conferència sota els auspicis de les Nacions Unides. Tota esmena aprovada per la majoria dels estats part presents i votants en la conferència es presentarà a l'Assemblea General de les Nacions Unides per a sotmetre-la a aprovació.

2. Aquestes esmenes entraran en vigor quan hagin estat aprovades per l'Assemblea General de les Nacions Unides i acceptades per una majoria de dos terços dels estats part en aquesta Convenció, de conformitat amb els seus respectius procediments constitucionals.

3. Quan aquestes esmenes entrin en vigor, seran obligatòries per als estats part que les hagin acceptat, en tant que els altres estats part seguiran obligats per les disposicions d'aquesta Convenció i per tota esmena anterior que hagin acceptat.

Article 91

1. El secretari general de les Nacions Unides rebrà i comunicarà a tots els estats part el text de les reserves formulades pels estats en el moment de la signatura, la ratificació o l'adhesió.

2. No s'acceptarà cap reserva incompatible amb l'objecte i el propòsit d'aquesta Convenció.

3. Tota reserva podrà ser retirada en qualsevol moment per mitjà d'una notificació a aquest efecte adreçada al secretari general de les Nacions Unides, que n'informarà a tots els estats. Aquesta notificació produirà efecte en la data de la seva recepció.

Article 92

1. Tota controvèrsia que sorgeixi entre dos o més estats part respecte a la interpretació o l'aplicació d'aquesta Convenció i no se solucioni mitjançant negociacions se sotmetrà a arbitratge a petició d'un d'ells. Si en el termini de sis mesos comptats a partir de la data de presentació de la sol·licitud d'arbitratge, les parts no aconsegueixen posar-se d'acord sobre l'organització de l'arbitratge, qualsevol de les parts podrà sotmetre

la controvèrsia a la Cort Internacional de Justícia mitjançant una sol·licitud presentada de conformitat amb l'Estatut de la Cort.

2. Tot Estat part, en el moment de la signatura o la ratificació de la Convenció o de la seva adhesió, podrà declarar que no es considera obligat pel paràgraf 1 d'aquest article. Els altres estats part no estaran obligats per aquest paràgraf davant de cap Estat part que hagi formulat aquesta declaració.

3. Tot Estat part que hagi formulat la declaració prevista en el paràgraf 2 d'aquest article podrà retirar-la en qualsevol moment mitjançant notificació adreçada al secretari general de les Nacions Unides.

Article 93

1. Aquesta Convenció, els textos de la qual en àrab, xinès, espanyol, francès, anglès i rus són igualment autèntics, es dipositarà en poder del secretari general de les Nacions Unides.

2. El secretari general de les Nacions Unides enviarà còpies certificades d'aquesta Convenció a tots els estats.

EN TESTIMONI DE TOT AIXÒ, els infrascrits plenipotenciaris, degudament autoritzats a fer-ho pels seus respectius governs, han signat aquesta Convenció.

VERSIÓ EN CASTELLÀ

C143 CONVENIO SOBRE LOS TRABAJADORES MIGRANTES (DISPOSICIONES COMPLEMENTARIAS), 1975

Convenio sobre las migraciones en condiciones abusivas y la promoción de la igualdad de oportunidades y de trato de los trabajadores migrantes (Nota: Fecha de entrada en vigor: 09:12:1978.)

Descripción:(Convenio)

Convenio:C143

Lugar:Ginebra

Fecha de adopción:24:06:1975

Sesión de la Conferencia:60

Estatus: Instrumento actualizado

La Conferencia General de la Organización Internacional del Trabajo:

Convocada en Ginebra por el Consejo de Administración de la Oficina Internacional del Trabajo, y congregada en dicha ciudad el 4 junio 1975 en su sexagésima reunión;

Considerando que el preámbulo de la Constitución de la Organización Internacional del Trabajo le encomienda la tarea de defender los intereses de los trabajadores ocupados en el extranjero;

Considerando que la Declaración de Filadelfia reafirma entre los principios sobre los cuales está basada la Organización que el trabajo no es una mercancía y que la pobreza, en cualquier lugar, constituye un peligro para la prosperidad de todos, y reconoce la obligación solemne de la Organización de contribuir a la ejecución de programas para lograr el pleno empleo, en especial gracias a medios para el traslado de trabajadores, incluidas las migraciones de mano de obra;

Considerando el Programa Mundial del Empleo de la OIT y el Convenio y la Recomendación sobre la política del empleo, 1964, y destacando la necesidad de evitar los aumentos de los movimientos migratorios que sean excesivos, incontrolados o no asistidos, por las consecuencias negativas que acarrearán en el plano social y humano;

Considerando, además, que con el fin de vencer el subdesarrollo y el desempleo estructural y crónico, los gobiernos de numerosos países insisten cada vez más en la conveniencia de estimular el desplazamiento de capitales y de tecnologías más bien que el de los trabajadores, en

función de las necesidades y solicitudes de esos países en el interés recíproco de los países de emigración y de los países de empleo;

Considerando igualmente el derecho de toda persona a salir de cualquier país, incluso del propio, y a regresar a su país, tal como se dispone en la Declaración Universal de Derechos Humanos y en el Pacto Internacional de Derechos Civiles y Políticos;

Recordando las disposiciones del Convenio y de la Recomendación sobre los trabajadores migrantes (revisados), 1949, y de la Recomendación sobre la protección de los trabajadores migrantes (países insuficientemente desarrollados), 1955, así como del Convenio y la Recomendación sobre la política del empleo, 1964; del Convenio y de la Recomendación sobre el servicio del empleo, 1948, y del Convenio sobre las agencias retribuidas de colocación (revisado), 1949, que tratan de cuestiones tales como la reglamentación del reclutamiento, la introducción y colocación de los trabajadores migrantes, la difusión de informaciones precisas sobre las migraciones, las condiciones mínimas de que deben disfrutar los migrantes durante su viaje y su llegada, la adopción de una política activa del empleo y la colaboración internacional en esas cuestiones;

Considerando que la emigración de los trabajadores motivada por las condiciones del mercado del empleo debería realizarse bajo la responsabilidad de los organismos oficiales del empleo o con arreglo a los acuerdos bilaterales o multilaterales pertinentes y, en particular, a los que permitan la libre circulación de los trabajadores;

Considerando que, dada la existencia de tráfico ilícito o clandestino de mano de obra, serían oportunas nuevas normas especialmente dirigidas contra estos abusos;

Recordando que el Convenio sobre los trabajadores migrantes (revisado), 1949, dispone que todo Miembro que lo ratifique se obliga a aplicar a los migrantes que se encuentren legalmente en su territorio un trato no menos favorable que el que aplique a sus propios nacionales en relación con ciertas materias enumeradas en el instrumento, en la medida en que éstas estén reglamentadas por la legislación o dependan de las autoridades administrativas;

Recordando que la definición del término “discriminación” en el Convenio sobre la discriminación (empleo y ocupación), 1958, no incluye obligatoriamente distinciones basadas en la nacionalidad;

Considerando que serían deseables nuevas normas, que comprendan también la seguridad social, para promover la igualdad de oportunidades y de trato de los trabajadores migrantes, y, en lo que se refiere a las

cuestiones reglamentadas por la legislación o que dependen de las autoridades administrativas, para garantizarles un trato por lo menos igual al de los nacionales;

Tomando nota de que las actividades relativas a los problemas muy diversos concernientes a los trabajadores migrantes no pueden lograr plenamente sus objetivos si no existe una cooperación estrecha con las Naciones Unidas y los organismos especializados;

Tomando nota de que para la elaboración de las presentes normas se han tenido en cuenta los trabajos de las Naciones Unidas y de los organismos especializados, y de que para evitar duplicación y garantizar una coordinación apropiada se cooperará sobre una base continuada para promover y garantizar la aplicación de estas normas;

Después de haber decidido adoptar diversas proposiciones relativas a los trabajadores migrantes, cuestión que constituye el quinto punto de su orden del día, y

Después de haber decidido que dichas proposiciones revistan la forma de un convenio que complemente el Convenio sobre los trabajadores migrantes (revisado), 1949, y el Convenio sobre la discriminación (empleo y ocupación), 1958,

adopta, con fecha veinticuatro de junio de mil novecientos setenta y cinco, el presente Convenio, que podrá ser citado como el Convenio sobre los trabajadores migrantes (disposiciones complementarias), 1975:

Parte I. Migraciones en Condiciones Abusivas

Artículo 1

Todo Miembro para el cual se halle en vigor el presente Convenio se compromete a respetar los derechos humanos fundamentales de todos los trabajadores migrantes.

Artículo 2

1. Todo Miembro para el cual se halle en vigor el presente Convenio deberá tratar de determinar sistemáticamente si en su territorio se encuentran trabajadores migrantes empleados ilegalmente y si existen movimientos migratorios con fines de empleo provenientes o con destino a su territorio, o en tránsito por éste, en los cuales los migrantes se vean sometidos durante el viaje, a su llegada o durante su permanencia y empleo, a condiciones que infrinjan los instrumentos internacionales o acuerdos multilaterales o bilaterales pertinentes, o la legislación

nacional.

2. Las organizaciones representativas de empleadores y de trabajadores deberán ser consultadas plenamente y deberán tener la posibilidad de proporcionar la información de que dispongan al respecto.

Artículo 3

Todo Miembro deberá adoptar todas las medidas necesarias y convenientes, tanto en el ámbito de su propia jurisdicción como en colaboración con otros Miembros:

- a) para suprimir las migraciones clandestinas con fines de empleo y el empleo ilegal de migrantes;
- b) contra los organizadores de movimientos ilegales o clandestinos de migrantes con fines de empleo, que procedan de su territorio, se dirijan a él o transiten por el mismo, y contra los que empleen a trabajadores que hayan inmigrado en condiciones ilegales, a fin de evitar y suprimir los abusos a que se refiere el artículo 2 del presente Convenio.

Artículo 4

Los Miembros deberán, en particular, adoptar las medidas necesarias en los planos nacional e internacional para establecer en esta materia contactos e intercambios sistemáticos de información con los demás Estados, en consulta con las organizaciones representativas de empleadores y de trabajadores.

Artículo 5

Las medidas previstas en los artículos 3 y 4 deben tener especialmente por objeto que los traficantes de mano de obra puedan ser objeto de una acción en justicia sea cual fuere el país que sirve de base a sus operaciones.

Artículo 6

1. Deberán adoptarse disposiciones en la legislación nacional para llegar a investigar eficazmente el empleo ilegal de trabajadores migrantes así como para la definición y aplicación de sanciones administrativas, civiles y penales, incluyendo la prisión, para el empleo ilegal de trabajadores migrantes, para la organización de migraciones con fines de empleo que se definen como abusivas en el artículo 2 del presente Convenio y para la asistencia deliberadamente prestada, con fines lucrativos o no, a tales migraciones.

2. Cuando un empleador sea objeto de una acción en justicia en aplicación de las disposiciones que se tomen en virtud del presente artículo, deberá tener el derecho de establecer la prueba de su buena fe.

Artículo 7

Las organizaciones representativas de empleadores y de trabajadores deberán ser consultadas acerca de la legislación y de las demás medidas previstas en el presente Convenio a fin de evitar o suprimir los abusos arriba mencionados, y deberá reconocérseles la posibilidad de tomar iniciativas a este respecto.

Artículo 8

1. A condición de haber residido legalmente en el país con fines de empleo, el trabajador migrante no podrá ser considerado en situación ilegal o irregular por el hecho mismo de la pérdida de su empleo, la cual no deberá entrañar por sí misma el retiro de su permiso de residencia o, llegado el caso, de su permiso de trabajo.
2. Deberá, en consecuencia, beneficiarse de un trato igual al de los nacionales, especialmente en lo que se refiere a las garantías en materia de seguridad en el empleo, obtención de otro empleo, obras para absorber el desempleo y readaptación.

Artículo 9

1. Sin perjuicio de las medidas adoptadas para controlar los movimientos migratorios con fines de empleo, que aseguren que los trabajadores migrantes ingresen en el territorio nacional y sean admitidos al empleo de conformidad con la legislación pertinente, el trabajador migrante deberá, en los casos en que dicha legislación no haya sido respetada y en los que su situación no pueda regularizarse, disfrutar, tanto él como su familia, de igualdad de trato en lo concerniente a los derechos derivados de empleos anteriores en materia de remuneración, seguridad social y otros beneficios.
2. En caso de controversia sobre los derechos a que se refiere el párrafo anterior, el trabajador deberá tener la posibilidad de defender sus derechos ante un organismo competente, ya sea personalmente o por intermedio de sus representantes.
3. En caso de expulsión del trabajador o su familia, no deberían éstos correr con los costos de la expulsión.
4. Nada en el presente Convenio impedirá a los Miembros la concesión, a las personas que residen o trabajan de manera ilegal en el país, del derecho a permanecer en él y ser legalmente empleadas.

Parte II. Igualdad de Oportunidades y de Trato

Artículo 10

Todo Miembro para el cual se halle en vigor el presente Convenio se compromete a formular y a aplicar una política nacional destinada a promover y a garantizar, por los métodos adaptados a las circunstancias y usos nacionales, la igualdad de oportunidades y de trato en materia de empleo y profesión, seguridad social, derechos sindicales y culturales y libertades individuales y colectivas para las personas que, en su condición de trabajadores migrantes o como miembros de su familia, se encuentren legalmente en su territorio.

Artículo 11

1. A los fines de la aplicación de la presente parte del Convenio, la expresión **trabajador migrante** comprende a toda persona que emigra o ha emigrado de un país a otro para ocupar un empleo que no sea por cuenta propia; incluye también a toda persona admitida regularmente como trabajador migrante.

2. La presente parte del Convenio no se aplicará a:

- a) los trabajadores fronterizos;
- b) los artistas y las personas que ejerzan una profesión liberal y que entren en el país por un período de corta duración;
- c) la gente de mar;
- d) las personas que hayan entrado en el país con fines especiales de formación o de educación;
- e) las personas empleadas en organizaciones o empresas que operan dentro del territorio de un país que han sido admitidas temporalmente en dicho país, a solicitud de sus empleadores, para cumplir trabajos o funciones específicos por un período definido o limitado de tiempo y que están obligadas a abandonar el país al término de sus trabajos o funciones.

Artículo 12

Todo Miembro deberá, mediante métodos adecuados a las condiciones y a las prácticas nacionales:

- a) hacerlo posible por obtener la colaboración de las organizaciones de empleadores y de trabajadores y de otros organismos apropiados para promover la aceptación y observancia de la política prevista en el artículo 10 del presente Convenio;
- b) adoptar las medidas legislativas y promover los programas educativos que resulten necesarios para lograr dicha aceptación y dicha observancia;
- c) tomar medidas, promover programas de educación y fomentar

otras actividades tendientes a que los trabajadores migrantes conozcan lo mejor posible la política adoptada, sus derechos y obligaciones, así como las actividades destinadas a prestarles ayuda efectiva en el ejercicio de sus derechos y para su protección;

d) derogar toda disposición legislativa y modificar toda norma o práctica administrativa que sea incompatible con dicha política;

e) elaborar y poner en práctica, en consulta con las organizaciones representativas de empleadores y de trabajadores, una política social adecuada a las condiciones y prácticas nacionales que permita a los trabajadores migrantes y a sus familias disfrutar de los beneficios acordados a sus nacionales, teniendo en cuenta, sin infringir el principio de la igualdad de oportunidades y de trato, las necesidades particulares que pudiesen tener hasta el momento en que su adaptación a la sociedad del país de empleo se haya completado;

f) tomar las medidas necesarias a fin de ayudar y estimular los esfuerzos que realicen los trabajadores migrantes y sus familias para preservar su identidad nacional y étnica, así como sus vínculos culturales con su país de origen, incluyendo la posibilidad de que sus hijos reciban enseñanza de su lengua materna;

g) garantizar la igualdad de trato en materia de condiciones de trabajo a todos los trabajadores migrantes que ejerzan la misma actividad, cualesquiera que sean las condiciones particulares de su empleo.

Artículo 13

1. Todo Miembro podrá adoptar todas las medidas necesarias, que dependan de su propia competencia, y colaborar con otros Miembros a fin de facilitar la reunión de familias de todos los trabajadores migrantes que residan legalmente en su territorio.

2. El presente artículo se refiere al cónyuge del trabajador migrante y, en la medida en que estén a su cargo, a los hijos, al padre y a la madre del migrante.

Artículo 14

Todo Miembro podrá:

a) subordinar la libre elección del empleo, sin dejar de asegurar el derecho a la movilidad geográfica, a la condición de que el trabajador migrante haya residido legalmente en el país con fines de empleo durante un período prescrito, que no deberá exceder de dos años o, si la legislación exige un contrato de duración determinada inferior a dos años, a que el trabajador haya cumplido su primer contrato de trabajo.

b) después de consultar debidamente a las organizaciones de empleadores y de trabajadores representativas, reglamentar las con-

diciones de reconocimiento en el país de las calificaciones laborales adquiridas fuera de él, inclusive los certificados y diplomas obtenidos en el extranjero;

c) restringir el acceso a categorías limitadas de empleos o de funciones, cuando así lo exija el interés del Estado.

Parte III. Disposiciones Finales

Artículo 15

El presente Convenio no impide a los Miembros celebrar acuerdos multilaterales o bilaterales con miras a resolver los problemas resultantes de su aplicación.

Artículo 16

1. Todo Miembro que ratifique el presente Convenio podrá, mediante una declaración anexa a su ratificación, excluir una de las partes I o II de su aceptación del Convenio.

2. Todo Miembro que haya formulado una declaración de esta índole podrá en cualquier momento anular esta declaración mediante una declaración posterior.

3. Todo Miembro para el que esté en vigor una declaración formulada de conformidad con el párrafo 1 del presente artículo, deberá indicar en sus memorias subsiguientes sobre la aplicación del presente Convenio el estado de su legislación y práctica respecto de las disposiciones de la parte excluida de la aceptación, la medida en que haya puesto o se proponga poner en ejecución estas disposiciones y las razones por las cuales no las ha incluido aún en su aceptación del Convenio.

Artículo 17

Las ratificaciones formales del presente Convenio serán comunicadas, para su registro, al Director General de la Oficina Internacional del Trabajo.

Artículo 18

1. Este Convenio obligará únicamente a aquellos Miembros de la Organización Internacional del Trabajo cuyas ratificaciones haya registrado el Director General.

2. Entrará en vigor doce meses después de la fecha en que las ratificaciones de dos Miembros hayan sido registradas por el Director General.

3. Desde dicho momento, este Convenio entrará en vigor, para cada Miembro, doce meses después de la fecha en que haya sido registrada su ratificación.

Artículo 19

1. Todo Miembro que haya ratificado este Convenio podrá denunciarlo a la expiración de un período de diez años, a partir de la fecha en que se haya puesto inicialmente en vigor, mediante un acta comunicada, para su registro, al Director General de la Oficina Internacional del Trabajo. La denuncia no surtirá efecto hasta un año después de la fecha en que se haya registrado.

2. Todo Miembro que haya ratificado este Convenio y que, en el plazo de un año después de la expiración del período de diez años mencionado en el párrafo precedente, no haga uso del derecho de denuncia previsto en este artículo quedará obligado durante un nuevo período de diez años, y en lo sucesivo podrá denunciar este Convenio a la expiración de cada período de diez años, en las condiciones previstas en este artículo.

Artículo 20

1. El Director General de la Oficina Internacional del Trabajo notificará a todos los Miembros de la Organización Internacional del Trabajo el registro de cuantas ratificaciones, declaraciones y denuncias le comuniquen los Miembros de la Organización.

2. Al notificar a los Miembros de la Organización el registro de la segunda ratificación que le haya sido comunicada, el Director General llamará la atención de los Miembros de la Organización sobre la fecha en que entrará en vigor el presente Convenio.

Artículo 21

El Director General de la Oficina Internacional del Trabajo comunicará al Secretario General de las Naciones Unidas, a los efectos del registro y de conformidad con el artículo 102 de la Carta de las Naciones Unidas, una información completa sobre todas las ratificaciones, declaraciones y actas de denuncia que haya registrado de acuerdo con los artículos precedentes.

Artículo 22

Cada vez que lo estime necesario, el Consejo de Administración de la Oficina Internacional del Trabajo presentará a la Conferencia una memoria sobre la aplicación del Convenio, y considerará la conveniencia de incluir en el orden del día de la Conferencia la cuestión de su revisión total o parcial.

Artículo 23

1. En caso de que la Conferencia adopte un nuevo convenio que implique una revisión total o parcial del presente, y a menos que el nuevo convenio contenga disposiciones en contrario:

a) la ratificación, por un Miembro, del nuevo convenio revisor

implicará, ipso jure, la denuncia inmediata de este Convenio, no obstante las disposiciones contenidas en el artículo 19, siempre que el nuevo convenio revisor haya entrado en vigor;

b) a partir de la fecha en que entre en vigor el nuevo convenio revisor, el presente Convenio cesará de estar abierto a la ratificación por los Miembros.

2. Este Convenio continuará en vigor en todo caso, en su forma y contenido actuales, para los Miembros que lo hayan ratificado y no ratifiquen el convenio revisor.

Artículo 24

Las versiones inglesa y francesa del texto de este Convenio son igualmente auténticas.

CONVENCIÓN INTERNACIONAL SOBRE LA PROTECCIÓN DE LOS DERECHOS DE TODOS LOS TRABAJADORES MIGRATORIOS Y DE SUS FAMILIARES

Adoptada por la Asamblea General en su resolución 45/158, de 18 de diciembre de 1990

Preámbulo

Los Estados Partes en la presente Convención,

Teniendo en cuenta los principios consagrados en los instrumentos fundamentales de las Naciones Unidas en materia de derechos humanos, en particular la Declaración Universal de Derechos Humanos, el Pacto Internacional de Derechos Económicos, Sociales y Culturales, el Pacto Internacional de Derechos Civiles y Políticos, la Convención Internacional sobre la Eliminación de Todas las Formas de Discriminación Racial, la Convención sobre la eliminación de todas las formas de discriminación contra la mujer y la Convención sobre los Derechos del Niño,

Teniendo en cuenta también los principios y normas establecidos en los instrumentos pertinentes elaborados en el marco de la Organización Internacional del Trabajo, en especial el Convenio relativo a los trabajadores migrantes (No. 97), el Convenio sobre las migraciones en condiciones abusivas y la promoción de la igualdad de oportunidades y de trato de los trabajadores migrantes (No. 143), la Recomendación sobre los trabajadores migrantes (No. 86), la Recomendación sobre los trabajadores migrantes (No.151), el Convenio relativo al trabajo forzoso u obligatorio (No. 29) y el Convenio relativo a la abolición del trabajo forzoso (No. 105),

Reafirmando la importancia de los principios consagrados en la Convención relativa a la lucha contra las discriminaciones en la esfera de la enseñanza, de la Organización de las Naciones Unidas para la Educación, la Ciencia y la Cultura, Recordando la Convención contra la Tortura y Otros Tratos o Penas Crueles, Inhumanos o Degradantes, la Declaración del Cuarto Congreso de las Naciones Unidas sobre Prevención del Delito y Tratamiento del Delincuente, el Código de conducta para funcionarios encargados de hacer cumplir la ley y las Convenciones sobre la esclavitud,

Recordando que uno de los objetivos de la Organización internacional del Trabajo, como se establece en su Constitución, es la protección de los intereses de los trabajadores empleados en países distintos del propio, y teniendo en cuenta los conocimientos y experiencia de dicha organización en las cuestiones relacionadas con los trabajadores migratorios y sus familiares,

Reconociendo la importancia del trabajo realizado en relación con los trabajadores migratorios y sus familiares en distintos órganos de las Naciones Unidas, particularmente en la Comisión de Derechos Humanos y la Comisión de Desarrollo Social, así como en la Organización de las Naciones Unidas para la Agricultura y la Alimentación, la Organización de las Naciones Unidas para la Educación, la Ciencia y la Cultura y la Organización Mundial de la Salud y en otras organizaciones internacionales,

Reconociendo también los progresos realizados por algunos Estados mediante acuerdos regionales o bilaterales para la protección de los derechos de los trabajadores migratorios y de sus familiares, así como la importancia y la utilidad de los acuerdos bilaterales y multilaterales en esta esfera,

Comprendiendo la importancia y la magnitud del fenómeno de las migraciones, que abarca a millones de personas y afecta a un gran número de Estados de la comunidad internacional,

Conscientes de la repercusión que las corrientes de trabajadores migratorios tienen sobre los Estados y los pueblos interesados, y deseosos de establecer normas que puedan contribuir a armonizar las actitudes de los Estados mediante la aceptación de los principios fundamentales relativos al tratamiento de los trabajadores migratorios y de sus familiares,

Considerando la situación de vulnerabilidad en que con frecuencia se encuentran los trabajadores migratorios y sus familiares debido, entre otras cosas, a su ausencia del Estado de origen y a las dificultades con las que tropiezan en razón de su presencia en el Estado de empleo,

Convencidos de que los derechos de los trabajadores migratorios y de sus familiares no han sido debidamente reconocidos en todas partes y, por tanto, requieren una protección internacional apropiada,

Teniendo en cuenta el hecho de que a menudo la migración es causa de graves problemas para los familiares de los trabajadores migratorios, así como para los propios trabajadores, particularmente debido a la dispersión de la familia,

Teniendo presente que los problemas humanos que plantea la migración son aún más graves en el caso de la migración irregular, y convencidos por tanto de que se debe alentar la adopción de medidas adecuadas a fin de evitar y eliminar los movimientos y el tránsito clandestinos de los trabajadores migratorios, asegurándoles a la vez la protección de sus derechos humanos fundamentales,

Considerando que los trabajadores no documentados o que se hallan en situación irregular son empleados frecuentemente en condiciones de trabajo menos favorables que las de otros trabajadores y que para determinadas empresas ello constituye un aliciente para buscar ese tipo de mano de obra con el objeto de obtener los beneficios de una competencia desleal,

Considerando también que la práctica de emplear a trabajadores migratorios que se hallen en situación irregular será desalentada si se reconocen más ampliamente los derechos humanos fundamentales de todos los trabajadores migratorios y, además, que la concesión de determinados derechos adicionales a los trabajadores migratorios y a sus familiares que se hallen en situación regular alentará a todos los trabajadores migratorios a respetar y cumplir las leyes y procedimientos establecidos por los Estados interesados,

Convencidos, por ello, de la necesidad de lograr la protección internacional de los derechos de todos los trabajadores migratorios y de sus familiares, reafirmando y estableciendo normas fundamentales en una convención amplia que tenga aplicación universal,

Han convenido en lo siguiente:

PARTE I: Alcance y definiciones

Artículo 1

1. La presente Convención será aplicable, salvo cuando en ella se disponga otra cosa, a todos los trabajadores migratorios y a sus familiares sin distinción alguna por motivos de sexo, raza, color, idioma, religión o convicción, opinión política o de otra índole, origen nacional, étnico o social, nacionalidad, edad, situación económica, patrimonio, estado civil, nacimiento o cualquier otra condición.
2. La presente Convención será aplicable durante todo el proceso

de migración de los trabajadores migratorios y sus familiares, que comprende la preparación para la migración, la partida, el tránsito y todo el período de estancia y de ejercicio de una actividad remunerada en el Estado de empleo, así como el regreso al Estado de origen o al Estado de residencia habitual.

Artículo 2

A los efectos de la presente Convención:

1. Se entenderá por “trabajador migratorio” toda persona que vaya a realizar, realice o haya realizado una actividad remunerada en un Estado del que no sea nacional.

2. a) Se entenderá por “trabajador fronterizo” todo trabajador migratorio que conserve su residencia habitual en un Estado vecino, al que normalmente regrese cada día o al menos una vez por semana;

b) Se entenderá por “trabajador de temporada” todo trabajador migratorio cuyo trabajo, por su propia naturaleza, dependa de condiciones estacionales y sólo se realice durante parte del año;

c) Se entenderá por “marino”, término que incluye a los pescadores, todo trabajador migratorio empleado a bordo de una embarcación registrada en un Estado del que no sea nacional;

d) Se entenderá por “trabajador en una estructura marina” todo trabajador migratorio empleado en una estructura marina que se encuentre bajo la jurisdicción de un Estado del que no sea nacional;

e) Se entenderá por “trabajador itinerante” todo trabajador migratorio que, aun teniendo su residencia habitual en un Estado, tenga que viajar a otro Estado u otros Estados por períodos breves, debido a su ocupación;

f) Se entenderá por “trabajador vinculado a un proyecto” todo trabajador migratorio admitido a un Estado de empleo por un plazo definido para trabajar solamente en un proyecto concreto que realice en ese Estado su empleador;

g) Se entenderá por “trabajador con empleo concreto” todo trabajador migratorio:

i) Que haya sido enviado por su empleador por un plazo limitado y definido a un Estado de empleo para realizar una tarea o función concreta;

ii) Que realice, por un plazo limitado y definido, un trabajo que requiera conocimientos profesionales, comerciales, técnicos o altamente especializados de otra índole; o

iii) Que, a solicitud de su empleador en el Estado de empleo, realice por un plazo limitado y definido un trabajo de carácter transitorio o breve; y que deba salir del Estado de empleo al expirar el plazo autorizado de su estancia, o antes, si deja de realizar la tarea o función concreta o el trabajo a que se ha hecho referencia;

h) Se entenderá por “trabajador por cuenta propia” todo trabajador

migratorio que realice una actividad remunerada sin tener un contrato de trabajo y obtenga su subsistencia mediante esta actividad, trabajando normalmente solo o junto con sus familiares, así como todo otro trabajador migratorio reconocido como trabajador por cuenta propia por la legislación aplicable del Estado de empleo o por acuerdos bilaterales o multilaterales.

Artículo 3

La presente Convención no se aplicará a:

- a) Las personas enviadas o empleadas por organizaciones y organismos internacionales y las personas enviadas o empleadas por un Estado fuera de su territorio para desempeñar funciones oficiales, cuya admisión y condición jurídica estén reguladas por el derecho internacional general o por acuerdos o convenios internacionales concretos;
- b) Las personas enviadas o empleadas por un Estado fuera de su territorio, o por un empleador en su nombre, que participen en programas de desarrollo y en otros programas de cooperación, cuya admisión y condición jurídica estén reguladas por un acuerdo con el Estado de empleo y que, de conformidad con este acuerdo, no sean consideradas trabajadores migratorios;
- c) Las personas que se instalen en un país distinto de su Estado de origen en calidad de inversionistas;
- d) Los refugiados y los apátridas, a menos que esté previsto que se aplique a estas personas en la legislación nacional pertinente del Estado Parte de que se trate o en instrumentos internacionales en vigor en ese Estado;
- e) Los estudiantes y las personas que reciben capacitación;
- f) Los marinos y los trabajadores en estructuras marinas que no hayan sido autorizados a residir y ejercer una actividad remunerada en el Estado de empleo.

Artículo 4

A los efectos de la presente Convención, el término “familiares” se refiere a las personas casadas con trabajadores migratorios o que mantengan con ellos una relación que, de conformidad con el derecho aplicable, produzca efectos equivalentes al matrimonio, así como a los hijos a su cargo y a otras personas a su cargo reconocidas como familiares por la legislación aplicable o por acuerdos bilaterales o multilaterales aplicables entre los Estados de que se trate.

Artículo 5

A los efectos de la presente Convención, los trabajadores migratorios y sus familiares:

- a) Serán considerados documentados o en situación regular si han sido autorizados a ingresar, a permanecer y a ejercer una actividad remunerada en el Estado de empleo de conformidad con las leyes de ese Estado y los acuerdos internacionales en que ese Estado sea parte;
- b) Serán considerados no documentados o en situación irregular si no cumplen las condiciones establecidas en el inciso a) de este artículo.

Artículo 6

A los efectos de la presente Convención:

- a) Por “Estado de origen” se entenderá el Estado del que sea nacional la persona de que se trate;
- b) Por “Estado de empleo” se entenderá el Estado donde el trabajador migratorio vaya a realizar, realice o haya realizado una actividad remunerada, según el caso;
- c) Por “Estado de tránsito” se entenderá cualquier Estado por el que pase el interesado en un viaje al Estado de empleo o del Estado de empleo al Estado de origen o al Estado de residencia habitual.

PARTE II: No discriminación en el reconocimiento de derechos

Artículo 7

Los Estados Partes se comprometerán, de conformidad con los instrumentos internacionales sobre derechos humanos, a respetar y asegurar a todos los trabajadores migratorios y sus familiares que se hallen dentro de su territorio o sometidos a su jurisdicción los derechos previstos en la presente Convención, sin distinción alguna por motivos de sexo, raza, color, idioma, religión o convicción, opinión política o de otra índole, origen nacional, étnico o social, nacionalidad, edad, situación económica, patrimonio, estado civil, nacimiento o cualquier otra condición.

PARTE III: Derechos humanos de todos los trabajadores migratorios y de sus familiares

Artículo 8

1. Los trabajadores migratorios y sus familiares podrán salir libremente de cualquier Estado, incluido su Estado de origen. Ese derecho no estará sometido a restricción alguna, salvo las que sean establecidas por ley, sean necesarias para proteger la seguridad nacional, el orden público, la salud o la moral públicas o los derechos y libertades ajenos y sean compatibles con otros derechos reconocidos en la presente parte de la Convención.

2. Los trabajadores migratorios y sus familiares tendrán derecho a regresar en cualquier momento a su Estado de origen y permanecer en él.

Artículo 9

El derecho a la vida de los trabajadores migratorios y sus familiares estará protegido por ley.

Artículo 10

Ningún trabajador migratorio o familiar suyo será sometido a torturas ni a tratos o penas crueles, inhumanos o degradantes.

Artículo 11

1. Ningún trabajador migratorio o familiar suyo será sometido a esclavitud ni servidumbre.

2. No se exigirá a los trabajadores migratorios ni a sus familiares que realicen trabajos forzosos u obligatorios.

3. El párrafo 2 del presente artículo no obstará para que los Estados cuya legislación admita para ciertos delitos penas de prisión con trabajos forzosos puedan imponer éstos en cumplimiento de sentencia dictada por un tribunal competente.

4. A los efectos de este artículo, la expresión “trabajos forzosos u obligatorios” no incluirá:

a) Ningún trabajo o servicio, no previsto en el párrafo 3 de este artículo, que normalmente deba realizar una persona que, en virtud de una decisión de la justicia ordinaria, se halle detenida o haya sido puesta ulteriormente en situación de libertad condicional;

b) Ningún servicio exigido en casos de emergencia o de desastre que amenacen la vida o el bienestar de la comunidad;

c) Ningún trabajo o servicio que forme parte de las obligaciones civiles normales, en la medida en que se imponga también a los ciudadanos del Estado de que se trate.

Artículo 12

1. Los trabajadores migratorios y sus familiares tendrán derecho a la libertad de pensamiento, de conciencia y de religión. Ese derecho incluirá la libertad de profesar o de adoptar la religión o creencia de su elección, así como la libertad de manifestar su religión o creencia, individual o colectivamente, tanto en público como en privado, mediante el culto, la celebración de ritos, las prácticas y la enseñanza.

2. Los trabajadores migratorios y sus familiares no serán sometidos a coacción alguna que limite su libertad de profesar y adoptar una religión o creencia de su elección.

3. La libertad de expresar la propia religión o creencia sólo podrá quedar sometida a las limitaciones que se establezcan por ley y que sean necesarias para proteger la seguridad, el orden, la salud y la moral públicos o los derechos y las libertades fundamentales de los demás.

4. Los Estados Partes en la presente Convención se comprometen a respetar la libertad de los padres, cuando por lo menos uno de ellos sea trabajador migratorio, y, en su caso, de los tutores legales para hacer que los hijos reciban la educación religiosa y moral que esté de acuerdo con sus propias convicciones.

Artículo 13

1. El derecho de opinión de los trabajadores migratorios y sus familiares no será objeto de injerencia alguna.

2. Los trabajadores migratorios y sus familiares tendrán derecho a la libertad de expresión; este derecho comprende la libertad de recabar, recibir y difundir información e ideas de toda índole, sin limitaciones de fronteras, ya sea oralmente, por escrito o en forma impresa o artística, o por cualquier otro medio de su elección.

3. El ejercicio del derecho previsto en el párrafo 2 del presente artículo entraña obligaciones y responsabilidades especiales. Por lo tanto, podrá ser sometido a ciertas restricciones, a condición de que éstas hayan sido establecidas por ley y sean necesarias para:

- a) Respetar los derechos o el buen nombre ajenos;
- b) Proteger la seguridad nacional de los Estados de que se trate, el orden público o la salud o la moral públicas;
- c) Prevenir toda la propaganda en favor de la guerra;
- d) Prevenir toda apología del odio nacional, racial o religioso que constituya incitación a la discriminación, la hostilidad o la violencia.

Artículo 14

Ningún trabajador migratorio o familiar suyo será sometido a injerencias arbitrarias o ilegales en su vida privada, familia, hogar, correspondencia u otras comunicaciones ni a ataques ilegales contra su honor y buen

nombre. Todos los trabajadores migratorios tendrán derecho a la protección de la ley contra tales injerencias o ataques.

Artículo 15

Ningún trabajador migratorio o familiar suyo será privado arbitrariamente de sus bienes, ya sean de propiedad personal exclusiva o en asociación con otras personas. Cuando, en virtud de la legislación vigente en el Estado de empleo, los bienes de un trabajador migratorio o de un familiar suyo sean expropiados total o parcialmente, la persona interesada tendrá derecho a una indemnización justa y apropiada.

Artículo 16

1. Los trabajadores migratorios y sus familiares tendrán derecho a la libertad y la seguridad personales.

2. Los trabajadores migratorios y sus familiares tendrán derecho a la protección efectiva del Estado contra toda violencia, daño corporal, amenaza o intimidación por parte de funcionarios públicos o de particulares, grupos o instituciones.

3. La verificación por los funcionarios encargados de hacer cumplir la ley de la identidad de los trabajadores migratorios o de sus familiares se realizará con arreglo a los procedimientos establecidos por ley.

4. Los trabajadores migratorios y sus familiares no serán sometidos, individual ni colectivamente, a detención o prisión arbitrarias; no serán privados de su libertad, salvo por los motivos y de conformidad con los procedimientos que la ley establezca.

5. Los trabajadores migratorios y sus familiares que sean detenidos serán informados en el momento de la detención, de ser posible en un idioma que comprendan, de los motivos de esta detención, y se les notificarán prontamente, en un idioma que comprendan, las acusaciones que se les haya formulado.

6. Los trabajadores migratorios y sus familiares detenidos o presos a causa de una infracción penal serán llevados sin demora ante un juez u otro funcionario autorizado por la ley para ejercer funciones judiciales y tendrán derecho a ser juzgados en un plazo razonable o a ser puestos en libertad. La prisión preventiva de las personas que hayan de ser juzgadas no debe ser la regla general, pero su libertad podrá estar subordinada a garantías que aseguren la comparecencia del acusado en el acto del juicio o en cualquier otro momento de las diligencias procesales y, en su caso, para la ejecución del fallo.

7. Cuando un trabajador migratorio o un familiar suyo sea arrestado, recluido en prisión o detenido en espera de juicio o sometido a cualquier otra forma de detención:

a) Las autoridades consulares o diplomáticas de su Estado de origen, o de un Estado que represente los intereses del Estado de

origen, serán informadas sin demora, si lo solicita el detenido, de la detención o prisión y de los motivos de esa medida;

b) La persona interesada tendrá derecho a comunicarse con esas autoridades. Toda comunicación dirigida por el interesado a esas autoridades será remitida sin demora, y el interesado tendrá también derecho a recibir sin demora las comunicaciones de dichas autoridades;

c) Se informará sin demora al interesado de este derecho y de los derechos derivados de los tratados pertinentes, si son aplicables entre los Estados de que se trate, a intercambiar correspondencia y reunirse con representantes de esas autoridades y a hacer gestiones con ellos para su representación legal.

8. Los trabajadores migratorios y sus familiares que sean privados de su libertad por detención o prisión tendrán derecho a incoar procedimientos ante un tribunal, a fin de que éste pueda decidir sin demora acerca de la legalidad de su detención y ordenar su libertad si la detención no fuere legal. En el ejercicio de este recurso, recibirán la asistencia, gratuita si fuese necesario, de un intérprete cuando no pudieren entender o hablar el idioma utilizado.

9. Los trabajadores migratorios y sus familiares que hayan sido víctimas de detención o prisión ilegal tendrán derecho a exigir una indemnización.

Artículo 17

1. Todo trabajador migratorio o familiar suyo privado de libertad será tratado humanamente y con el respeto debido a la dignidad inherente al ser humano y a su identidad cultural.

2. Los trabajadores migratorios y sus familiares acusados estarán separados de los condenados, salvo en circunstancias excepcionales, y sometidos a un régimen distinto, adecuado a su condición de personas no condenadas. Si fueren menores de edad, estarán separados de los adultos y la vista de su causa tendrá lugar con la mayor celeridad.

3. Todo trabajador migratorio o familiar suyo que se encuentre detenido en un Estado de tránsito o en el Estado de empleo por violación de las disposiciones sobre migración será alojado, en la medida de lo posible, en locales distintos de los destinados a las personas condenadas o a las personas detenidas que esperen ser juzgadas.

4. Durante todo período de prisión en cumplimiento de una sentencia impuesta por un tribunal, el tratamiento del trabajador migratorio o familiar suyo tendrá por finalidad esencial su reforma y readaptación social. Los menores delincuentes estarán separados de los adultos y serán sometidos a un tratamiento adecuado a su edad y condición jurídica.

5. Durante la detención o prisión, los trabajadores migratorios y sus familiares tendrán el mismo derecho que los nacionales a recibir visitas de miembros de su familia.

6. Cuando un trabajador migratorio sea privado de su libertad, las autoridades competentes del Estado de que se trate prestarán atención a los problemas que se planteen a sus familiares, en particular al cónyuge y los hijos menores.

7. Los trabajadores migratorios y sus familiares sometidos a cualquier forma de detención o prisión prevista por las leyes vigentes del Estado de empleo o el Estado de tránsito gozarán de los mismos derechos que los nacionales de dichos Estados que se encuentren en igual situación.

8. Si un trabajador migratorio o un familiar suyo es detenido con objeto de verificar una infracción de las disposiciones sobre migración, no correrán por su cuenta los gastos que ocasione ese procedimiento.

Artículo 18

1. Los trabajadores migratorios y sus familiares tendrán iguales derechos que los nacionales del Estado de que se trate ante los tribunales y las cortes de justicia. Tendrán derecho a ser oídos públicamente y con las debidas garantías por un tribunal competente, independiente e imparcial, establecido por la ley, en la substanciación de cualquier acusación de carácter penal formulada contra ellos o para la determinación de sus derechos u obligaciones de carácter civil.

2. Todo trabajador migratorio o familiar suyo acusado de un delito tendrá derecho a que se presuma su inocencia mientras no se pruebe su culpabilidad conforme a la ley.

3. Durante el proceso, todo trabajador migratorio o familiar suyo acusado de un delito tendrá derecho a las siguientes garantías mínimas:

a) A ser informado sin demora, en un idioma que comprenda y en forma detallada, de la naturaleza y las causas de la acusación formulada en su contra;

b) A disponer del tiempo y de los medios adecuados para la preparación de su defensa y comunicarse con un defensor de su elección;

c) A ser juzgado sin dilaciones indebidas;

d) A hallarse presente en el proceso y a defenderse personalmente o ser asistido por un defensor de su elección; a ser informado, si no tuviera defensor, del derecho que le asiste a tenerlo, y, siempre que el interés de la justicia lo exija, a que se le nombre defensor de oficio, gratuitamente si careciera de medios suficientes para pagar;

e) A interrogar o hacer interrogar a los testigos de cargo y a obtener la comparecencia de los testigos de descargo y a que éstos sean interrogados en las mismas condiciones que los testigos de cargo;

f) A ser asistido gratuitamente por un intérprete, si no comprende o no habla el idioma empleado en el tribunal;

g) A no ser obligado a declarar contra sí mismo ni a confesarse culpable.

4. En el procedimiento aplicable a los menores, se tendrá en cuenta su edad y la importancia de promover su readaptación social.

5. Todo trabajador migratorio o familiar suyo declarado culpable de un delito tendrá derecho a que el fallo condenatorio y la pena que se la haya impuesto sean examinados por un tribunal superior, conforme a lo prescrito por la ley.

6. Cuando una sentencia condenatoria firme contra un trabajador migratorio o un familiar suyo haya sido ulteriormente revocada o el condenado haya sido indultado por haberse producido o descubierto un hecho plenamente probatorio de la comisión de un error judicial, quien haya sufrido una pena como resultado de tal sentencia deberá ser indemnizado conforme a la ley, a menos que se demuestre que le es imputable en todo o en parte el no haberse revelado oportunamente el hecho desconocido.

7. Ningún trabajador migratorio o familiar suyo podrá ser juzgado ni sancionado por un delito por el cual haya sido ya condenado o absuelto mediante sentencia firme de acuerdo con la ley y el procedimiento penal del Estado interesado.

Artículo 19

1. Ningún trabajador migratorio o familiar suyo será condenado por actos u omisiones que en el momento de cometerse no fueran delictivos según el derecho nacional o internacional; tampoco se impondrá pena más grave que la aplicable en el momento de la comisión. Si con posterioridad a la comisión del delito la ley dispone la imposición de una pena más leve, el interesado se beneficiará de esa disposición.

2. Al dictar una sentencia condenatoria por un delito cometido por un trabajador migratorio o un familiar suyo, se deberán considerar los aspectos humanitarios relacionados con su condición, en particular con respeto a su derecho de residencia o de trabajo.

Artículo 20

1. Ningún trabajador migratorio o familiar suyo será encarcelado por el solo hecho de no cumplir una obligación contractual.

2. Ningún trabajador migratorio o familiar suyo será privado de su autorización de residencia o permiso de trabajo ni expulsado por el solo hecho de no cumplir una obligación emanada de un contrato de trabajo, a menos que el cumplimiento de esa obligación constituya condición necesaria para dicha autorización o permiso.

Artículo 21

Ninguna persona que no sea un funcionario público debidamente

autorizado por la ley podrá confiscar, destruir o intentar destruir documentos de identidad, autorizaciones de entrada, estancia, residencia o permanencia en el territorio de un país ni permisos de trabajo. En los casos en que la confiscación de esos documentos esté autorizada, no podrá efectuarse sin la previa entrega de un recibo detallado. En ningún caso estará permitido destruir el pasaporte o documento equivalente de un trabajador migratorio o de un familiar suyo.

Artículo 22

1. Los trabajadores migratorios y sus familiares no podrán ser objeto de medidas de expulsión colectiva. Cada caso de expulsión será examinado y decidido individualmente.
2. Los trabajadores migratorios y sus familiares sólo podrán ser expulsados del territorio de un Estado Parte en cumplimiento de una decisión adoptada por la autoridad competente conforme a la ley.
3. La decisión les será comunicada en un idioma que puedan entender. Les será comunicada por escrito si lo solicitasen y ello no fuese obligatorio por otro concepto y, salvo en circunstancias excepcionales justificadas por razones de seguridad nacional, se indicarán también los motivos de la decisión. Se informará a los interesados de estos derechos antes de que se pronuncie la decisión o, a más tardar, en ese momento.
4. Salvo cuando una autoridad judicial dicte una decisión definitiva, los interesados tendrán derecho a exponer las razones que les asistan para oponerse a su expulsión, así como a someter su caso a revisión ante la autoridad competente, a menos que razones imperiosas de seguridad nacional se opongan a ello. Hasta tanto se haga dicha revisión, tendrán derecho a solicitar que se suspenda la ejecución de la decisión de expulsión.
5. Cuando una decisión de expulsión ya ejecutada sea ulteriormente revocada, la persona interesada tendrá derecho a reclamar indemnización conforme a la ley, y no se hará valer la decisión anterior para impedir a esa persona que vuelva a ingresar en el Estado de que se trate.
6. En caso de expulsión, el interesado tendrá oportunidad razonable, antes o después de la partida, para arreglar lo concerniente al pago de los salarios y otras prestaciones que se le adeuden y al cumplimiento de sus obligaciones pendientes.
7. Sin perjuicio de la ejecución de una decisión de expulsión, el trabajador migratorio o familiar suyo que sea objeto de ella podrá solicitar autorización de ingreso en un Estado que no sea su Estado de origen.
8. Los gastos a que dé lugar el procedimiento de expulsión de un trabajador migratorio o un familiar suyo no correrán por su cuenta. Podrá exigírsele que pague sus propios gastos de viaje.
9. La expulsión del Estado de empleo no menoscabará por sí sola ninguno de los derechos que haya adquirido de conformidad con la legislación

de ese Estado un trabajador migratorio o un familiar suyo, incluido el derecho a recibir los salarios y otras prestaciones que se le adeuden.

Artículo 23

Los trabajadores migratorios y sus familiares tendrán derecho a recurrir a la protección y la asistencia de las autoridades consulares o diplomáticas de su Estado de origen, o del Estado que represente los intereses de ese Estado, en todos los casos en que queden menoscabados los derechos reconocidos en la presente Convención. En particular, en caso de expulsión, se informará sin demora de ese derecho a la persona interesada, y las autoridades del Estado que haya dispuesto la expulsión facilitarán el ejercicio de ese derecho.

Artículo 24

Los trabajadores migratorios y sus familiares tendrán derecho, en todas partes, al reconocimiento de su personalidad jurídica.

Artículo 25

1. Los trabajadores migratorios gozarán de un trato que no sea menos favorable que el que reciben los nacionales del Estado de empleo en lo tocante a remuneración y de:

a) Otras condiciones de trabajo, es decir, horas extraordinarias, horario de trabajo, descanso semanal, vacaciones pagadas, seguridad, salud, fin de la relación de empleo y cualesquiera otras condiciones de trabajo que, conforme a la legislación y la práctica nacionales, estén comprendidas en este término;

b) Otras condiciones de empleo, es decir, edad mínima de empleo, restricción del trabajo a domicilio y cualesquiera otros asuntos que, conforme a la legislación y la práctica nacionales, se consideren condiciones de empleo.

2. No será legal menoscabar en los contratos privados de empleo el principio de igualdad de trato que se menciona en el párrafo 1 del presente artículo.

3. Los Estados Partes adoptarán todas las medidas adecuadas para asegurar que los trabajadores migratorios no sean privados de ninguno de los derechos derivados de este principio a causa de irregularidades en su permanencia o empleo. En particular, los empleadores no quedarán exentos de ninguna obligación jurídica ni contractual, ni sus obligaciones se verán limitadas en forma alguna a causa de cualquiera de esas irregularidades.

Artículo 26

1. Los Estados Partes reconocerán el derecho de los trabajadores migratorios y sus familiares a:

- a) Participar en las reuniones y actividades de los sindicatos o de cualesquiera otras asociaciones establecidas conforme a la ley, con miras a proteger sus intereses económicos, sociales, culturales y de otra índole, con sujeción solamente a las normas de la organización pertinente;
 - b) Afiliarse libremente a cualquier sindicato o a cualquiera de las asociaciones citadas, con sujeción solamente a las normas de la organización pertinente;
 - c) Solicitar ayuda y asistencia de cualquier sindicato o de cualquiera de las asociaciones citadas.
2. El ejercicio de tales derechos sólo podrá estar sujeto a las restricciones previstas por la ley que sean necesarias en una sociedad democrática en interés de la seguridad nacional o el orden público o para proteger los derechos y libertades de los demás.

Artículo 27

1. Los trabajadores migratorios y sus familiares gozarán en el Estado de empleo, con respecto a la seguridad social, del mismo trato que los nacionales en la medida en que cumplan los requisitos previstos en la legislación aplicable de ese Estado o en los tratados bilaterales y multilaterales aplicables. Las autoridades competentes del Estado de origen y del Estado de empleo podrán tomar en cualquier momento las disposiciones necesarias para determinar las modalidades de aplicación de esta norma.
2. Cuando la legislación aplicable no permita que los trabajadores migratorios o sus familiares gocen de alguna prestación, el Estado de que se trate, sobre la base del trato otorgado a los nacionales que estuvieren en situación similar, considerará la posibilidad de reembolsarles el monto de las contribuciones que hubieren aportado en relación con esas prestaciones.

Artículo 28

Los trabajadores migratorios y sus familiares tendrán derecho a recibir cualquier tipo de atención médica urgente que resulte necesaria para preservar su vida o para evitar daños irreparables a su salud en condiciones de igualdad de trato con los nacionales del Estado de que se trate. Esa atención médica de urgencia no podrá negarse por motivos de irregularidad en lo que respecta a la permanencia o al empleo.

Artículo 29

Todos los hijos de los trabajadores migratorios tendrán derecho a tener un nombre, al registro de su nacimiento y a tener una nacionalidad.

Artículo 30

Todos los hijos de los trabajadores migratorios gozarán del derecho fundamental de acceso a la educación en condiciones de igualdad de trato con los nacionales del Estado de que se trate. El acceso de los hijos de trabajadores migratorios a las instituciones de enseñanza preescolar o las escuelas públicas no podrá denegarse ni limitarse a causa de la situación irregular en lo que respecta a la permanencia o al empleo de cualquiera de los padres, ni del carácter irregular de la permanencia del hijo en el Estado de empleo.

Artículo 31

1. Los Estados Partes velarán porque se respete la identidad cultural de los trabajadores migratorios y de sus familiares y no impedirán que éstos mantengan vínculos culturales con sus Estados de origen.
2. Los Estados Partes podrán tomar las medidas apropiadas para ayudar y alentar los esfuerzos a este respecto.

Artículo 32

Los trabajadores migratorios y sus familiares, al terminar su permanencia en el Estado de empleo, tendrán derecho a transferir sus ingresos y ahorros y, de conformidad con la legislación aplicable de los Estados de que se trate, sus efectos personales y otras pertenencias.

Artículo 33

1. Los trabajadores migratorios y sus familiares tendrán derecho a que el Estado de origen, el Estado de empleo o el Estado de tránsito, según corresponda, les proporcione información acerca de:
 - a) Sus derechos con arreglo a la presente Convención;
 - b) Los requisitos establecidos para su admisión, sus derechos y obligaciones con arreglo a la ley y la práctica del Estado interesado y cualesquiera otras cuestiones que les permitan cumplir formalidades administrativas o de otra índole en dicho Estado.
2. Los Estados Partes adoptarán todas las medidas que consideren apropiadas para difundir la información mencionada o velar por que sea suministrada por empleadores, sindicatos u otros órganos o instituciones apropiados. Según corresponda, cooperarán con los demás Estados interesados.
3. La información adecuada será suministrada a los trabajadores migratorios y sus familiares que la soliciten gratuitamente y, en la medida de lo posible, en un idioma que puedan entender.

Artículo 34

Ninguna de las disposiciones de la presente Parte de la Convención tendrá por efecto eximir a los trabajadores migratorios y a sus familiares

de la obligación de cumplir las leyes y reglamentaciones de todos los Estados de tránsito y del Estado de empleo ni de la obligación de respetar la identidad cultural de los habitantes de esos Estados.

Artículo 35

Ninguna de las disposiciones de la presente Parte de la Convención se interpretará en el sentido de que implica la regularización de la situación de trabajadores migratorios o de familiares suyos no documentados o en situación irregular o el derecho a que su situación sea así regularizada, ni menoscabará las medidas encaminadas a asegurar las condiciones satisfactorias y equitativas para la migración internacional previstas en la parte VI de la presente Convención.

PARTE IV: Otros derechos de los trabajadores migratorios y sus familiares que estén documentados o se encuentren en situación regular

Artículo 36

Los trabajadores migratorios y sus familiares que estén documentados o se encuentren en situación regular en el Estado de empleo gozarán de los derechos enunciados en la presente Parte de la Convención, además de los enunciados en la parte III.

Artículo 37

Antes de su partida, o a más tardar en el momento de su admisión en el Estado de empleo, los trabajadores migratorios y sus familiares tendrán derecho a ser plenamente informados por el Estado de origen o por el Estado de empleo, según corresponda, de todas las condiciones aplicables a su admisión y, particularmente, de las relativas a su estancia y a las actividades remuneradas que podrán realizar, así como de los requisitos que deberán cumplir en el Estado de empleo y las autoridades a que deberán dirigirse para que se modifiquen esas condiciones.

Artículo 38

1. Los Estados de empleo harán todo lo posible por autorizar a los trabajadores migratorios y sus familiares a ausentarse temporalmente sin que ello afecte a la autorización que tengan de permanecer o trabajar, según sea el caso. Al hacerlo, los Estados de empleo deberán tener presentes las necesidades y obligaciones especiales de los trabajadores migratorios y sus familiares, particularmente en sus Estados de origen.
2. Los trabajadores migratorios y sus familiares tendrán derecho a ser

informados plenamente de las condiciones en que estén autorizadas esas ausencias temporales.

Artículo 39

1. Los trabajadores migratorios y sus familiares tendrán derecho a la libertad de movimiento en el territorio del Estado de empleo y a escoger libremente en él su residencia.
2. Los derechos mencionados en el párrafo 1 del presente artículo no estarán sujetos a ninguna restricción, salvo las que estén establecidas por ley, sean necesarias para proteger la seguridad nacional, el orden público, la salud o la moral públicas o los derechos y las libertades de los demás y sean congruentes con los demás derechos reconocidos en la presente Convención.

Artículo 40

1. Los trabajadores migratorios y sus familiares tendrán el derecho a establecer asociaciones y sindicatos en el Estado de empleo para el fomento y la protección de sus intereses económicos, sociales, culturales y de otra índole.
2. No podrán imponerse restricciones al ejercicio de ese derecho, salvo las que prescriba la ley y resulten necesarias en una sociedad democrática en interés de la seguridad nacional o el orden público o para proteger los derechos y libertades de los demás.

Artículo 41

1. Los trabajadores migratorios y sus familiares tendrán derecho a participar en los asuntos públicos de su Estado de origen y a votar y ser elegidos en elecciones celebradas en ese Estado, de conformidad con su legislación.
2. Los Estados de que se trate facilitarán, según corresponda y de conformidad con su legislación, el ejercicio de esos derechos.

Artículo 42

1. Los Estados Partes considerarán la posibilidad de establecer procedimientos o instituciones que permitan tener en cuenta, tanto en los Estados de origen como en los Estados de empleo, las necesidades, aspiraciones u obligaciones especiales de los trabajadores migratorios y sus familiares y considerarán también, según proceda, la posibilidad de que los trabajadores migratorios y sus familiares tengan en esas instituciones sus propios representantes libremente elegidos.
2. Los Estados de empleo facilitarán, de conformidad con su legislación nacional, la consulta o la participación de los trabajadores migratorios y sus familiares en las decisiones relativas a la vida y la administración de las comunidades locales.

3. Los trabajadores migratorios podrán disfrutar de derechos políticos en el Estado de empleo si ese Estado, en el ejercicio de su soberanía, les concede tales derechos.

Artículo 43

1. Los trabajadores migratorios gozarán de igualdad de trato respecto de los nacionales del Estado de empleo en relación con:

- a) El acceso a instituciones y servicios de enseñanza, con sujeción a los requisitos de admisión y otras reglamentaciones de las instituciones y servicios de que se trate;
- b) El acceso a servicios de orientación profesional y colocación;
- c) El acceso a servicios e instituciones de formación profesional y readiestramiento;
- d) El acceso a la vivienda, con inclusión de los planes sociales de vivienda, y la protección contra la explotación en materia de alquileres;
- e) El acceso a los servicios sociales y de salud, siempre que se hayan satisfecho los requisitos establecidos para la participación en los planes correspondientes;
- f) El acceso a las cooperativas y empresas en régimen de autogestión, sin que ello implique un cambio de su condición de trabajadores migratorios y con sujeción a las normas y los reglamentos por que se rijan los órganos interesados;
- g) El acceso a la vida cultural y la participación en ella.

2. Los Estados Partes promoverán condiciones que garanticen una efectiva igualdad de trato, a fin de que los trabajadores migratorios puedan gozar de los derechos enunciados en el párrafo 1 del presente artículo, siempre que las condiciones establecidas para su estancia, con arreglo a la autorización del Estado de empleo, satisfagan los requisitos correspondientes.

3. Los Estados de empleo no impedirán que un empleador de trabajadores migratorios instale viviendas o servicios sociales o culturales para ellos. Con sujeción a lo dispuesto en el artículo 70 de la presente Convención, el Estado de empleo podrá subordinar la instalación de esos servicios a los requisitos generalmente exigidos en ese Estado en relación con su instalación.

Artículo 44

1. Los Estados Partes, reconociendo que la familia es el grupo básico natural y fundamental de la sociedad y tiene derecho a protección por parte de la sociedad y del Estado, adoptarán las medidas apropiadas para asegurar la protección de la unidad de la familia del trabajador migratorio.

2. Los Estados Partes tomarán las medidas que estimen apropiadas y

entren en la esfera de su competencia para facilitar la reunión de los trabajadores migratorios con sus cónyuges o con aquellas personas que mantengan con el trabajador migratorio una relación que, de conformidad con el derecho aplicable, produzca efectos equivalentes al matrimonio, al igual que con sus hijos solteros menores de edad que estén a su cargo.

3. Los Estados de empleo, por razones humanitarias, considerarán favorablemente conceder un trato igual al previsto en el párrafo 2 del presente artículo a otros familiares de los trabajadores migratorios.

Artículo 45

1. Los familiares de los trabajadores migratorios gozarán, en el Estado de empleo, de igualdad de trato respecto de los nacionales de ese Estado en relación con:

- a) El acceso a instituciones y servicios de enseñanza, con sujeción a los requisitos de ingreso y a otras normas de las instituciones y los servicios de que se trate;
- b) El acceso a instituciones y servicios de orientación y capacitación vocacional, a condición de que se cumplan los requisitos para la participación en ellos;
- c) El acceso a servicios sociales y de salud, a condición de que se cumplan los requisitos para la participación en los planes correspondientes;
- d) El acceso a la vida cultural y la participación en ella.

2. Los Estados de empleo, en colaboración con los Estados de origen cuando proceda, aplicarán una política encaminada a facilitar la integración de los hijos de los trabajadores migratorios en el sistema escolar local, particularmente en lo tocante a la enseñanza del idioma local.

3. Los Estados de empleo procurarán facilitar a los hijos de los trabajadores migratorios la enseñanza de su lengua y cultura maternas y, cuando proceda, los Estados de origen colaborarán a esos efectos.

4. Los Estados de empleo podrán establecer planes especiales de enseñanza en la lengua materna de los hijos de los trabajadores migratorios, en colaboración con los Estados de origen si ello fuese necesario.

Artículo 46

Los trabajadores migratorios y sus familiares estarán exentos, con sujeción a la legislación aplicable de los Estados de que se trate y a los acuerdos internacionales pertinentes y las obligaciones de dichos Estados dimanantes de su participación en uniones aduaneras, del pago de derechos e impuestos en concepto de importación y exportación por sus efectos personales y enseres domésticos, así como por el equipo necesario para el desempeño de la actividad remunerada para la que

hubieran sido admitidos en el Estado de empleo:

- a) En el momento de salir del Estado de origen o del Estado de residencia habitual;
- b) En el momento de su admisión inicial en el Estado de empleo;
- c) En el momento de su salida definitiva del Estado de empleo;
- d) En el momento de su regreso definitivo al Estado de origen o al Estado de residencia habitual.

Artículo 47

1. Los trabajadores migratorios tendrán derecho a transferir sus ingresos y ahorros, en particular los fondos necesarios para el sustento de sus familiares, del Estado de empleo a su Estado de origen o a cualquier otro Estado. Esas transferencias se harán con arreglo a los procedimientos establecidos en la legislación aplicable del Estado interesado y de conformidad con los acuerdos internacionales aplicables.
2. Los Estados interesados adoptarán las medidas apropiadas para facilitar dichas transferencias.

Artículo 48

1. Sin perjuicio de los acuerdos aplicables sobre doble tributación, los trabajadores migratorios y sus familiares, en lo que respecta a los ingresos en el Estado de empleo:
 - a) No deberán pagar impuestos, derechos ni gravámenes de ningún tipo que sean más elevados o gravosos que los que deban pagar los nacionales en circunstancias análogas;
 - b) Tendrán derecho a deducciones o exenciones de impuestos de todo tipo y a las desgravaciones tributarias aplicables a los nacionales en circunstancias análogas, incluidas las desgravaciones tributarias por familiares a su cargo.
2. Los Estados Partes procurarán adoptar las medidas apropiadas para evitar que los ingresos y ahorros de los trabajadores migratorios y sus familiares sean objeto de doble tributación.

Artículo 49

1. En los casos en que la legislación nacional exija autorizaciones separadas de residencia y de empleo, los Estados de empleo otorgarán a los trabajadores migratorios una autorización de residencia por lo menos por el mismo período de duración de su permiso para desempeñar una actividad remunerada.
2. En los Estados de empleo en que los trabajadores migratorios tengan la libertad de elegir una actividad remunerada, no se considerará que los trabajadores migratorios se encuentran en situación irregular, ni se les retirará su autorización de residencia, por el solo hecho del cese de su actividad remunerada con anterioridad al vencimiento de su permiso de

trabajo o autorización análoga.

3. A fin de permitir que los trabajadores migratorios mencionados en el párrafo 2 del presente artículo tengan tiempo suficiente para encontrar otra actividad remunerada, no se les retirará su autorización de residencia, por lo menos por un período correspondiente a aquel en que tuvieron derecho a prestaciones de desempleo.

Artículo 50

1. En caso de fallecimiento de un trabajador migratorio o de disolución del matrimonio, el Estado de empleo considerará favorablemente conceder autorización para permanecer en él a los familiares de ese trabajador migratorio que residan en ese Estado en consideración de la unidad de la familia; el Estado de empleo tendrá en cuenta el período de tiempo que esos familiares hayan residido en él.

2. Se dará a los familiares a quienes no se conceda esa autorización tiempo razonable para arreglar sus asuntos en el Estado de empleo antes de salir de él.

3. No podrá interpretarse que las disposiciones de los párrafos 1 y 2 de este artículo afectan adversamente al derecho a permanecer y trabajar concedido a esos familiares por la legislación del Estado de empleo o por tratados bilaterales y multilaterales aplicables a ese Estado.

Artículo 51

No se considerará que se encuentren en situación irregular los trabajadores migratorios que en el Estado de empleo no estén autorizados a elegir libremente su actividad remunerada, ni tampoco se les retirará su autorización de residencia por el solo hecho de que haya cesado su actividad remunerada con anterioridad al vencimiento de su permiso de trabajo, excepto en los casos en que la autorización de residencia dependa expresamente de la actividad remunerada específica para la cual hayan sido aceptados. Dichos trabajadores migratorios tendrán derecho a buscar otros empleos, participar en programas de obras públicas y readiestrarse durante el período restante de su permiso de trabajo, con sujeción a las condiciones y limitaciones que se establezcan en dicho permiso.

Artículo 52

1. Los trabajadores migratorios tendrán en el Estado de empleo libertad de elegir su actividad remunerada, con sujeción a las restricciones o condiciones siguientes.

2. Respecto de cualquier trabajador migratorio, el Estado de empleo podrá:

a) Restringir el acceso a categorías limitadas de empleo, funciones, servicios o actividades, cuando ello sea necesario en beneficio del Estado y esté previsto por la legislación nacional;

- b) Restringir la libre elección de una actividad remunerada de conformidad con su legislación relativa a las condiciones de reconocimiento de calificaciones profesionales adquiridas fuera del territorio del Estado de empleo. Sin embargo, los Estados Partes interesados tratarán de reconocer esas calificaciones.
3. En el caso de los trabajadores migratorios cuyo permiso de trabajo sea de tiempo limitado, el Estado de empleo también podrá:
- a) Subordinar el derecho de libre elección de una actividad remunerada a la condición de que el trabajador migratorio haya residido legalmente en el territorio del Estado de empleo para los fines de ejercer una actividad remunerada por un período de tiempo determinado en la legislación nacional de dicho Estado que no sea superior a dos años;
 - b) Limitar el acceso del trabajador migratorio a una actividad remunerada en aplicación de una política de otorgar prioridad a sus nacionales o a las personas que estén asimiladas a sus nacionales para esos fines en virtud de la legislación vigente o de acuerdos bilaterales o multilaterales. Las limitaciones de este tipo no se aplicarán a un trabajador migratorio que haya residido legalmente en el territorio del Estado de empleo para los fines de ejercer una actividad remunerada por un período determinado en la legislación nacional de dicho Estado que no sea superior a cinco años.
4. El Estado de empleo fijará las condiciones en virtud de las cuales un trabajador migratorio que haya sido admitido para ejercer un empleo podrá ser autorizado a realizar trabajos por cuenta propia. Se tendrá en cuenta el período durante el cual el trabajador haya residido legalmente en el Estado de empleo.

Artículo 53

1. Los familiares de un trabajador migratorio cuya autorización de residencia o admisión no tenga límite de tiempo o se renueve automáticamente podrán elegir libremente una actividad remunerada en las mismas condiciones aplicables a dicho trabajador migratorio de conformidad con el artículo 52 de la presente Convención.
2. En cuanto a los familiares de un trabajador migratorio a quienes no se les permita elegir libremente su actividad remunerada, los Estados Partes considerarán favorablemente darles prioridad, a efectos de obtener permiso para ejercer una actividad remunerada, respecto de otros trabajadores que traten de lograr admisión en el Estado de empleo, con sujeción a los acuerdos bilaterales y multilaterales aplicables.

Artículo 54

1. Sin perjuicio de las condiciones de su autorización de residencia o de

su permiso de trabajo ni de los derechos previstos en los artículos 25 y 27 de la presente Convención, los trabajadores migratorios gozarán de igualdad de trato respecto de los nacionales del Estado de empleo en relación con:

- a) La protección contra los despidos;
- b) Las prestaciones de desempleo;
- c) El acceso a los programas de obras públicas destinados a combatir el desempleo;
- d) El acceso a otro empleo en caso de quedar sin trabajo o darse término a otra actividad remunerada, con sujeción a lo dispuesto en el artículo 52 de la presente Convención.

2. Si un trabajador migratorio alega que su empleador ha violado las condiciones de su contrato de trabajo, tendrá derecho a recurrir ante las autoridades competentes del Estado de empleo, según lo dispuesto en el párrafo 1 del artículo 18 de la presente Convención.

Artículo 55

Los trabajadores migratorios que hayan obtenido permiso para ejercer una actividad remunerada, con sujeción a las condiciones adscritas a dicho permiso, tendrán derecho a igualdad de trato respecto de los nacionales del Estado de empleo en el ejercicio de esa actividad remunerada.

Artículo 56

1. Los trabajadores migratorios y sus familiares a los que se refiere la presente parte de la Convención no podrán ser expulsados de un Estado de empleo salvo por razones definidas en la legislación nacional de ese Estado y con sujeción a las salvaguardias establecidas en la parte III.

2. No se podrá recurrir a la expulsión como medio de privar a un trabajador migratorio o a un familiar suyo de los derechos emanados de la autorización de residencia y el permiso de trabajo.

3. Al considerar si se va a expulsar a un trabajador migratorio o a un familiar suyo, deben tenerse en cuenta consideraciones de carácter humanitario y también el tiempo que la persona de que se trate lleve residiendo en el Estado de empleo.

PARTE V: Disposiciones aplicables a categorías particulares de trabajadores migratorios y sus familiares

Artículo 57

Los trabajadores migratorios y sus familiares incluidos en las categorías particulares enumeradas en la presente Parte de la Convención que estén documentados o en situación regular gozarán de los derechos establecidos en la parte III, y, con sujeción a las modificaciones que se especifican a continuación, de los derechos establecidos en la parte IV.

Artículo 58

1. Los trabajadores fronterizos, definidos en el inciso a) del párrafo 2 del artículo 2 de la presente Convención, gozarán de los derechos reconocidos en la parte IV que puedan corresponderles en virtud de su presencia y su trabajo en el territorio del Estado de empleo, teniendo en cuenta que no han establecido su residencia habitual en dicho Estado.
2. Los Estados de empleo considerarán favorablemente la posibilidad de otorgar a los trabajadores fronterizos el derecho a elegir libremente una actividad remunerada luego de un período determinado. El otorgamiento de ese derecho no afectará a su condición de trabajadores fronterizos.

Artículo 59

1. Los trabajadores de temporada, definidos en el inciso b) del párrafo 2 del artículo 2 de la presente Convención, gozarán de los derechos reconocidos en la parte IV que puedan corresponderles en virtud de su presencia y su trabajo en el territorio del Estado de empleo y que sean compatibles con su condición de trabajadores de temporada en ese Estado, teniendo en cuenta el hecho de que se encuentran en ese Estado sólo una parte del año.
2. El Estado de empleo, con sujeción al párrafo 1 de este artículo, examinará la conveniencia de conceder a los trabajadores de temporada que hayan estado empleados en su territorio durante un período de tiempo considerable la posibilidad de realizar otras actividades remuneradas, otorgándoles prioridad respecto de otros trabajadores que traten de lograr admisión en ese Estado, con sujeción a los acuerdos bilaterales y multilaterales aplicables.

Artículo 60

Los trabajadores itinerantes, definidos en el inciso e) del párrafo 2 del artículo 2 de la presente Convención, gozarán de todos los derechos reconocidos en la parte IV que puedan corresponderles en virtud de su presencia y su trabajo en el territorio del Estado de empleo y que sean compatibles con su condición de trabajadores itinerantes en ese Estado.

Artículo 61

1. Los trabajadores vinculados a un proyecto, definidos en el inciso f) del párrafo 2 del artículo 2 de la presente Convención, y sus familiares gozarán de los derechos reconocidos en la parte IV, salvo los establecidos en los incisos b) y c) del párrafo 1 del artículo 43, en el inciso d) del párrafo 1 del artículo 43 en lo referente a los planes sociales de vivienda, en el inciso b) del párrafo 1 del artículo 45 y en los artículos 52 a 55.

2. Si un trabajador vinculado a un proyecto alega que su empleador ha violado las condiciones de su contrato de trabajo, tendrá derecho a recurrir ante las autoridades competentes del Estado que tenga jurisdicción sobre el empleador, según lo dispuesto en el párrafo 1 del artículo 18 de la presente Convención.

3. Con sujeción a los acuerdos bilaterales o multilaterales que se les apliquen, los Estados Partes procurarán conseguir que los trabajadores vinculados a un proyecto estén debidamente protegidos por los sistemas de seguridad social de sus Estados de origen o de residencia habitual durante el tiempo que estén vinculados al proyecto. Los Estados Partes interesados tomarán medidas apropiadas a fin de evitar toda denegación de derechos o duplicación de pagos a este respecto.

4. Sin perjuicio de lo dispuesto en el artículo 47 de la presente Convención y en los acuerdos bilaterales o multilaterales pertinentes, los Estados Partes interesados permitirán que los ingresos de los trabajadores vinculados a un proyecto se abonen en su Estado de origen o de residencia habitual.

Artículo 62

1. Los trabajadores con empleo concreto, definidos en el inciso g) del párrafo 2 del artículo 2 de la presente Convención, gozarán de los derechos reconocidos en la parte IV, con excepción de lo dispuesto en los incisos b) y c) del párrafo 1 del artículo 43, en el inciso d) del párrafo 1 del artículo 43 en lo referente a los planes sociales de vivienda, en el artículo 52 y en el inciso d) del párrafo 1 del artículo 54.

2. Los familiares de los trabajadores con empleo concreto gozarán de los derechos que se les reconocen a los familiares de los trabajadores migratorios en la parte IV de la presente Convención, con excepción de lo dispuesto en el artículo 53.

Artículo 63

1. Los trabajadores por cuenta propia, definidos en el inciso h) del párrafo 2 del artículo 2 de la presente Convención, gozarán de los derechos reconocidos en la parte IV, salvo los que sean aplicables exclusivamente a los trabajadores que tienen contrato de trabajo.

2. Sin perjuicio de lo dispuesto en los artículos 52 y 79 de la presente Convención, la terminación de la actividad económica de los trabajado-

res por cuenta propia no acarreará de suyo el retiro de la autorización para que ellos o sus familiares permanezcan en el Estado de empleo o se dediquen en él a una actividad remunerada, salvo cuando la autorización de residencia dependa expresamente de la actividad remunerada concreta para la cual fueron admitidos.

PARTE VI: Promoción de condiciones satisfactorias, equitativas, dignas y lícitas en relación con la migración internacional de los trabajadores y sus familiares

Artículo 64

1. Sin perjuicio de las disposiciones del artículo 79 de la presente Convención, los Estados Partes interesados se consultarán y colaborarán entre sí, según sea apropiado, con miras a promover condiciones satisfactorias, equitativas y dignas en relación con la migración internacional de trabajadores y sus familiares.

2. A ese respecto, se tendrán debidamente en cuenta no sólo las necesidades y recursos de mano de obra, sino también las necesidades sociales, económicas, culturales y de otro tipo de los trabajadores migratorios y sus familiares, así como las consecuencias de tal migración para las comunidades de que se trate.

Artículo 65

1. Los Estados Partes mantendrán servicios apropiados para atender las cuestiones relacionadas con la migración internacional de trabajadores y sus familiares. Sus funciones serán, entre otras:

- a) La formulación y la ejecución de políticas relativas a esa clase de migración;
- b) El intercambio de información, las consultas y la cooperación con las autoridades competentes de otros Estados Partes interesados en esa clase de migración;
- c) El suministro de información apropiada, en particular a empleadores, trabajadores y sus organizaciones, acerca de las políticas, leyes y reglamentos relativos a la migración y el empleo, los acuerdos sobre migración concertados con otros Estados y otros temas pertinentes;
- d) El suministro de información y asistencia apropiada a los trabajadores migratorios y sus familiares en lo relativo a las autorizaciones y formalidades y arreglos requeridos para la partida, el viaje, la llegada, la estancia, las actividades remuneradas, la salida y el regreso, así como en lo relativo a las condiciones de trabajo y de vida en el Estado de empleo, las normas aduaneras, monetarias y

tributarias y otras leyes y reglamentos pertinentes.

2. Los Estados Partes facilitarán, según corresponda, la provisión de servicios consulares adecuados y otros servicios que sean necesarios para atender a las necesidades sociales, culturales y de otra índole de los trabajadores migratorios y sus familiares.

Artículo 66

1. Con sujeción a lo dispuesto en el párrafo 2 de este artículo, el derecho a realizar operaciones para la contratación de trabajadores en otro Estado sólo corresponderá a:

- a) Los servicios u organismos públicos del Estado en el que tengan lugar esas operaciones;
- b) Los servicios u organismos públicos del Estado de empleo sobre la base de un acuerdo entre los Estados interesados;
- c) Un organismo establecido en virtud de un acuerdo bilateral o multilateral.

2. Con sujeción a la autorización, la aprobación y la supervisión de las autoridades públicas de los Estados Partes interesados que se establezcan con arreglo a las legislaciones y prácticas de esos Estados, podrá permitirse también que organismos, futuros empleadores o personas que actúen en su nombre realicen las operaciones mencionadas.

Artículo 67

1. Los Estados Partes interesados cooperarán de la manera que resulte apropiada en la adopción de medidas relativas al regreso ordenado de los trabajadores migratorios y sus familiares al Estado de origen cuando decidan regresar, cuando expire su permiso de residencia o empleo, o cuando se encuentren en situación irregular en el Estado de empleo.

2. Por lo que respecta a los trabajadores migratorios y sus familiares que se encuentren en situación regular, los Estados Partes interesados cooperarán de la manera que resulte apropiada, en las condiciones convenidas por esos Estados, con miras a fomentar condiciones económicas adecuadas para su reasentamiento y para facilitar su reintegración social y cultural duradera en el Estado de origen.

Artículo 68

1. Los Estados Partes, incluidos los Estados de tránsito, colaborarán con miras a impedir y eliminar los movimientos y el empleo ilegales o clandestinos de los trabajadores migratorios en situación irregular. Entre las medidas que se adopten con ese objeto dentro de la jurisdicción de cada Estado interesado, se contarán:

- a) Medidas adecuadas contra la difusión de información engañosa en lo concerniente a la emigración y la inmigración;
- b) Medidas para detectar y eliminar los movimientos ilegales o

clandestinos de trabajadores migratorios y sus familiares y para imponer sanciones efectivas a las personas, grupos o entidades que organicen o dirijan esos movimientos o presten asistencia a tal efecto;

c) Medidas para imponer sanciones efectivas a las personas, grupos o entidades que hagan uso de la violencia o de amenazas o intimidación contra los trabajadores migratorios o sus familiares en situación irregular.

2. Los Estados de empleo adoptarán todas las medidas necesarias y efectivas para eliminar la contratación en su territorio de trabajadores migratorios en situación irregular, incluso, si procede, mediante la imposición de sanciones a los empleadores de esos trabajadores. Esas medidas no menoscabarán los derechos de los trabajadores migratorios frente a sus empleadores en relación con su empleo.

Artículo 69

1. Los Estados Partes en cuyo territorio haya trabajadores migratorios y familiares suyos en situación irregular tomarán medidas apropiadas para asegurar que esa situación no persista.

2. Cuando los Estados Partes interesados consideren la posibilidad de regularizar la situación de dichas personas de conformidad con la legislación nacional y los acuerdos bilaterales o multilaterales aplicables, se tendrán debidamente en cuenta las circunstancias de su entrada, la duración de su estancia en los Estados de empleo y otras consideraciones pertinentes, en particular las relacionadas con su situación familiar.

Artículo 70

Los Estados Partes deberán tomar medidas no menos favorables que las aplicadas a sus nacionales para garantizar que las condiciones de trabajo y de vida de los trabajadores migratorios y sus familiares en situación regular estén en consonancia con las normas de idoneidad, seguridad y salud, así como con los principios de la dignidad humana.

Artículo 71

1. Los Estados Partes facilitarán, siempre que sea necesario, la repatriación al Estado de origen de los restos mortales de los trabajadores migratorios o de sus familiares.

2. En lo tocante a las cuestiones relativas a la indemnización por causa de fallecimiento de un trabajador migratorio o de uno de sus familiares, los Estados Partes, según proceda, prestarán asistencia a las personas interesadas con miras a lograr el pronto arreglo de dichas cuestiones. El arreglo de dichas cuestiones se realizará sobre la base del derecho nacional aplicable de conformidad con las disposiciones de la presente Convención y de los acuerdos bilaterales o multilaterales pertinentes.

PARTE VII: Aplicación de la Convención

Artículo 72

1. a) Con el fin de observar la aplicación de la presente Convención se establecerá un Comité de protección de los derechos de todos los trabajadores migratorios y de sus familiares (denominado en adelante “el Comité”);

b) El Comité estará compuesto, en el momento en que entre en vigor la presente Convención, de diez expertos y después de la entrada en vigor de la Convención para el cuadragésimo primer Estado Parte, de catorce expertos de gran integridad moral, imparciales y de reconocida competencia en el sector abarcado por la Convención.

2. a) Los miembros del Comité serán elegidos en votación secreta por los Estados Partes de una lista de personas designadas por los Estados Partes. Se prestará la debida consideración a la distribución geográfica equitativa, incluyendo tanto Estados de origen como Estados de empleo, y a la representación de los principales sistemas jurídicos. Cada Estado Parte podrá proponer la candidatura de una persona elegida entre sus propios nacionales;

b) Los miembros serán elegidos y ejercerán sus funciones a título personal.

3. La elección inicial se celebrará a más tardar seis meses después de la fecha de entrada en vigor de la presente Convención, y las elecciones subsiguientes se celebrarán cada dos años. Al menos cuatro meses antes de la fecha de cada elección, el Secretario General de las Naciones Unidas dirigirá una carta a todos los Estados Partes para invitarlos a que presenten sus candidaturas en un plazo de dos meses. El Secretario General preparará una lista por orden alfabético de todos los candidatos, en la que indicará los Estados Partes que los han designado, y la transmitirá a los Estados Partes a más tardar un mes antes de la fecha de la correspondiente elección, junto con las notas biográficas de los candidatos.

4. Los miembros del Comité serán elegidos en una reunión de los Estados Partes que será convocada por el Secretario General y se celebrará en la Sede de las Naciones Unidas. En la reunión, para la cual constituirán quórum dos tercios de los Estados Partes, se considerarán elegidos para el Comité los candidatos que obtengan el mayor número de votos y la mayoría absoluta de los votos de los Estados Partes presentes y votantes.

5. a) Los miembros del Comité serán elegidos por cuatro años. No obstante, el mandato de cinco de los miembros elegidos en la primera elección expirará al cabo de dos años; inmediatamente después de la primera elección, el Presidente de la reunión de los Estados Partes designará

por sorteo los nombres de esos cinco miembros;

b) La elección de los cuatro miembros adicionales del Comité se realizará, de conformidad con las disposiciones de los párrafos 2, 3 y 4 del presente artículo, inmediatamente después de la entrada en vigor de la Convención para el cuadragésimo primer Estado Parte. El mandato de dos de los miembros adicionales elegidos en esa ocasión expirará al cabo de dos años; el Presidente de la reunión de los Estados Partes designará por sorteo el nombre de esos miembros;

c) Los miembros del Comité podrán ser reelegidos si su candidatura vuelve a presentarse.

6. Si un miembro del Comité fallece o renuncia o declara que por algún otro motivo no puede continuar desempeñando sus funciones en el Comité, el Estado Parte que presentó la candidatura de ese experto nombrará a otro experto de entre sus propios nacionales para que cumpla la parte restante del mandato. El nuevo nombramiento quedará sujeto a la aprobación del Comité.

7. El Secretario General de las Naciones Unidas proporcionará el personal y los servicios necesarios para el desempeño eficaz de las funciones del Comité.

8. Los miembros del Comité percibirán emolumentos con cargo a los recursos de las Naciones Unidas en los términos y condiciones que decida la Asamblea General.

9. Los miembros del Comité tendrán derecho a las facilidades, prerrogativas e inmunidades de los expertos en misión de las Naciones Unidas que se estipulan en las secciones pertinentes de la Convención sobre Prerrogativas e Inmunidades de las Naciones Unidas.

Artículo 73

1. Los Estados Partes presentarán al Secretario General de las Naciones Unidas, para su examen por el Comité, un informe sobre las medidas legislativas, judiciales, administrativas y de otra índole que hayan adoptado para dar efecto a las disposiciones de la presente Convención:

a) En el plazo de un año a partir de la entrada en vigor de la Convención para el Estado Parte de que se trate;

b) En lo sucesivo, cada cinco años y cada vez que el Comité lo solicite.

2. En los informes presentados con arreglo al presente artículo se indicarán también los factores y las dificultades, según el caso, que afecten a la aplicación de la Convención y se proporcionará información acerca de las características de las corrientes de migración que se produzcan en el Estado Parte de que se trate.

3. El Comité establecerá las demás directrices que corresponda aplicar respecto del contenido de los informes.

4. Los Estados Partes darán una amplia difusión pública a sus informes

en sus propios países.

Artículo 74

1. El Comité examinará los informes que presente cada Estado Parte y transmitirá las observaciones que considere apropiadas al Estado Parte interesado. Ese Estado Parte podrá presentar al Comité sus comentarios sobre cualquier observación hecha por el Comité con arreglo al presente artículo. Al examinar esos informes, el Comité podrá solicitar a los Estados Partes que presenten información complementaria.

2. El Secretario General de las Naciones Unidas, con la debida antelación a la apertura de cada período ordinario de sesiones del Comité, transmitirá al Director General de la Oficina Internacional del Trabajo copias de los informes presentados por los Estados Partes interesados y la información pertinente para el examen de esos informes, a fin de que la Oficina pueda proporcionar al Comité los conocimientos especializados de que disponga respecto de las cuestiones tratadas en la presente Convención que caigan dentro del ámbito de competencia de la Organización Internacional del Trabajo. El Comité examinará en sus deliberaciones los comentarios y materiales que la Oficina pueda proporcionarle.

3. El Secretario General de las Naciones Unidas podrá también, tras celebrar consultas con el Comité, transmitir a otros organismos especializados, así como a las organizaciones intergubernamentales, copias de las partes de esos informes que sean de su competencia.

4. El Comité podrá invitar a los organismos especializados y órganos de las Naciones Unidas, así como a las organizaciones intergubernamentales y demás órganos interesados, a que presenten, para su examen por el Comité, información escrita respecto de las cuestiones tratadas en la presente Convención que caigan dentro del ámbito de sus actividades.

5. El Comité invitará a la Oficina Internacional del Trabajo a nombrar representantes para que participen, con carácter consultivo, en sus sesiones.

6. El Comité podrá invitar a representantes de otros organismos especializados y órganos de las Naciones Unidas, así como de organizaciones intergubernamentales, a estar presentes y ser escuchados en las sesiones cuando se examinen cuestiones que caigan dentro del ámbito de su competencia.

7. El Comité presentará un informe anual a la Asamblea General de las Naciones Unidas sobre la aplicación de la presente Convención, en el que expondrá sus propias opiniones y recomendaciones, basadas, en particular, en el examen de los informes de los Estados Partes y en las observaciones que éstos presenten.

8. El Secretario General de las Naciones Unidas transmitirá los informes anuales del Comité a los Estados Partes en la presente Convención, al Consejo Económico y Social, a la Comisión de Derechos Humanos de las

Naciones Unidas, al Director General de la Oficina Internacional del Trabajo y a otras organizaciones pertinentes.

Artículo 75

1. El Comité aprobará su propio reglamento.
2. El Comité elegirá su Mesa por un período de dos años.
3. El Comité se reunirá ordinariamente todos los años.
4. Las reuniones del Comité se celebrarán ordinariamente en la Sede de las Naciones Unidas.

Artículo 76

1. Todo Estado Parte en la presente Convención podrá declarar en cualquier momento, con arreglo a este artículo, que reconoce la competencia del Comité para recibir y examinar las comunicaciones en las que un Estado Parte alegue que otro Estado Parte no cumple sus obligaciones dimanadas de la presente Convención. Las comunicaciones presentadas conforme a este artículo sólo se podrán recibir y examinar si las presenta un Estado Parte que haya hecho una declaración por la cual reconoce con respecto a sí mismo la competencia del Comité. El Comité no recibirá ninguna comunicación que se refiera a un Estado Parte que no haya hecho esa declaración. Las comunicaciones que se reciban conforme a este artículo quedarán sujetas al siguiente procedimiento:

- a) Si un Estado Parte en la presente Convención considera que otro Estado Parte no está cumpliendo sus obligaciones dimanadas de la presente Convención, podrá, mediante comunicación por escrito, señalar el asunto a la atención de ese Estado Parte. El Estado Parte podrá también informar al Comité del asunto. En un plazo de tres meses contado desde la recepción de la comunicación, el Estado receptor ofrecerá al Estado que envió la comunicación una explicación u otra exposición por escrito en la que aclare el asunto y que, en la medida de lo posible y pertinente, haga referencia a los procedimientos y recursos internos hechos valer, pendientes o existentes sobre la materia;
- b) Si el asunto no se resuelve a satisfacción de ambos Estados Partes interesados dentro de seis meses de recibida la comunicación inicial por el Estado receptor, cualquiera de ellos podrá referir el asunto al Comité, mediante notificación cursada al Comité y al otro Estado;
- c) El Comité examinará el asunto que se le haya referido sólo después de haberse cerciorado de que se han hecho valer y se han agotado todos los recursos internos sobre la materia, de conformidad con los principios de derecho internacional generalmente reconocidos. No se aplicará esta norma cuando, a juicio del Comité, la tramitación de esos recursos se prolongue injustificada-

mente;

d) Con sujeción a lo dispuesto en el inciso c) del presente párrafo, el Comité pondrá sus buenos oficios a disposición de los Estados Partes interesados con miras a llegar a una solución amigable de la cuestión sobre la base del respeto a las obligaciones establecidas en la presente Convención;

e) El Comité celebrará sesiones privadas cuando examine comunicaciones con arreglo al presente artículo;

f) En todo asunto que se le refiera de conformidad con el inciso b) del presente párrafo, el Comité podrá pedir a los Estados Partes interesados, que se mencionan en el inciso b), que faciliten cualquier otra información pertinente;

g) Ambos Estados Partes interesados, conforme a lo mencionado en el inciso b) del presente párrafo, tendrán derecho a estar representados cuando el asunto sea examinado por el Comité y a hacer declaraciones oralmente o por escrito;

h) El Comité, en un plazo de doce meses a partir de la fecha de recepción de la notificación con arreglo al inciso b) del presente párrafo, presentará un informe, como se indica a continuación:

i) Si se llega a una solución con arreglo a lo dispuesto en el inciso d) del presente párrafo, el Comité limitará su informe a una breve exposición de los hechos y de la solución a la que se haya llegado;

ii) Si no se llega a una solución con arreglo a lo dispuesto en el inciso d), el Comité indicará en su informe los hechos pertinentes relativos al asunto entre los Estados Partes interesados. Se anexarán al informe las declaraciones por escrito y una relación de las declaraciones orales hechas por los Estados Partes interesados. El Comité podrá también transmitir únicamente a los Estados Partes interesados cualesquiera observaciones que considere pertinentes al asunto entre ambos.

En todos los casos el informe se transmitirá a los Estados Partes interesados.

2. Las disposiciones del presente artículo entrarán en vigor cuando diez Estados Partes en la presente Convención hayan hecho una declaración con arreglo al párrafo 1 del presente artículo. Los Estados Partes depositarán dichas declaraciones en poder del Secretario General de las Naciones Unidas, quien remitirá copia de ellas a los demás Estados Partes. Toda declaración podrá retirarse en cualquier momento mediante notificación dirigida al Secretario General. Dicho retiro no será obstáculo para que se examine cualquier asunto que sea objeto de una comunicación ya transmitida en virtud del presente artículo; después de que el Secretario General haya recibido la notificación de retiro de la declaración, no se recibirán nuevas comunicaciones de ningún Estado Parte con arreglo al

presente artículo, a menos que el Estado Parte interesado haya hecho una nueva declaración.

Artículo 77

1. Todo Estado Parte en la presente Convención podrá declarar en cualquier momento, con arreglo al presente artículo, que reconoce la competencia del Comité para recibir y examinar las comunicaciones enviadas por personas sometidas a su jurisdicción, o en su nombre, que aleguen que ese Estado Parte ha violado los derechos individuales que les reconoce la presente Convención. El Comité no admitirá comunicación alguna relativa a un Estado Parte que no haya hecho esa declaración.

2. El Comité considerará inadmisibles toda comunicación recibida de conformidad con el presente artículo que sea anónima o que, a su juicio, constituya un abuso del derecho a presentar dichas comunicaciones o sea incompatible con las disposiciones de la presente Convención.

3. El Comité no examinará comunicación alguna presentada por una persona de conformidad con el presente artículo a menos que se haya cerciorado de que:

a) La misma cuestión no ha sido, ni está siendo, examinada en otro procedimiento de investigación o solución internacional;

b) La persona ha agotado todos los recursos que existan en la jurisdicción interna; no se aplicará esta norma cuando, a juicio del Comité, la tramitación de los recursos se prolongue injustificadamente o no ofrezca posibilidades de dar un amparo eficaz a esa persona.

4. Sin perjuicio de lo dispuesto en el párrafo 2 del presente artículo, el Comité señalará las comunicaciones que se le presenten de conformidad con el presente artículo a la atención del Estado Parte en la presente Convención que haya hecho una declaración conforme al párrafo 1 y respecto del cual se alegue que ha violado una disposición de la Convención. En un plazo de seis meses, El Estado receptor proporcionará al Comité una explicación u otra exposición por escrito en la aclare el asunto y exponga, en su caso, la medida correctiva que haya adoptado.

5. El Comité examinará las comunicaciones recibidas de conformidad con el presente artículo a la luz de toda la información presentada por la persona o en su nombre y por el Estado Parte de que se trate.

6. El Comité celebrará sesiones privadas cuando examine las comunicaciones presentadas conforme al presente artículo.

7. El Comité comunicará sus opiniones al Estado Parte de que se trate y a la persona que haya presentado la comunicación.

8. Las disposiciones del presente artículo entrarán en vigor cuando diez Estados Partes en la presente Convención hayan hecho las declaraciones a que se hace referencia en el párrafo 1 del presente artículo. Los Estados Partes depositarán dichas declaraciones en poder del Secretario

General de las Naciones Unidas, quien remitirá copia de ellas a los demás Estados Partes. Toda declaración podrá retirarse en cualquier momento mediante notificación dirigida al Secretario General. Dicho retiro no será obstáculo para que se examine cualquier asunto que sea objeto de una comunicación ya transmitida en virtud del presente artículo; después de que el Secretario General haya recibido la notificación de retiro de la declaración no se recibirán nuevas comunicaciones presentadas por una persona, o en su nombre, con arreglo al presente artículo, a menos que el Estado Parte de que se trate haya hecho una nueva declaración.

Artículo 78

Las disposiciones del artículo 76 de la presente Convención se aplicarán sin perjuicio de cualquier procedimiento para solucionar las controversias o denuncias relativas a la esfera de la presente Convención establecido en los instrumentos constitucionales de las Naciones Unidas y los organismos especializados o en convenciones aprobadas por ellos, y no privarán a los Estados Partes de recurrir a otros procedimientos para resolver una controversia de conformidad con convenios internacionales vigentes entre ellos.

PARTE VIII. Disposiciones generales

Artículo 79

Nada de lo dispuesto en la presente Convención afectará al derecho de cada Estado Parte a establecer los criterios que rijan la admisión de los trabajadores migratorios y de sus familiares. En cuanto a otras cuestiones relacionadas con su situación legal y el trato que se les dispense como trabajadores migratorios y familiares de éstos, los Estados Partes estarán sujetos a las limitaciones establecidas en la presente Convención.

Artículo 80

Nada de lo dispuesto en la presente Convención deberá interpretarse de manera que menoscabe las disposiciones de la Carta de las Naciones Unidas o de las constituciones de los organismos especializados en que se definen las responsabilidades respectivas de los diversos órganos de las Naciones Unidas y de los organismos especializados en relación con los asuntos de que se ocupa la presente Convención.

Artículo 81

1. Nada de lo dispuesto en la presente Convención afectará a ningún derecho o libertad más favorable que se conceda a los trabajadores migratorios y a sus familiares en virtud de:

- a) El derecho o la práctica de un Estado Parte; o
- b) Todo tratado bilateral o multilateral vigente para el Estado Parte interesado.

2. Nada de lo dispuesto en la presente Convención podrá interpretarse en el sentido de conceder derecho alguno a un Estado, grupo o individuo para emprender actividades o realizar actos que puedan menoscabar cualquiera de los derechos o libertades reconocidos en la presente Convención.

Artículo 82

Los derechos de los trabajadores migratorios y de sus familiares previstos en la presente Convención no podrán ser objeto de renuncia. No se permitirá ejercer ninguna forma de presión sobre los trabajadores migratorios ni sobre sus familiares para hacerlos renunciar a cualquiera de los derechos mencionados o privarse de alguno de ellos. No se podrán revocar mediante contrato los derechos reconocidos en la presente Convención. Los Estados Partes tomarán medidas apropiadas para asegurar que se respeten esos principios.

Artículo 83

Cada uno de los Estados Partes en la presente Convención se compromete a garantizar que:

- a) Toda persona cuyos derechos o libertades reconocidos en la presente Convención hayan sido violados pueda obtener una reparación efectiva, aun cuando tal violación haya sido cometida por personas que actuaban en ejercicio de sus funciones oficiales;
- b) La autoridad judicial, administrativa o legislativa competente, o cualquier otra autoridad competente prevista en el sistema jurídico del Estado, decida sobre la procedencia de la demanda de toda persona que interponga tal recurso, y que se amplíen las posibilidades de obtener reparación por la vía judicial;
- c) Las autoridades competentes cumplan toda decisión en que el recurso se haya estimado procedente.

Artículo 84

Cada uno de los Estados Partes se compromete a adoptar las medidas legislativas y de otra índole que sean necesarias para aplicar las disposiciones de la presente Convención.

PARTE IX. Disposiciones finales

Artículo 85

El Secretario General de las Naciones Unidas será depositario de la presente Convención.

Artículo 86

1. La presente Convención quedará abierta a la firma de todos los Estados. Estará sujeta a ratificación.
2. La presente Convención quedará abierta a la adhesión de todos los Estados.
3. Los instrumentos de ratificación o de adhesión se depositarán en poder del Secretario General de las Naciones Unidas.

Artículo 87

1. La presente Convención entrará en vigor el primer día del mes siguiente a un plazo de tres meses contado a partir de la fecha en que haya sido depositado el vigésimo instrumento de ratificación o de adhesión.
2. Respecto de todo Estado que ratifique la Convención o se adhiera a ella después de su entrada en vigor, la Convención entrará en vigor el primer día del mes siguiente a un plazo de tres meses contado a partir de la fecha en que ese Estado haya depositado su instrumento de ratificación o adhesión.

Artículo 88

Los Estados que ratifiquen la presente Convención o se adhieran a ella no podrán excluir la aplicación de ninguna parte de ella ni tampoco, sin perjuicio de lo dispuesto en el artículo 3, podrán excluir de su aplicación a ninguna categoría determinada de trabajadores migratorios.

Artículo 89

1. Todo Estado Parte podrá denunciar la presente Convención, una vez transcurridos cinco años desde la fecha en que la Convención haya entrado en vigor para ese Estado, mediante comunicación por escrito dirigida al Secretario General de las Naciones Unidas.
2. La denuncia se hará efectiva el primer día del mes siguiente a la expiración de un plazo de doce meses contado a partir de la fecha en que el Secretario General de las Naciones Unidas haya recibido la comunicación.
3. La denuncia no tendrá el efecto de liberar al Estado Parte de las obligaciones contraídas en virtud de la presente Convención respecto de ningún acto u omisión que haya ocurrido antes de la fecha en que se hizo efectiva la denuncia, ni impedirá en modo alguno que continúe el

examen de cualquier asunto que se hubiere sometido a la consideración del Comité antes de la fecha en que se hizo efectiva la denuncia.

4. A partir de la fecha en que se haga efectiva la denuncia de un Estado Parte, el Comité no podrá iniciar el examen de ningún nuevo asunto relacionado con ese Estado.

Artículo 90

1. Pasados cinco años de la fecha en que la presente Convención haya entrado en vigor, cualquiera de los Estados Partes en la misma podrá formular una solicitud de enmienda de la Convención mediante comunicación escrita dirigida al Secretario General de las Naciones Unidas. El Secretario General comunicará acto seguido las enmiendas propuestas a los Estados Partes y les solicitará que le notifiquen si se pronuncian a favor de la celebración de una conferencia de Estados Partes para examinar y someter a votación las propuestas. En el caso de que, dentro de un plazo de cuatro meses a partir de la fecha de dicha comunicación, por lo menos un tercio de los Estados Partes se pronuncie a favor de la celebración de la conferencia, el Secretario General convocará la conferencia bajo los auspicios de las Naciones Unidas. Toda enmienda aprobada por la mayoría de los Estados Partes presentes y votantes en la conferencia se presentará a la Asamblea General de las Naciones Unidas para su aprobación.

2. Tales enmiendas entrarán en vigor cuando hayan sido aprobadas por la Asamblea General de las Naciones Unidas y aceptadas por una mayoría de dos tercios de los Estados Partes en la presente Convención, de conformidad con sus respectivos procedimientos constitucionales.

3. Cuando tales enmiendas entren en vigor, serán obligatorias para los Estados Partes que las hayan aceptado, en tanto que los demás Estados Partes seguirán obligados por las disposiciones de la presente Convención y por toda enmienda anterior que hayan aceptado.

Artículo 91

1. El Secretario General de las Naciones Unidas recibirá y comunicará a todos los Estados Partes el texto de las reservas formuladas por los Estados en el momento de la firma, la ratificación o la adhesión.

2. No se aceptará ninguna reserva incompatible con el objeto y el propósito de la presente Convención.

3. Toda reserva podrá ser retirada en cualquier momento por medio de una notificación a tal fin dirigida al Secretario General de las Naciones Unidas, quien informará de ello a todos los Estados. Esta notificación surtirá efecto en la fecha de su recepción.

Artículo 92

1. Toda controversia que surja entre dos o más Estados Partes con respecto a la interpretación o la aplicación de la presente Convención y no se solucione mediante negociaciones se someterá a arbitraje a petición de uno de ellos. Si en el plazo de seis meses contados a partir de la fecha de presentación de la solicitud de arbitraje las Partes no consiguen ponerse de acuerdo sobre la organización del arbitraje, cualquiera de las Partes podrá someter la controversia a la Corte Internacional de Justicia mediante una solicitud presentada de conformidad con el Estatuto de la Corte.

2. Todo Estado Parte, en el momento de la firma o la ratificación de la Convención o de su adhesión a ella, podrá declarar que no se considera obligado por el párrafo 1 del presente artículo. Los demás Estados Partes no estarán obligados por ese párrafo ante ningún Estado Parte que haya formulado esa declaración.

3. Todo Estado Parte que haya formulado la declaración prevista en el párrafo 2 del presente artículo podrá retirarla en cualquier momento mediante notificación dirigida al Secretario General de las Naciones Unidas.

Artículo 93

1. La presente Convención, cuyos textos en árabe, chino, español, francés, inglés y ruso son igualmente auténticos, se depositará en poder del Secretario General de las Naciones Unidas.

2. El Secretario General de las Naciones Unidas enviará copias certificadas de la presente Convención a todos los Estados.

EN TESTIMONIO DE LO CUAL, los infrascritos plenipotenciarios, debidamente autorizados para ello por sus respectivos gobiernos, han firmado la presente Convención.

Organitza:

Amb el suport de:

